

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
EĞİTİM DAİRESİ BAŞKANLIĞI

YARGI MEVZUATI BÜLTENİ

Bültenin Kapsadığı Tarihler 05 – 18 Haziran 2007	Yayımlandığı Tarih 19 Haziran 2007	Sayı 339
--	--	--------------------

İÇİNDEKİLER

- [30/5/2007 Tarih ve 5675 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, İl Özel İdaresi Kanunu ve Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun \(R.G. 7 Haziran 2007 - 26545\)](#)
- [Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun \(R.G. 16 Haziran 2007 - 26554\)](#)
- [1/6/2007 Tarih ve 5679 Sayılı Belediye Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun \(R.G. 7 Haziran 2007 - 26545\)](#)
- [1/6/2007 Tarih ve 5680 Sayılı Kamu İhale Kanunu ve Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun \(R.G. 7 Haziran 2007 - 26545\)](#)
- [2/6/2007 Tarih ve 5681 Sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun \(R.G. 14 Haziran 2007 - 26552\)](#)
- [Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair 2/6/2007 Tarih ve 894 Sayılı TBMM Kararı \(R.G. 5 Haziran 2007 - 26543\)](#)
- [Adalet Bakanlığından İki Adet Atama Kararı \(R.G. 13 Haziran 2007 - 26551\)](#)
- [Adlî ve İdarî Yargıda Hâkim ve Savcı Adaylığı Yazılı Sınav, Mülâkat ve Atama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik \(R.G. 12 Haziran 2007 - 26550\)](#)
- [Adlî Tıp Kurumu Kanunu Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik \(R.G. 8 Haziran 2007 - 26546\)](#)
- [Başbakanlıktan “23. Dönem Milletvekili Genel Seçimleri” Konulu, 2007/15 Sayılı Genelge \(R.G. 7 Haziran 2007 - 26545\)](#)
- [Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünün “Elektronik Ortamda Tutulan Makbuzlar” Konulu Duyurusu](#)
- [Adalet Bakanlığından Bölge Adliye Mahkemelerinin Kurulmasına İlişkin Karar \(R.G. 5 Haziran 2007 - 26543\)](#)
- [Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından, Yeni kurulan Bölge Adliye Mahkemelerinin Görev Alanlarıyla İlgili Karar \(R.G. 5 Haziran 2007 - 26543\)](#)
- [Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden 5 Adet Karar \(R.G. 12 Haziran 2007 - 26550\)](#)
- [Danıştay Üçüncü Dairesinden 1 Adet Karar \(R.G. 15 Haziran 2007 - 26555\)](#)
- [Yüksek Seçim Kurulunun 331 Sayılı Kararı \(R.G. 7 Haziran 2007 - 26545 Mükerrer\)](#)

- [Yüksek Seçim Kurulunun 373 Sayılı Kararı \(R.G. 8 Haziran 2007 – 26546 Mükerrer\)](#)
- [Yüksek Seçim Kurulunun 490 Sayılı Kararı \(R.G. 15 Haziran 2007 – 26553 Mükerrer\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Yüksel Erdoğan ve Diğerleri/Türkiye\)](#)
- [İnsan Hakları Mahkemesi Kararı \(Sultan Öner ve Diğerleri/Türkiye Davası\)](#)
- [Adalet Bakanlığında Münhal Noterlik İlanları \(R.G. 17 Haziran 2007 – 26555\)](#)
- [Adalet Bakanlığında İlan \(R.G. 6 Haziran 2007 - 26544\)](#)
- [Adalet Bakanlığında İlan \(R.G. 15 Haziran 2007 - 26553\)](#)
- [Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından Duyuru \(R.G. 15 Haziran 2007 - 26553\)](#)
- [Adalet Bakanlığında İlan \(R.G. 16 Haziran 2007 - 26554\)](#)
- [Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından Duyuru \(R.G. 17 Haziran 2007 - 26555\)](#)

 [İçindekilere dön](#)

Kanunlar

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ KANUNU, İL ÖZEL İDARESİ KANUNU VE BELEDİYE KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5675

Kabul Tarihi: 30/5/2007

MADDE 1 – 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 13 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Büyükşehir belediye başkanı, acil durumlarda lüzum görmesi halinde belediye meclisini bir yılda üç defadan fazla olmamak ve her toplantı bir birleşimi geçmemek üzere toplantıya çağırır. Olağanüstü toplantı çağırısı ve gündem en az üç gün önceden meclis üyelerine yazılı olarak duyurulur ve ayrıca mutad usûllerle ilan edilir. Olağanüstü toplantılarda çağırıcıyı gerektiren konuların dışında hiçbir konu görüşülemez."

MADDE 2 – 22/2/2005 tarihli ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"İl genel meclisi başkanı, acil durumlarda lüzum görmesi halinde il genel meclisini bir yılda üç defadan fazla olmamak ve her toplantı bir birleşimi geçmemek üzere toplantıya çağırır. Olağanüstü toplantı çağırısı ve gündem en az üç gün önceden meclis üyelerine yazılı"

olarak duyurulur ve ayrıca mutad usûllerle ilan edilir. Olağanüstü toplantılarda çağrıyı gerektiren konuların dışında hiçbir konu görüşülemez."

MADDE 3 – 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 20 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Belediye başkanı, acil durumlarda lüzum görmesi halinde belediye meclisini bir yılda üç defadan fazla olmamak ve her toplantı bir birleşimi geçmemek üzere toplantıya çağırır. Olağanüstü toplantı çağırısı ve gündem en az üç gün önceden meclis üyelerine yazılı olarak duyurulur ve ayrıca mutad usûllerle ilan edilir. Olağanüstü toplantılarda çağrıyı gerektiren konuların dışında hiçbir konu görüşülemez."

MADDE 4 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

6/6/2007

[R.G. 7 Haziran 2007 – 26545]

— • —

 İçindekilere dön

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASASININ BAZI MADDELERİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

Kanun No. 5678

Kabul Tarihi: 31/5/2007

MADDE 1 – 7/11/1982 tarihli ve 2709 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 77 nci maddesinin birinci fıkrasında geçen "beş" ibaresi "dört" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 – Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 79 uncu maddesinin ikinci fıkrasında geçen "seçim tutanaklarını" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve Cumhurbaşkanlığı seçimi tutanaklarını" ibaresi; son fıkrasında geçen "halkoyuna sunulması" ibaresinden sonra gelmek üzere ", Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3 – Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 96 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dahil bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri ile toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasada başkaca bir hüküm yoksa toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tamsayısının dörtte birinin bir fazlasından az olamaz."

MADDE 4 – Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 101 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 101 – Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş ve yüksek öğrenim yapmış Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri veya bu niteliklere ve milletvekili seçilme yeterliğine sahip Türk vatandaşları arasından, halk tarafından seçilir.

Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir.

Cumhurbaşkanlığına Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri içinden veya Meclis dışından aday gösterilebilmesi yirmi milletvekilinin yazılı teklifi ile mümkündür. Ayrıca, en son yapılan milletvekili genel seçimlerinde geçerli oylar toplamı birlikte hesaplandığında yüzde onu geçen siyasi partiler ortak aday gösterebilir.

Cumhurbaşkanı seçilenin, varsa partisi ile ilişkisi kesilir ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği sona erer."

MADDE 5 – Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 102 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 102 – Cumhurbaşkanı seçimi, Cumhurbaşkanının görev süresinin dolmasından önceki altmış gün içinde; makamın herhangi bir sebeple boşalması halinde ise boşalmayı takip eden altmış gün içinde tamamlanır.

Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilmiş olur. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış bulunan iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilmiş olur.

İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin ölümü veya seçilme yeterliğini kaybetmesi halinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır. İkinci oylamaya tek adayın kalması halinde, bu oylama referandum şeklinde yapılır. Aday, geçerli oyların çoğunluğunu aldığı takdirde Cumhurbaşkanı seçilmiş olur.

Cumhurbaşkanı göreve başlayıncaya kadar görev süresi dolan Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin usûl ve esaslar kanunla düzenlenir."

MADDE 6 – Türkiye Cumhuriyeti Anayasasına aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 18 – Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 67 nci maddesinin son fıkrası, Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yapılabilmesi için; çıkarılması gereken kanun hükümleri ile seçim kanunlarında yapılacak değişiklikler bakımından dikkate alınmaz.

GEÇİCİ MADDE 19 – Onbirinci Cumhurbaşkanı seçiminin ilk tur oylaması, bu Kanunun Resmi Gazetede yayımını takip eden kırkıncı günden sonraki ilk Pazar günü, ikinci tur oylaması ise ilk tur oylamayı takip eden ikinci Pazar günü yapılır.

Anayasanın 101 inci maddesi uyarınca gösterilen adaylar, yazılı muvafakatlari ve Anayasanın değişik 101 inci maddesindeki şartları ihtiva eden ve diğer ilgili belgelerle birlikte ilk tur oylama tarihinden otuz gün önce Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına başvururlar. Adayların başvurularında eksik bilgi ve belgelerin tespit edilmesi halinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından, eksikliklerin giderilmesi için üç günlük kesin süre verilir. Bu süre içinde eksikliklerin giderilmemesi halinde adaylar, kendiliğinden adaylıktan çekilmiş sayılırlar.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca, Anayasanın 101 inci maddesinde belirtilen nitelikleri taşıdıkları anlaşılan adaylara ilişkin kesin liste iki gün içinde ilan edilir ve Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına bildirilir.

Cumhurbaşkanı adayı gösterilen kamu görevlisi, aday gösterildiği tarihten itibaren görevinden ayrılmış sayılır. Görevinden ayrılan kamu görevlisinin Cumhurbaşkanı seçilememesi halinde görevine geri dönmesi konusunda ilgili kanun hükümleri uygulanır.

Birinci tur seçim sonuçlarının kesinleşmesinden ikinci tur oylamanın sonuçlanmasına kadar, ikinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin ölümü veya seçilme yeterliğini kaybetmesi halinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki oy sıralaması esas alınarak sıradaki adayla doldurulması suretiyle yapılır. İkinci oylamaya tek adayın kalması halinde, bu oylama referandum şeklinde yapılır. Aday, geçerli oyların çoğunluğunu aldığı takdirde Cumhurbaşkanı seçilmiş olur.

Cumhurbaşkanının seçilmesine ilişkin usûl ve esasların kanunla düzenlenmesine kadar, 10/6/1983 tarihli ve 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu, 26/4/1961 tarihli ve 298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanun, 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu, 23/5/1987 tarihli ve 3376 sayılı Anayasa Değişikliklerinin Halkoyuna Sunulması Hakkında Kanun ile diğer kanunların bu maddeye aykırı olmayan hükümleri uygulanır."

MADDE 7 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer ve halkoyuna sunulması halinde tümüyle oylanır. (*)

() Cumhurbaşkanlığından alınan 15/6/2007 tarih ve B.01.0.KKB.01-18/D-1-2007-450 sayılı yazı uyarınca halkoyuna sunulmak üzere yayımlanmıştır.*

[R.G. 7 Haziran 2007 – 26545]

 [İçindekilere dön](#)

BELEDİYE GELİRLERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN

Kanun No. 5679

Kabul Tarihi: 1/6/2007

MADDE 1 – 26/5/1981 tarihli ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununun ek 2 nci maddesinin (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"c) Her türlü fabrika, değirmen, sınai nitelikteki imalathaneler ve tersaneler, organize sanayi bölgelerinde yapılan her türlü bina inşaatı ile sera ve benzeri örtü altı tarım yapılan tesisler, ahır, samanlık, kümes, su ürünleri ve hayvan barınağı ile yemlik gibi yapı ve tesis inşaatı,"

MADDE 2 – Belediye Gelirleri Kanununun 80 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "ahır" ibaresinden önce gelmek üzere "sera ve benzeri örtü altı tarım faaliyetinde kullanılmak üzere inşa edilen tesisler," ibaresi ve "Bina İnşaat Harcı" ibaresinden önce gelmek üzere "5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu uyarınca alınacak ücretler ile" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 3 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

6/6/2007

[R.G. 7 Haziran 2007 – 26545]

 [İçindekilere dön](#)

KAMU İHALE KANUNU VE KAMU İHALE SÖZLEŞMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5680

Kabul Tarihi : 1/6/2007

MADDE 1 – 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"a) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler."

MADDE 2 – 4734 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Çerçeve sözleşme kapsamında mal ve hizmet alımı

EK MADDE 2 – Sağlık hizmeti sunan idareler bu Kanunda öngörülen temel ihale usûllerini uygulamak kaydıyla sürekli biçimde ihtiyaç duydukları mal veya hizmet alımlarına ilişkin çerçeve sözleşmeler yapabilir ve bu çerçeve sözleşmelere istinaden alım ihaleleri düzenleyebilir. Çerçeve sözleşmenin yapılmasına ilişkin ihalelerde ödenek şartı aranmaz. Çerçeve sözleşme kapsamında temin edilecek mal veya hizmet alımları 13 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre Kamu İhale Bülteninde ilan edilir. İlanda çerçeve sözleşme kapsamında karşılanması planlanan tahmini ihtiyaç miktarları da gösterilir. Çerçeve sözleşme kapsamında alınacak mal ve hizmetlerden yaklaşık maliyeti eşik değerlerin altında kalan ihaleler ayrıca işin yapılacağı yerde çıkan gazetelerin birinde en az bir defa yayımlanmak suretiyle ilan edilerek duyurulur.

Çerçeve sözleşmeye taraf olan tedarikçi veya hizmet sunucuları tarafından sunulan teklifler 40 ıncı madde hükümlerine göre değerlendirilerek istekliler, ekonomik açıdan en avantajlı tekliften başlanmak suretiyle sıralanır ve istekli sayısı yirmibeşi geçmemek üzere şartları taşıyan isteklilerin tamamı listeye alınır. Listeye alınan istekli sayısı üçten az olamaz. Teminat alınmasına ilişkin hükümler hariç olmak üzere, ihalelerin sözleşmeye bağlanması hakkında bu Kanunda yer alan hükümler çerçevesinde, süresi yirmidört ayı geçmemek üzere listeye alınan isteklilerle çerçeve sözleşme imzalanır ve sonuçlar Kamu İhale Bülteninde ilan edilir.

Yapılan çerçeve sözleşme kapsamında mal veya hizmet alımına ihale yetkilisince onay verilmesi üzerine, listede yer alan istekliler imza karşılığı veya posta yoluyla ya da tebligatı daha sonra yapılmak kaydıyla teleks, faks veya elektronik posta ile teklif vermeye davet edilir. Davet yazısına, alım konusu mal veya hizmetin miktarı ile teslim ve ifa şartlarını gösteren bir şartname eklenir.

İsteklilere tekliflerini hazırlayabilmeleri için en az üç iş günü süre tanınmak suretiyle çerçeve sözleşmeye esas olan teklif bedellerini geçmemek üzere tekliflerini vermeleri istenir. Yazılı olarak verilecek tekliflerin içeriğinin gizliliği ihale saatine kadar korunur ve ihale dokümanında belirtilen hükümlere göre teklifler değerlendirilerek ekonomik açıdan en avantajlı teklif belirlenir ve ihale bu teklif sahibinin üzerinde bırakılır. İhalelerin sözleşmeye bağlanmasına ilişkin bu Kanunda yer alan hükümler çerçevesinde kısa sözleşme imzalanır.

İstekliler yeterliklerinin devam ettiğini oniki ayda bir belgelendirir. Yeterliği devam etmeyenler ile teklif vermeye davet edildiği halde iki kez teklif vermeyenlerin çerçeve sözleşmeleri feshedilir.

Çerçeve sözleşmeye taraf olanların sayısının üçün altına inmesi halinde, mevcut çerçeve sözleşmenin sona erdiği taraflara bildirilir.

Çerçeve sözleşme yapılmış olması, idareye alım yapma yükümlülüğü getirmez. İdare, çerçeve sözleşme kapsamındaki mal veya hizmet alımlarına ilişkin ihtiyaçlarını bu Kanunda yer alan diğer usûlleri kullanmak suretiyle de temin edebilir. Çerçeve sözleşme kapsamında yapılacak alımlara ilişkin usûl ve esasları tespit Kurum yetkilidir."

MADDE 3 – 5/1/2002 tarihli ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent ile maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"d) İdare ile istekliler arasında belirli bir zaman aralığında gerçekleşecek alımlara ilişkin şartları belirleyen çerçeve sözleşme; bu kapsamda yapılacak alımlarda yükleniciler ile idareler arasında kısa sözleşme,"

"Çerçeve sözleşme ve kısa sözleşmede belirtilmesi zorunlu olan hususları belirlemeye Kurum yetkilidir."

MADDE 4 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

6/6/2007

[R.G. 7 Haziran 2007 – 26545]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

POLİS VAZİFE VE SALÂHİYET KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5681

Kabul Tarihi: 2/6/2007

MADDE 1 – 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanununun 4 üncü maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 4/A maddesi eklenmiştir.

"Durdurma ve kimlik sorma

MADDE 4/A- Polis, kişileri ve araçları;

a) Bir suç veya kabahatin işlenmesini önlemek,

b) Suç işlendikten sonra kaçan faillerin yakalanmasını sağlamak, işlenen suç veya kabahatlerin faillerinin kimliklerini tespit etmek,

c) Hakkında yakalama emri ya da zorla getirme kararı verilmiş olan kişileri tespit etmek,

ç) Kişilerin hayatı, vücut bütünlüğü veya malvarlığı bakımından ya da topluma yönelik mevcut veya muhtemel bir tehlikeyi önlemek, amacıyla durdurabilir.

Durdurma yetkisinin kullanılabilmesi için polisin tecrübesine ve içinde bulunulan durumdan edindiği izlenime dayanan makul bir sebebin bulunması gerekir. Süreklilik arz edecek, fiilî durum ve keyfilik oluşturacak şekilde durdurma işlemi yapılamaz.

Polis, durdurduğu kişiye durdurma sebebini bildirir ve durdurma sebebine ilişkin sorular sorabilir; kimliğini veya bulundurulması gerekli diğer belgelerin ibraz edilmesini isteyebilir.

Durdurma süresi, durdurma sebebine esas teşkil eden işlemin gerçekleştirilmesi için zorunlu olan süreden fazla olamaz.

Durdurma sebebinin ortadan kalkması halinde kişilerin ve araçların ayrılmasına izin verilir.

Polis, durdurduğu kişi üzerinde veya aracında silah veya tehlike oluşturan diğer bir eşyanın bulunduğu hususunda yeterli şüphenin varlığı halinde, kendisine veya başkalarına zarar verilmesini önlemek amacıyla yönelik gerekli tedbirleri alabilir. Ancak bu amaçla kişinin üzerindeki elbisenin çıkarılması veya aracın, dışarıdan bakıldığında içerisi görünmeyen bölümlerinin açılması istenemez.

Bu Kanun ve diğer kanunların verdiği görevlerin yerine getirilmesi sırasında, polis tarafından gerekli işlemler için durdurulan kişiler ve araçlarla ilgili hükümler saklıdır.

Polis, görevini yerine getirirken, kendisinin polis olduğunu belirleyen belgeyi gösterdikten sonra, kişilere kimliğini sorabilir. Bu kişilere kimliğini ispatlamaları hususunda gerekli kolaylık gösterilir.

Belgesinin bulunmaması, açıklamada bulunmaktan kaçınması veya gerçeğe aykırı beyanda bulunması dolayısıyla ya da sair surette kimliği belirlenemeyen kişi tutularak durumdan derhal Cumhuriyet savcısı haberdar edilir. Bu kişi, kimliği açık bir şekilde anlaşılincaya kadar gözaltına alınır ve gerekirse tutuklanır. Gözaltına ve tutuklamaya karar verme yetkisi ve usûlü bakımından 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümleri uygulanır.

Kimliğinin tespiti amacıyla tutulan kişiye, kimliği tespit edildikten sonra ve talepte bulunması halinde, bu amaçla tutulduğuna ve tutulma süresine dair bir belge verilir. Kişinin kimliğinin belirlenmesi durumunda, bu nedenle gözaltına alınma veya tutuklanma haline derhal son verilir.

Nüfusa kayıtlı olmadığı için kimliği tespit edilemeyen kişilerin nüfusa kayıtlarının temini için gerekli işlemler yapıldıktan sonra, 5 inci maddeye göre fotoğraf ve parmak izi tespit edilerek kayda alınır.

Kimliği tespit edilemeyen kişinin yabancı olduğunun anlaşılması halinde, 5682 sayılı Pasaport Kanunu ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye’de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

MADDE 2 – 2559 sayılı Kanunun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Parmak izi ve fotoğrafların kayda alınması

MADDE 5- Polis;

a) Gönüllü,

b) Her çeşit silah ruhsatı, sürücü belgesi, pasaport veya pasaport yerine geçen belge almak için başvuruda bulunan,

c) Başta polis olmak üzere, genel veya özel kolluk görevlisi ya da özel güvenlik görevlisi olarak istihdam edilen,

ç) Türk vatandaşlığına başvuruda bulunan,

d) Sığınma talebinde bulunan veya gerekli görülmesi halinde, ülkeye giriş yapan sair yabancı,

e) Gözaltına alınan, kişilerin parmak izini alır.

Birinci fıkraya göre alınan parmak izi, ait olduğu kişinin kimlik bilgileri ile birlikte, ne zaman ve kim tarafından alındığı belirtilmek suretiyle, bu amaca özgü sisteme kaydedilerek saklanır. Ancak, parmak izinin hangi sebeple alındığı sisteme kaydedilmez.

Olay yerinden elde edilen ve kime ait olduğu henüz tespit edilemeyen parmak izleri, kime ait olduğu tespit edilinceye kadar, ilgili soruşturma dosya numarası ile birlikte sisteme kaydedilir.

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 81 inci maddesi ile 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 21 inci maddesi hükümlerine göre alınan parmak izleri de bu sisteme kaydedilir.

(a) bendi hariç birinci fıkra ile dördüncü fıkra kapsamına giren kişilerin ayrıca fotoğrafları alınarak, ikinci fıkrada belirlenen esaslara uygun olarak parmak izi ile birlikte sisteme kaydedilir.

Bu sistemde yer alan bilgiler, kimlik tespiti, suçun önlenmesi veya yürütülmekte olan soruşturma ve kovuşturma kapsamında maddî gerçeğin ortaya çıkarılması amacıyla mahkeme, hâkim, Cumhuriyet savcısı ve kolluk tarafından kullanılabilir.

Kolluk birimleri, kimlik tespiti yapmak ya da olay yerinden alınan parmak izini karşılaştırmak amacıyla doğrudan bu sistemle bağlantı kurabilir.

Sistemde kayıtlı bilgilerin hangi kamu görevlisi tarafından ve ne amaçla kullanıldığının denetlenebilmesine imkân tanıyan bir güvenlik sistemi kurulur.

Sistemde yer alan kayıtlar gizlidir; altıncı ve yedinci fıkralarda belirlenen amaçlar dışında kullanılamaz.

Sisteme kayıtlı olan parmak izi ve fotoğraflar, kişinin ölümünden itibaren on yıl ve her halde kayıt tarihinden itibaren seksen yıl geçtikten sonra sistemden silinir.

Parmak izi ile fotoğrafların sistemde kaydedilmesi ve saklanması ile bu kayıtlardan yararlanmaya ilişkin diğer esas ve usûller, İçişleri Bakanlığı tarafından Adalet Bakanlığının görüşü alınarak çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir."

MADDE 3 – 2559 sayılı Kanunun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Önleme araması

MADDE 9- Polis, tehlikenin veya suç işlenmesinin önlenmesi amacıyla usûlüne göre verilmiş sulh ceza hâkiminin kararı veya bu sebeplere bağlı olarak gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde mülkî âmirin vereceği yazılı emirle; kişilerin üstlerini, araçlarını, özel kâğıtlarını ve eşyasını arar; alınması gereken tedbirleri alır, suç delillerini koruma altına alarak 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu hükümlerine göre gerekli işlemleri yapar.

Arama talep yazısında, arama için makul sebeplerin oluştuğunun gerekçeleriyle birlikte gösterilmesi gerekir.

Arama kararında veya emrinde;

a) Aramanın sebebi,

b) Aramanın konusu ve kapsamı,

c) Aramanın yapılacağı yer,

ç) Aramanın yapılacağı zaman ve geçerli olacağı süre, belirtilir.

Önleme araması aşağıdaki yerlerde yapılabilir:

a) 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu kapsamına giren toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin yapıldığı yerde veya yakın çevresinde.

b) Özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya sendikaların genel kurul toplantılarının yapıldığı yerin yakın çevresinde.

c) Halkın topluca bulunduğu veya toplanabileceği yerlerde.

ç) Eğitim ve öğretim özgürlüğünün sağlanması için her derecede eğitim ve öğretim kurumlarının idarecilerinin talebiyle ve 20 nci maddenin ikinci fıkrasının (A) bendindeki koşula uygun olarak girilecek yüksek öğretim kurumlarının içinde, bunların yakın çevreleri ile giriş ve çıkışlarında.

d) Umumî veya umuma açık yerlerde.

e) Her türlü toplu taşıma araçlarında, seyreden taşıtlarda.

Konutta, yerleşim yerinde ve kamuya açık olmayan işyerlerinde ve eklentilerinde önleme araması yapılamaz.

Spor karşılaşması, miting, konser, festival, toplantı ve gösteri yürüyüşünün düzenlendiği veya aniden toplulukların oluştuğu hallerde gecikmesinde sakınca bulunan hal var sayılır.

Polis, tehlikenin önlenmesi veya bertaraf edilmesi amacıyla güvenliğini sağladığı bina ve tesislere gelenlerin; herhangi bir emir veya karar olmasına bakılmaksızın, üstünü, aracını ve eşyasını teknik cihazlarla, gerektiğinde el ile kontrol etmeye ve aramaya yetkilidir. Bu yerlere girmek isteyenler kimliklerini sorulmaksızın ibraz etmek zorundadırlar. Milletlerarası anlaşmalar hükümleri saklıdır.

Önleme aramasının sonucu, arama kararı veya emri veren merci veya makama bir tutanakla bildirilir."

MADDE 4 – 2559 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Zor ve silah kullanma

MADDE 16- Polis, görevini yaparken direnişle karşılaşması halinde, bu direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde zor kullanmaya yetkilidir.

Zor kullanma yetkisi kapsamında, direnmenin mahiyetine ve derecesine göre ve direnenleri etkisiz hale getirecek şekilde kademeli olarak artan nispette bedenî kuvvet, maddî güç ve kanunî şartları gerçekleştiğinde silah kullanılabilir.

İkinci fıkrada yer alan;

a) Bedenî kuvvet; polisin direnen kişilere karşı veya eşya üzerinde doğrudan doğruya kullandığı bedenî gücü,

b) Maddî güç; polisin direnen kişilere karşı veya eşya üzerinde bedenî kuvvetin dışında kullandığı kelepçe, cop, basınçlı su, göz yaşartıcı gazlar veya tozlar, fizikî engeller, polis köpekleri ve atları ile sair hizmet araçlarını, ifade eder.

Zor kullanmadan önce, ilgililere direnmeye devam etmeleri halinde doğrudan doğruya zor kullanılacağı ihtar yapılır. Ancak, direnmenin mahiyeti ve derecesi göz önünde bulundurularak, ihtar yapılmadan da zor kullanılabilir.

Polis, zor kullanma yetkisi kapsamında direnmeyi etkisiz kılmak amacıyla kullanacağı araç ve gereç ile kullanacağı zorun derecesini kendisi takdir ve tayin eder. Ancak, toplu kuvvet olarak müdahale edilen durumlarda, zor kullanmanın derecesi ile kullanılacak araç ve gereçler müdahale eden kuvvetin amiri tarafından tayin ve tespit edilir.

Polis, kendisine veya başkasına yönelik bir saldırı karşısında, zor kullanmaya ilişkin koşullara bağlı kalmaksızın, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun meşru savunmaya ilişkin hükümleri çerçevesinde savunmada bulunur.

Polis;

a) Meşru savunma hakkının kullanılması kapsamında,

b) Bedenî kuvvet ve maddî güç kullanarak etkisiz hale getiremediği direniş karşısında, bu direnişi kırmak amacıyla ve kıracak ölçüde,

c) Hakkında tutuklama, gözaltına alma, zorla getirme kararı veya yakalama emri verilmiş olan kişilerin ya da suçüstü halinde şüphelinin yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçüde,

silah kullanmaya yetkilidir.

Polis, yedinci fıkranın (c) bendi kapsamında silah kullanmadan önce kişiye duyabileceği şekilde "dur" çağrısında bulunur. Kişinin bu çağrıya uymayarak kaçmaya devam etmesi halinde, önce uyarı amacıyla silahla ateş edilebilir. Buna rağmen kaçmakta ısrar etmesi dolayısıyla ele geçirilmesinin mümkün olmaması halinde ise kişinin yakalanmasını sağlamak amacıyla ve sağlayacak ölçüde silahla ateş edilebilir.

Polis, direnişi kırmak ya da yakalamak amacıyla zor veya silah kullanma yetkisini kullanırken, kendisine karşı silahla saldırıya teşebbüs edilmesi halinde, silahla saldırıya teşebbüs eden kişiye karşı saldırı tehlikesini etkisiz kılacak ölçüde duraksamadan silahla ateş edebilir."

MADDE 5 – 2559 sayılı Kanunun ek 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Adli görev ve yetkiler

EK MADDE 6- Polis, bu maddede yazılı görevlerinin yanında, Ceza Muhakemesi Kanunu ve diğer mevzuatta yazılı soruşturma işlemlerine ilişkin görevleri de yerine getirir.

Polis, bir suçla ilişkin olarak kendisine yapılan sözlü ihbar ve şikâyetleri ve görevi sırasında öğrendiği suçla ilişkin bilgileri yazılı hale getirir.

Edinilen bilgi veya alınan ihbar veya şikâyet üzerine veya kendiliğinden bir suçla karşılaşan polis, olay yerinde kişilerin ve toplumun sağlığına, vücut bütünlüğüne veya malvarlığına zarar gelmemesi ve suçun delillerinin kaybolmaması ya da bozulmaması için derhal gerekli tedbirleri alır.

Bir suç işlendiği veya işlenmekte olduğu bilgisini edinen polis, olay yerinin korunması, delillerin tespiti, kaybolmaması ya da bozulmaması için acele tedbirleri aldıktan sonra el koyduğu olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri derhal Cumhuriyet savcısına bildirir ve Cumhuriyet savcısının emri doğrultusunda işin aydınlatılması için gerekli soruşturma işlemlerini yapar.

Yapılacak araştırma sonunda edinilen bilginin bir kabahate ilişkin olduğu hallerde, konu araştırılarak gerekli yasal işlem yapılır veya yapılması sağlanır.

Olay yerinde görevine ait işlemlere başlayan polis, bunların yapılmasına engel olan veya yetkisi içinde aldığı tedbirlere aykırı davranan kişileri, işlemler sonuçlanıncaya kadar ve gerektiğinde zor kullanarak bundan men eder.

Polis, suçun delillerini tespit etmek amacıyla, Cumhuriyet savcısının emriyle olay yerinde gerekli inceleme ve teknik araştırmaları yapar, delilleri tespit eder, muhafaza altına alır ve incelenmek üzere ilgili yerlere gönderir.

Olay yeri dışında kalan ve o suçla ilişkin delil elde edilebileceği yönünde kuvvetli şüphe sebebi bulunan konut, işyeri ve kamuya açık olmayan kapalı alanlarda yapılacak işlemler için Ceza Muhakemesi Kanununun arama ve elkoymaya ilişkin hükümleri uygulanır.

Polis, olaydaki failin, gözaltına alınan şüpheli ile aynı kişi olup olmadığının belirlenmesi bakımından zorunlu olması halinde, Cumhuriyet savcısının talimatıyla teşhis yaptırabilir.

Tanıklıktan çekinebilecek olanlar, teşhiste bulunmaya zorlanamaz.

İşleme başlanmadan önce, teşhiste bulunacak kişinin faili tarif eden beyanları tutanağa bağlanır.

Teşhis işlemine tâbi tutulan kişilerin birden fazla ve aynı cinsten olması, aralarında yaş, boy, ağırlık, giyinme gibi görünüşe ilişkin hususlarda benzerlik bulunması gerekir. Teşhis için gerekli olması halinde, şüphelinin görünüşü ile ilgili gerekli değişiklikler yapılabilir. Teşhis işlemine tâbi tutulan kişilerin her birinde, teşhis sırasında bir numara bulundurulur.

Teşhiste bulunan kişi ile teşhis işlemine tâbi tutulan kişilerin birbirini görmemesi gerekir.

Teşhis işlemi en az iki kez tekrarlanır ve teşhiste bulunması istenen kişiye, şüphelinin teşhis edilecek kişiler arasında yer almıyor olabileceği hatırlatılır.

Teşhis işlemine tâbi tutulan kişilerin, bu işlem sırasında birlikte fotoğrafları çekilerek veya görüntüleri kayda alınarak, soruşturma dosyasına konur.

Şüphelinin fotoğrafı üzerinden de teşhis yaptırılabilir. Ancak tek bir fotoğraf veya aynı kişinin farklı fotoğrafları üzerinden teşhis yaptırılamaz. Değişik kişilerin fotoğraflarının aynı büyüklük ve özellikte olmaları gerekir.

Teşhis işlemi tutanağa bağlanır."

MADDE 6 – 4/7/1934 tarihli ve 2559 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi ile 17 nci maddesinin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 7 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

13/6/2007

[R.G. 14 Haziran 2007 – 26552]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

TBMM Kararı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İÇTÜZÜĞÜNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KARAR

Kanun No. 894

Kabul Tarihi: 2/6/2007

MADDE 1 – 5/3/1973 tarihli ve 584 Karar Numaralı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 77 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Yenilenen tasarı veya teklifin tümü üzerindeki görüşmelerden sonra önceki dönemlere ait rapor ve metinler, açıkça belirtilmek kaydıyla, komisyonca benimsenebilir.”

MADDE2 – Bu İçtüzük hükümleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE3 – Bu İçtüzük hükümleri Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından yürütülür.

5/6/2007

[R.G. 5 Haziran 2007 – 26543]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Atama Kararları

Adalet Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2007/9108

1 – 1 inci derece kadrolu Adli Tıp Kurumu Başkanlığına Uz. Dr. Keramettin KURT'un yeniden atanması,

2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanununun 26 ncı maddesi gereğince uygun görülmüştür.

2 – Bu Kararı Adalet Bakanı yürütür.

12/6/2007

Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

F. KASIRGA
Adalet Bakanı

— • —

Adalet Bakanlığından:

Karar Sayısı : 2007/9109

1 – 1 inci derece kadrolu Adli Tıp Kurumu Başkan Yardımcılığına Uz. Dr. Mustafa OKUDAN'ın yeniden atanması,

2659 sayılı Adli Tıp Kurumu Kanununun 26 ncı maddesi gereğince uygun görülmüştür.

2 – Bu Kararı Adalet Bakanı yürütür.

12/6/2007

Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN
Başbakan

F. KASIRGA
Adalet Bakanı

[R.G. 13 Haziran 2007 – 26551]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Yönetmelikler

Adalet Bakanlığından:

ADLİ VE İDARİ YARGIDA HÂKİM VE SAVCI ADAYLIĞI YAZILI SINAV, MÜLÂKAT VE ATAMA YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 9/9/1991 tarihli ve 20986 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Adli ve İdarî Yargıda Hâkim ve Savcı Adaylığı Yazılı Sınav, Mülâkat ve Atama Yönetmeliğinin 7 nci maddesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştür.

"**MADDE 7** – Yazılı sınava girebilmek için gerekli şartlarının mevcut olup olmadığının tespiti açısından başvuru formu en kısa sürede Bakanlık Personel Genel Müdürlüğüne incelenir.

Başvuru formundaki soruların bir veya birkaçını cevapsız bırakanlar ile şartları taşımadığı tespit edilenlerin başvuruları reddedilir ve bu durum kendilerine bildirilir.

Yazılı sınava girme şartlarını taşıyanlara ilişkin gerekli bilgiler, protokolde belirtilen sürede ve istenilen koşullara uygun olarak Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezine iletilir. Fotoğraflı sınava giriş ve kimlik belgesi Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince ilgililere gönderilir."

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 11 inci maddesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştür.

"**MADDE 11** – Yazılı yarışma sınavı, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından, katılanların öğrenim konularına ilişkin bilgileri ile genel yetenek ve genel kültür bilgilerini değerlendirmek amacıyla yapılır.

Yazılı sınavın yerleri, konuları, soruların konulara göre dağılımı, sınavın yürütülmesinde gözetilecek hususlar, tarihi, süresi, puanlama ve değerlendirme, kazananların belirlenmesi, sınav sonucunun Bakanlığa ve adaylara bildirilme şekli, açıklanma süresi ve sonuca itiraz gibi yazılı sınava ilişkin usul ve esaslar Adalet Bakanlığı ile Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi arasında yapılacak bir protokol ile tespit edilir. Ayrıca, sınavı yapan kurum tarafından talep edilen masraf, başvuru sırasında adaylardan alınır."

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 21 inci maddesi başlığıyla birlikte aşığıdaki şekilde değerştirilmiştür.

"**Yazılı sınavın değerlendirilmesi ve mülâkata çağrılacakların belirlenmesi**

MADDE 21 – Yazılı sınavda yüz tam puan üzerinden asgarî yetmiş puanın altına düşülmemek kaydıyla en yüksek puan alandan başlamak üzere, sınav ilânında belirtilen kadro

sayısının % 50 fazlası mülâkâta çağrılır. Bu şekilde çağrılan en düşük puana sahip adayla aynı puanı alanlar da mülâkâta alınır."

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**MADDE 24** – Yazılı sınav sonuçları ilgilinin bildirdiği adresine Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından gönderilir. Ayrıca Bakanlık binasında ve internette ilân edilir."

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 25 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**MADDE 25** – Yazılı sınava katılanlar sınav sonucunun kendilerine tebliğ tarihinden itibaren on gün içerisinde bir dilekçe ile Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezine itiraz edebilirler. İtirazın, Adalet Bakanlığını ilgilendirmesi halinde sonucu Bakanlığa bildirilir. Ayrıca sonuç herhalde ilgililere duyurulur."

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 27 nci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Mülâkat kurulunun oluşumu

MADDE 27 – Mülâkat Kurulu; Adalet Bakanlığı Müsteşarı veya görevlendireceği Müsteşar Yardımcısı başkanlığında, Teftiş Kurulu Başkanı, Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdürü ile Türkiye Adalet Akademisi Yönetim Kurulunun her sınav için kendi üyeleri arasından belirleyeceği iki üye olmak üzere toplam yedi üyeden oluşur.

Türkiye Adalet Akademisi Yönetim Kurulunda Yargıtay ve Danıştay mensubu birer üye bulunması halinde bu üyeler Mülâkat Kurulunda asil üye olarak görevlendirilir.

Türkiye Adalet Akademisi Yönetim Kurulunda Yargıtay ve Danıştay mensubu üye sayısı birden fazla ise, Yargıtay kontenjanı için Yargıtay mensupları arasından, Danıştay kontenjanı için Danıştay mensupları arasından; Yargıtay veya Danıştay mensubu üyelere birinin ya da her ikisinin bulunmaması halinde ise Yönetim Kurulunun diğer üyeleri arasından gizli oyla seçim yapılır.

Asil üyelerin hukukî veya fiilî sebeplerle katılamaması halinde; Teftiş Kurulu Başkanı, Ceza İşleri, Hukuk İşleri ve Personel Genel Müdürünün yerine vekalet edenler, Türkiye Adalet Akademisi Yönetim Kurulundan katılacak üyelerin yerine ise, Yönetim Kurulunun kendi üyeleri arasından her biri için ayrı ayrı gizli oyla belirleyeceği yedek üyeler Mülâkat Kuruluna katılır."

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin 28 inci maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Mülâkat, amacı ve yapılış şekli

MADDE 28 – Mülâkat, Mülâkat Kurulu tarafından ilgilinin yazılı sınava tabi olduğu konulardaki bilgisinin ölçüldüğü, yetenek, kültür ve çağdaş yaşam anlayışı, muhakeme, ifade ve bir konuyu kavrayıp özetleme yeteneği ile genel davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu ve liyakati açısından değerlendirildiği, dış görünüşü itibarıyla yadırganacak bir halinin bulunup bulunmadığının tespiti için yapılan bir sınavdır.

Mülâkat Kurulunun tüm üyelerinin ayrı ayrı yapacağı bu değerlendirme;

a) Alan bilgisi düzeyi elli puan,

b) Yetenek, kültür ve çağdaş yaşam anlayışı on puan,

c) Muhakeme gücü on puan,

ç) Bir konuyu kavrayıp özetleme ve ifade etme yeteneği on puan,

d) Genel davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu ve liyakati on puan,

e) Dış görünüşü itibarıyla yadırganacak bir halinin bulunup bulunmadığı on puan

olmak üzere toplam yüz puan üzerinden yapılır ve her aday için bu Yönetmeliğin ekinde yer alan EK- 3 formuna kaydolunur."

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**MADDE 29** – Bu Yönetmeliğin 21 inci maddesinde belirtilen adaylar mülâkâta çağrılır.

Mülâkata çağrılacakların başvuru formunda belirtilen adresine yazılı yarışma sınav sonucu ile bildirildiği takdirde mülâkat yeri ve zamanını içeren sınav sonuç belgesi Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezince gönderilir."

MADDE 9 – Aynı Yönetmeliğin 32 nci maddesinin birinci fıkrasında geçen "yazılı sınav kurulu" ibaresi "yazılı sınav puanı" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 10 – Aynı Yönetmeliğin 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"MADDE 33 – Doktora yapanlar ile Adalet Bakanlığı hesabına burs verilmek suretiyle yüksek öğrenimlerini tamamlayanlar sadece ilân edilen boş kadrolara başvurabilir.

Birinci fıkrada belirtilen kimseler, 31 inci maddede belirtilen mülâkat başarı listesine alınmadan bunlar için ayrı bir başarı listesi düzenlenir."

MADDE 11 – Aynı Yönetmeliğin 39 uncu maddesi başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Başvuru evrakının imhası

MADDE 39 – Sınavı kazanamayanların veya atamaları yapılmayanların geri alınmayan başvuru evrakı, atamalarının yapılmadığının kendilerine duyurulmasını takip eden altıncı ayın sonunda imha edilir.

Adaylığa atamaları yapılmayanların birinci fıkrada belirlenen süre içerisinde talepte bulunmaları halinde başvuru ile ilgili belgeleri iade edilir."

MADDE 12 – Aynı Yönetmeliğin 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 ve 22 nci maddeleri yürürlükten kaldırılmış ve aynı Yönetmeliğe Ek-3 eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1 – 15/10/2006 tarihinde yapılan idarî yargı hâkim adaylığı yazılı yarışma sınavını kazanan adaylardan mülâkata alınacakların tespitinde, ilgililerin kazanılmış hakları saklı tutulur. Bu adaylar hakkında Yönetmeliğin 21 inci maddesindeki oran beş kat olarak uygulanır.

MADDE 13 – Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 14 – Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

..... **Mülâkat Sınavı Aday Değerlendirme Formu**

EK- 3

Mülâkat Tarihi :

Adayın Adı Soyadı :

Yazılı Puanı :

Yazılı Başarı Sırası :

	Puan Değeri	Aldığı Puan
1) Alan bilgisi düzeyi	50	
2) Yetenek, kültür ve çağdaş yaşam anlayışı	10	
3) Muhakeme gücü	10	

4) Bir konuyu kavrayıp özetleme ve ifade etme yeteneği	10	
5) Genel davranış ve tepkilerinin mesleğe uygunluğu ve liyakati	10	
6) Dış görünüşü itibarıyla yadırganacak bir halinin bulunup bulunmadığı	10	
TOPLAM		
	100	

Mülakat Kurulu Üyesi
Adı Soyadı
Unvanı
İmza

[R.G. 12 Haziran 2007 – 26550]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından:

ADLİ TIP KURUMU KANUNU UYGULAMA YÖNETMELİĞİNDE
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 31/7/2004 tarihli ve 25539 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Adli Tıp Kurumu Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinde yer alan "on beşinci günün sonunda" ibaresi, "onbeş gün içinde" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendi ile (5) numaralı alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1) Adli tıp asistanlarının eğitim programları ve rotasyon sürelerinin saptanması, Adli Tıp Kurumu’nda bilimsel araştırma ve tez çalışmalarını yürütmek için yapılacak başvurularının değerlendirilmesi ve bu çalışmalara gerekli izin verilmesi konularından sorumlu olması amacıyla Adli Tıp Kurumu Eğitim ve Bilimsel Araştırma Komisyonu kurulur. Ayrıca, Adli Tıp Kurumunda gerçekeştirilecek bilimsel araştırmaları ve uzmanlık tez çalışmalarının tıbbi etik açasından yeterliliğini sağlamak amacıyla Adli Tıp Etik Kurulu kurulur.

Adli Tıp Kurumu Eđitim ve Bilimsel Araştırma Komisyonu ve Adli Tıp Kurumu Etik Kurulu, Adli Tıp Kurumu Başkanlar Kurulunun, Adli Tıp Kurumunda veya üniversitelerde görev yapan akademik unvanlı personel arasından sečeceđi en az sekiz üye ile Adli Tıp Kurumu Başkanından oluşur. Adli Tıp Kurumu Başkanı, Adli Tıp Kurumu Eđitim ve Bilimsel Araştırma Komisyonu ve Adli Tıp Kurumu Etik Kuruluna başkanlık eder.

Adli Tıp Kurumu Eğitim ve Bilimsel Araştırma Komisyonu ve Adli Tıp Kurumu Etik Kurulu üyeleri, Adli Tıp Kurumu Başkanının daveti üzerine, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplanan üyelerin salt çoğunluğu ile karar alır.

Adli Tıp Kurumu Eğitim ve Bilimsel Araştırma Komisyonu ve Adli Tıp Kurumu Etik Kurulu üyelerinin görev süreleri, göreve başlama tarihinden itibaren bir yıldır. Görev süresi biten üyeler yeniden seçilebilirler. Görevden ayrılanların yerine kalan süreyi tamamlamak üzere aynı usulle seçim yapılır."

"5) Asistanlık süresi bitiminde uzmanlık sınavı yapılır. Uzmanlık sınavına girebilmek için 14/5/2002 tarihli ve 2002/4198 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulan Tıpta Uzmanlık Tüzüğü'nde belirtilen şartlar aranır.

Uzmanlık sınavında iki kez başarısız olanların asistanlıkla ilişkileri kesilir."

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4 – Bu Yönetmelik, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Yönetmelik hükümlerini Adalet Bakanı yürütür.

[R.G. 8 Haziran 2007 – 26546]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Genelge

Başbakanlıktan:

Konu: 23. Dönem Milletvekili
Genel Seçimleri

GENELGE **2007/15**

XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminin 22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılmasına dair Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin 3/5/2007 tarihli ve 891 sayılı kararının Resmî Gazete'de yayımlanmasını müteakip Yüksek Seçim Kurulu tarafından hazırlanan seçim takvimi uygulamaya konulmuştur.

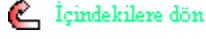
Anayasanın 79'uncu maddesinde öngörülen; "Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü" ilkesine yaraşır bir şekilde gerçekleştirilebilmesini teminen, Yüksek Seçim Kurulu ile il ve ilçe seçim kurullarının bu kapsamdaki çalışmalarına diğer kamu kurum ve kuruluşlarınca da her türlü desteğin verilmesi önem taşımaktadır.

Sandık kurulları, daha önceki seçimlerde olduğu gibi bu seçimde de kamu kurum ve kuruluşlarında görev yapan personelden destek alınması suretiyle oluşturulacaktır. Sandık kurulunda görev verilecek personelin tecrübeli, eğitim düzeyi yüksek ve ihtiyacı karşılayacak sayıda olması, seçimin sağlıklı ve düzenli olarak yürütülmesinin başta gelen şartlarından birisidir.

Seçimin yukarıda belirtilen ilke doğrultusunda başarıyla gerçekleştirilerek millet iradesinin sandığa sağlıklı olarak yansımaya imkân tanınması amacıyla sandık kurullarında başkan ve üye olarak görev yapabilecek nitelikteki kamu personelinin yıllık izinlerinin plânlanmasında seçim tarihinin dikkate alınması zorunlu görülmektedir.

Bu itibarla, il ve ilçe seçim kurulları ile koordinasyon içerisinde, kamu personelinin de mağdur etmeyecek şekilde gereken tedbirlerin ivedilikle alınmasını önemle rica ederim.

Recep Tayyip
ERDOĞAN
Başbakan

Duyuru

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Sayı :B.03.0.HİG.0.00.00.03-010.07-5-2007-12439

08/06/2007

Konu :Elektronik Ortamda Tutulan Makbuzlar

BAŞSAVCILIĞINA

..... CUMHURİYET

Bakanlığımıza intikal eden bilgilerden; UYAP (Ulusal Yargı Ağı Projesi) uygulaması çerçevesinde bilgisayardan indirilmekte olan “Sayman Mutemedi Alındısı” ile “Cezaevi Yapı Pulu Harcı Alındı Makbuzlarının” ayrıca klasörlerde muhafaza edilip edilmeyeceği hususlarında tereddütte düşüldüğü anlaşılmaktadır.

Bilindiği gibi Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliğinin 66/7. maddesinde “Harç tahsilâtı ve cezaevi yapı harcı bedellerinin yatırıldığına ilişkin malî birim ve bankaya ait makbuzlarının özel kartonlarda muhafaza edilip edilmediği ve bunların dosyalarına işlenip işlenmediğine bakılır” hükmüne yer verilmiştir.

Bu durumda henüz Ulusal Yargı Ağı kapsamına alınmayan adliyelerde üç nüsha olarak düzenlenecek bu nev’iden belgeden asıl olanın ilgisine verilmesi, birisinin kurum nüshası olarak dosyasında saklanması, diğerinin ise içerik paranın maliye veznesine intikalinin kontrolü açısından adı geçen kartonda saklanması uygulanmasına devam edilmesi gerektiği açıktır.

Ancak;

Aynı Yönetmeliğin 122.maddesinde;”Ulusal yargı ağı projesinin tam olarak uygulandığı yerlerde, gerek denetime hazırlık ve gerekse denetimin yapılmasında ulusal yargı ağı projesinin sağladığı imkânlardan yararlanılmaya çalışılır” hükmü mevcuttur.

Adalet dairelerinin hâkim ve savcılar tarafından denetimi, mahkemeler ve icra dairelerinde iş tevzii konusunda Genel Müdürlüğümüzün 16/03/2006 gün ve 131 sayılı Genelge’sinde; “UYAP’ın uygulandığı adalet dairelerinde ise bilgisayar ortamında yapılan işlemlerin sayım ve kontrollerinin sistemden alınacak listelere dayanılarak yapılması, denetim ve kontrole ilişkin gerekli açıklamaların bu liste üzerine yazılarak imzalanması” öngörülmüştür.

Yine Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'nün 21/03/2005 tarih ve 5422 sayılı genel yazısında; "Bilindiği üzere, 20/02/2004 tarih ve 25379 (mükerrer) sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Genel Bütçeye Dâhil Daireler ve Katma Bütçeli İdareler Muhasebe Yönetmeliği'nin 19 uncu maddesinde, il ve ilçelerdeki daire memurları arasından ilgili saymanın görüşü alınarak ita amirlerince seçilip, defterdarlarca Bakanlık adına mutemetlikleri onaylananlar ile mevzuatı gereği sayman mutemedi sayılan kefalete tabi memurların, yapacakları tahsilata ilişkin düzenlenecek alındı, defter ve belgelerin düzenlenme yer ve şekilleri ile tahsilatın saymanlığa yatırılmasında uyulacak esaslar düzenlenmiş ve sayman mutemetlerinin yaptığı tahsilatın saymanlık veznesine veya saymanlığın banka hesabına yatırılması ile ilgili süre ve usuller hakkında ihtiyaca göre farklı düzenlemelerin Bakanlıkça yapılabileceği belirtilmiştir.

Söz konusu maddede yer alan bu hükme istinaden, günümüzde bilgisayar teknolojisinin kullanımının yaygınlaşması ve buna bağlı olarak da bazı kurumlarca sayman mutemedi alındısı ile sayman mutemetleri kasa defterinin bilgisayar ortamında düzenlenmesi yönünde Bakanlığımıza gelen talepler doğrultusunda, aşağıda yer alan hususlara uyulması kaydıyla anılan belgelerin bilgisayar ortamından alınması uygun görülmüştür.

Bu kapsamda;

1-Sayman mutemetlerince bilgisayar ortamında yapılacak tahsilâta kullanılacak "Sayman Mutemedi Alındısı"nın, disiplinli kâğıt olma niteliği korunarak gerektiğinde red ve iadede kullanılmak üzere, birisi asıl diğeri kurum nüshası olmak üzere iki nüsha şeklinde ilgili dairelerin bilgisayar sistemlerinden (Adalet Bakanlığı'nın UYAP Projesi gibi) yazıcı çıktısı alınarak kullanılması,

2-Alındılara, yıl içinde kullanımına başlanıldığı tarihten ve her mali yılbaşından itibaren "1" den başlamak üzere ve sıra atlanmaksızın yıl sonuna kadar devam eden "özel numara" verilmesi,

3-Alındıların mevzuata uygun olarak eksiksiz düzenlenmesi ve düzenleme tarihinin mutlaka yazılması,

4-Hatalı düzenlenen alındıların imha edilmemesi ve sol alt köşeden sağ üst köşeye doğru çizilecek iki paralel çizgi arasına "İPTAL" yazılmak suretiyle, asıl ve kurum nüshasıyla birlikte muhafaza edilmesi ve bu şekilde iptal edilen alındıların sayman mutemetlerince imzalanması,

5-Günlük döküm alınması ve iptallerin de bu dökümde gösterilmesi,

6-Sayman Mutemetleri Kasa Defteri olarak, sayman mutemedi bazında bilgisayar ortamında günlük yazıcı çıktısı alınan iki nüsha tahsilât listesi kullanılması; listede, tahsilâtın tarihini, sıra numarasını, kimden tahsil edildiğini ve alındı seri ve sıra numaralarının kaydına ilişkin sütunlardan başka, yapılan tahsilâtın çeşidini göstermek üzere bir sütunun bulunmasının, red ve iade hallerinde bu durumun ilgili alındının olduğu satıra şerh düşülmek suretiyle belirtilmesinin sağlanması,

7-Listenin toplam sütunu karşısına " ...YTL olarak...tarihinde...nolu vezne alındısı veya...nolu banka dekontu karşılığında teslim edilmiştir." açıklaması yazılarak sayman ve mutemet tarafından imza edildikten sonra alındı karşılığında kasaya teslim edilerek bu konuda düzenlenecek alındının saymanlık işlem fişine eklenmesi,

8-Genel Bütçeye Dâhil Daireler ve Katma Bütçeli İdareler Muhasebe Yönetmeliğinin 19 uncu maddesi uyarınca, sayman mutemetleri saymanlık veznesine teslim edilmesi gereken tahsilâtın süresi ve limitleri konusunda 3/2 Sıra Nolu Muhasebat Genel Müdürlüğü Genel Tebliğine uyulması,

9-Bilgisayar ortamında saklanan tüm bilgilerin ay sonlarında belli bir formatta çıktılarının alınarak saklanması ve istenildiğinde ibraz edilmesi,

10-Bilgisayar ortamında tutulan kayıtlara teftiş amacı ile erişilmek istenildiğinde, ilk numaradan başlayarak bilgisayar ekranında izlenebilmesi, istenilen herhangi bir alını numarası sorulduğunda yalnız o alınının görüntüsünün alınabilmesi ve bu görüntünün yazıcıdan dökümünün verilebilmesinin sağlanması,

11-Bilgilerin bilgisayar ortamında saklanması ve bu bilgilerin değiştirilmesi veya silinmesi amacıyla yapılacak fiziki, manyetik veya elektronik müdahalelere karşı gerekli önlemlerin alınması,

12-Bilgilerin harici bir enerjiye gerek duyulmadan muhafaza edilmesi,

Gerekmektedir.”

Denildiğinden,

Öte yandan,

Anılan evrakın bir sureti sayısal ortamda muhafaza edildiğinden ve bu nedenle suretinin temininin her zaman mümkün olduğu,

Göz önünde bulundurulduğunda:

a. Ulusal Yargı Ağının kullanıldığı adliyelerdeki icra harçları ile cezaevi yapı pulu harçları için tahsil edilen paralara karşılık kesilen makbuzların bir suretinin sayısal ortamda saklanması Adalet Bakanlığı Teftiş Kurulu Yönetmeliği'nin 66/7. maddesinin özünde aranan “denetlenebilirlik” koşulunu karşıladığının kabul edilmesi,

b. “Disiplinli kâğıt” olma niteliği bulunduğundan tahsilâtı yapılan günlük harç toplamları ile bu paraların maliye veznesine aktarılmasında usulsüzlük bulunup bulunmadığının denetlenmesi ile yetinilmesi,

c. Gerektiği taktirde sayısal ortamda bulunan makbuz suretlerinin incelenmesi,

d. Bu tip adliyelerde asıl suretin ilgiliye verilmesi ile kurum nüshasının dosyasına konulması uygulamasına devam olunup mevcut 3. suretlerin saklanması sisteminden vazgeçilmesi,

Yerinde olacağından, uygulamanın bu kurallar doğrultusunda yapılması hususunda gereken dikkat ve özenin gösterilmesini, keyfiyetin yargı çevrenizdeki Cumhuriyet Başsavcılıkları ve Mahkemeler ile İcra ve İflas Müdürlüklere duyurulmasını rica ederim.

Osman BÖLÜKBAŞI

Hâkim
Bakan a.
Müsteşar V.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Karar

Adalet Bakanlığından:

BÖLGE ADLİYE MAHKEMELERİNİN KURULMASINA İLİŞKİN KARAR

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 25 inci maddesi uyarınca Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun olumlu görüşü alınarak bölgelerin coğrafi durumları ve iş yoğunluklarına göre; İstanbul, Bursa, İzmir, Ankara, Konya, Samsun, Adana, Erzurum ve Diyarbakır'da bölge adliye mahkemeleri kurulmuştur.

[R.G. 5 Haziran 2007 – 26543]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kararı

Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığından:

Karar Tarihi : 15.5.2007

Karar No : 206

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 25 inci maddesi uyarınca Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun olumlu görüşü alınarak bölgelerin coğrafi durumları ve iş yoğunluklarına göre Adalet Bakanlığı'nca kurulmuş bulunan Bölge Adliye Mahkemelerinden;

1- İstanbul Bölge Adliye Mahkemesinin yargı çevresinin; İstanbul, Kırklareli, Edirne, Tekirdağ, Kocaeli, Sakarya ve Düzce,

2- Bursa Bölge Adliye Mahkemesinin yargı çevresinin; Bursa, Çanakkale, Balıkesir, Kütahya, Bilecik ve Yalova,

3- İzmir Bölge Adliye Mahkemesinin yargı çevresinin; İzmir, Manisa, Uşak, Aydın, Denizli ve Muğla,

4- Konya Bölge Adliye Mahkemesinin yargı çevresinin; Konya, Afyonkarahisar, Isparta, Burdur, Antalya, Aksaray ve Karaman,

5- Adana Bölge Adliye Mahkemesinin yargı çevresinin; Adana, Mersin, Niğde, Kayseri, Hatay, Osmaniye, Kahramanmaraş, Adıyaman, Gaziantep, Malatya ve Kilis,

6- Ankara Bölge Adliye Mahkemesinin yargı çevresinin; Ankara, Eskişehir, Bolu, Zonguldak, Karabük, Bartın, Kastamonu, Çankırı, Çorum, Kırıkkale, Kırşehir, Nevşehir ve Yozgat,

7- Samsun Bölge Adliye Mahkemesinin yargı çevresinin; Samsun, Sinop, Amasya, Tokat, Sivas, Ordu, Giresun, Gümüşhane, Trabzon, Rize ve Artvin,

8- Erzurum Bölge Adliye Mahkemesinin yargı çevresinin; Erzurum, Erzincan, Bingöl, Muş, Ağrı, Iğdır, Kars, Ardahan ve Bayburt,

9- Diyarbakır Bölge Adliye Mahkemesinin yargı çevresinin; Diyarbakır, Elazığ, Tunceli, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt, Bitlis, Van, Şırnak ve Hakkari

İllerinin mülki hudutlarını kapsayacak şekilde belirlenmesine karar verilmiştir.

[R.G. 5 Haziran 2007 – 26543]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Yargıtay Kararları

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2007/3738

Karar No : 2007/4087

Davacı Sevgi Acar'a velayeten babası Veysel Acar ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki dava hakkında Kadıköy 6. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 27.1.2003 günlü ve 2002/1790-2003/49 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 9.4.2007 gün ve Hukuk-62095 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Davacı dava dilekçesinde kızı Sevgi Acar'ın nüfus kütüğünde 10.9.1986 olan doğum tarihindeki doğum yılının 1985 olarak düzeltilmesini istemiş, mahkemece istem gibi ay gün saklı kalmak koşuluyla adı geçenin doğum tarihi 10.9.1985 olarak düzeltilmiştir. Düzeltilen doğum tarihine göre, Sevgi Acar ile aynı anne ve babadan doğduğu anlaşılan kardeşi 1.1.1986 doğumlu Ali Acar arasında 3 ay 20 günlük bir zaman farkı bulunmaktadır. Bir kadının bu süre içerisinde iki kez doğum yapmasının tıbben olanaklı bulunmadığı açıktır. Hakim, nüfus kayıtlarında düzeltme yaparken bu kayıtların birbiriyle çelişik olmamasına özen göstermeli ve böyle bir sonucu doğuracak kararlar vermemelidir. Mahkemece bu husus dikkate alınmaksızın yazılı şekilde hüküm kurulması usul ve yasaya aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 10.5.2007 gününde oybirliğiyle karar verildi.

— • —

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2007/3739

Karar No : 2007/4105

Davacı M.Emin Yüzüak ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Çat Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 27.10.2004 günlü ve 2004/104-240 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 9.4.2007 gün ve Hukuk-2007/54973 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

YARGITAY KARARI

1 – Nüfus Hizmetleri Kanununun 36. maddesi hükmüne göre nüfus kayıtlarının düzeltilmesine ilişkin davalarda Cumhuriyet Savcısı ile Nüfus Müdürü veya Memurunun bulunması ve kararın onların önünde verilmesi zorunludur.

Mahkemenin oluşumuna ilişkin bu yasa hükmü dikkate alınmadan nüfus temsilcisinin yokluğunda yargılama yapılarak hüküm kurulması,

2 – Türk Medeni Kanununun 336. maddesinde (eşlerden herhangi birisine öncelik veya üstünlük tanınmadan) evlilik devam ettiği sürece ana ve babanın, velayeti birlikte kullanacağı öngörülmüş ve 342. maddesinde de anne ve babanın çocuğu velayetleri çerçevesinde temsil edecekleri ilkesi yine ayırım yapılmadan getirilmiştir.

Mahkemece, nüfus kaydının düzeltilmesi istenen küçük Sebur'un anne ve babasının evli olup olmadığının ve velayet durumunun araştırılarak, velayetin ana ve baba tarafından birlikte kullanıldığına tespiti durumunda annenin de davaya katılımının veya rızasının sağlanması gerekirken eşlerden birisinin istemi yeterli bulunarak davanın esası hakkında hüküm kurulmuş olması,

Doğru görülmemiştir.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 10.5.2007 gününde oybirliğiyle karar verildi.

— • —

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2007/3737

Karar No : 2007/4256

Davacı Münire Özdemir ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Kayseri 1. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 27.06.2006 günlü ve 2006/249-470 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 9.4.2007 gün ve Hukuk 2007/62094 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Münire Özdemir'in 07.02.1989 olan doğum tarihi 07.02.1994 olarak düzeltilmiş ise de, adı geçen nüfusa 07.02.1991 tarihinde tescil edilmiştir. Bir şahsın doğmadan nüfusa tescili söz konusu olamayacağından, bu şekilde yapılan bir düzeltme nüfus kayıtlarında çelişki meydana getirmektedir.

Hakim, nüfus kayıtlarında düzeltme yapılmasına karar verirken, bu kayıtlar arasında çelişki meydana getirmemeye ve hayatın olağan akışına ters düşecek durumlara yol açmamaya özen göstermek zorunda olup, bu hususa uyulmadan doğum tarihinin düzeltilmesi usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 14.5.2007 gününde oybirliğiyle karar verildi.

— • —

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2007/3736

Karar No : 2007/4261

Davacı Bedire Kunduru ile davalı Nüfus Müdürlüğü arasındaki davada Pazarcık Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 26.6.2006 günlü ve 2006/430-660 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 9.4.2007 gün ve Hukuk-2007/62093 sayılı yazısıyla kanun

yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Adının düzeltilmesine karar verilen davacı Bedire Kunduru'nun, Meryem olan adının Pazarcık Asliye Hukuk Mahkemesinin 25.01.1996 gün ve 1995/1056-1996/16 sayılı kararı ile Bedire olarak düzeltildiği ve nüfusa tescil edildiği dosya içerisindeki bilgi ve belgelerden anlaşılmaktadır.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Yasasının 36. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine göre, aynı konuya ilişkin olarak nüfus kaydının (adın) düzeltilmesi davası ancak bir kere açılabilir. Yasanın kamu düzenine ilişkin bulunan bu hükmüne aykırı şekilde davacı Bedire'nin adının Meryem olarak düzeltilmesine karar verilmesi usul ve yasaya aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 14.5.2007 gününde oybirliğiyle karar verildi.

— • —

Yargıtay 18. Hukuk Dairesinden:

Esas No : 2007/3735

Karar No : 2007/4265

Davacı Aziz Akay ile davalılar Ahmet Turan Akay ve Hürü Akay arasındaki davada Şişli 2. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen ve Yargıtay'ca incelenmeksizin kesinleşmiş bulunan 10.10.2003 günlü ve 2003/632-1431 sayılı kararın yürürlükteki hukuka aykırı olduğu savıyla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının 9.4.2007 gün ve Hukuk 2007/62092 sayılı yazısıyla kanun yararına temyiz edilerek bozulması istenilmiş olmakla, dosyadaki tüm kağıtlar okunup gereği düşünüldü:

YARGITAY KARARI

Mahkemece 03.01.1945 tarihinde öldüğünün tespitine karar verilen Huri Akay 14.08.1956 tarihinde 01.01.1945 doğumlu olarak nüfusa tescil edilmiştir.

Hakim, nüfus kayıtlarına ilişkin karar verirken, bu kayıtlar arasında çelişki meydana getirmemeye ve hayatın olağan akışına ters düşecek durumlara yol açmamaya özen göstermek zorunda olup, bu hususlar dikkate alınmadan hüküm kurulması usul ve kanuna aykırıdır.

Bu itibarla yukarıda açıklanan nedenlerle Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının temyiz itirazlarının kabulü ile hükmün HUMK.'nun 427. maddesi gereğince sonuca etkili olmamak kaydıyla kanun yararına BOZULMASINA ve gereği yapılmak üzere kararın bir örneği ile dosyanın Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine, 14.5.2007 gününde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 12 Haziran 2007 – 26550]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Danıştay Kararı

Danıştay Üçüncü Daire Başkanlığından:

Esas No : 2006/3799

Karar No : 2007/414

Kanun Yararına Temyiz Eden: DANIŞTAY BAŞSAVCISI

Davacı : Mustafa GÖRMEZ

Vekili : Av.Savaş Barış PEKER-Çark Cad.53/7-SAKARYA

Karşı Taraf : Ali Fuat Cebesoy Vergi Dairesi Müdürlüğü-SAKARYA

İstemın Özeti: Ankara 5. İş Mahkemesinin 17.11.2003 günlü ve K:2003/1794 sayılı kararıyla, Tarım Kredi Kooperatifleri Sakarya Bölge Birliği Müdürlüğüne 8.7.2003 tarihinde yapılan iş akti feshinin geçersizliğine ve davacının işe iadesine; yasal sürede başvurmasına rağmen işverenin işe başlatmaması halinde dört aylık ücreti tutarında tazminatın ve kararın kesinleştiği tarihe kadar geçen süre için de dört aylık tutarında ücret ve haklarının ödenmesine karar verilen davacının işe başlatılmaması nedeniyle tarafına ödenen dört aylık ücreti tutarında tazminat ile kararın kesinleşmesine kadar geçen süre için dört aya kadar doğan ücret ve hakları toplamı üzerinden tevkif edilerek muhtasar beyanname ile beyan edilip ödenen gelir vergisinin iadesi istemiyle vergi idaresine yapılan başvurunun reddine ilişkin işleme ve yapılan tevkifata karşı açılan davada; işveren tarafından davacıya yapılan ödemenin mahkeme kararı üzerine ödenen bir tazminat olduğu ve Gelir Vergisi Kanununun 61'inci maddesine göre ücret olarak değerlendirilmesi gereken tazminatlardan olmadığından vergilendirilemeyeceği gerekçesiyle tevkif edilerek ödenen verginin ret ve iadesine karar veren Sakarya Vergi Mahkemesinin 20.7.2005 gün ve E:2005/48, K:2005/180 sayılı kararını; iş mahkemesi kararında hükmedilen tazminat, işçiye çalışılmayan sürelerde ödenmeyen ücret niteliğinde olduğundan, üzerinden vergi tevkifatı yapılmasında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle bozan ve davayı reddeden Sakarya Bölge İdare Mahkemesinin 20.10.2005 gün ve E:2005/426, K:2005/579 sayılı kararına karşı yapılan karar düzeltme istemini; feshin geçersizliği ve işçinin işe iadesi yönünde verilen iş mahkemesi kararının kesinleşmesine kadar çalışılmayan süre için davacıya ödenen dört aylık ücreti ve diğer hakları üzerinden yapılan vergi tevkifatında hukuka aykırılık bulunmadığı, davacının işe başlatılmaması nedeniyle dört aylık ücreti tutarında ödenen tazminatın ise Gelir Vergisi Kanununun 25'inci maddesinde düzenlenen vergiden müstesna tutulan tazminatlardan olmadığından bu ödeme üzerinden vergi tevkifatı yapılmasının da hukuka uygun olduğuna gerekçesiyle reddeden Sakarya Bölge İdare Mahkemesinin 3.3.2006 gün ve E:2006/130, K:2006/184 sayılı kararının; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61'inci maddesinde, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerin ücret olarak tanımlandığı, ücretin, tazminat, tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, pirim, ikramiye gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olmasının ya da ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş olmasının mahiyetini değiştirmeyeceğinin ifade olunduğu, davacı hakkında, yargı kararıyla iş akti feshinin geçersizliğine ve işe başlatılmaması halinde yapılacak ödemelerle ilgili olarak kurulan hükümlerin dayanağının, 4857 sayılı İş Kanununun 20 ve 21'inci maddeleri olduğuna, işçinin işe iadesi için işverene süresi içinde müracaatı halinde hak kazanılacak olan ve kararın kesinleşmesine kadar en çok dört aylık ücreti ile diğer haklarını kapsayan ödeme, hizmet aktine dayalı ve hizmeti sürdürmesi gerektiği halde, aktin sebepsiz feshi üzerine işçinin alıkonulduğu hizmeti ile ilgili olarak yapılmış bir ödeme olduğundan Gelir Vergisi Kanununun 61'inci maddesi hükmü kapsamında ücret niteliğini taşıdığı kabulü ile vergi tevkifatına tabi tutulmasında yasaya aykırılık bulunmadığı, ancak, yasal süre içinde başvurmasına rağmen işe başlatılmaması nedeniyle işverence davacıya dört aylık ücreti tutarında ödenen tazminat ise; işverenin yeterli sebep göstermeden iş aktine son vermesi önlenecek çalışanın işe başlatılmasını zorlamaya yönelik bir ödeme olduğundan ve Gelir Vergisi Kanununun 61'inci maddesinde düzenlenen ücret tanımına girmeyen bu tazminatın vergilendirilmesi mümkün olmadığından bu ödeme üzerinden yapılan vergilendirme yönünden davanın reddine ilişkin hüküm fıkrasının Danıştay Başsavcısı tarafından kanun yararına bozulması istenmiştir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Üçüncü Dairesince Danıştay Başsavcısı tarafından kanun yararına temyiz edilen Sakarya Bölge İdare Mahkemesinin 3.3.2006 gün ve E:2006/130, K:2006/184 sayılı kararı incelendikten ve Tetkik Hakimi Cennet Oksal'ın açıklamaları dinlendikten sonra işin gereği görüştülüp düşünöldü:

Tarım Kredi Kooperatifleri Sakarya Bölge Birliği ile yaptığı iş sözleşmesi işveren tarafından feshedilen davacının, feshin geçersizliği ve işe iadesini isteyerek açtığı davayı sonuçlandıran Ankara 5.İş Mahkemesinin 17.11.2003 tarihinde verdiği K:2003/1794 sayılı kararıyla; aktin feshinin geçersizliğine ve davacının işe iadesine karar verildiği; süresinde işe iadesini isteyen davacının bu istemi yerine getirilmeyerek işe başlatılmadığı; dört aya kadar olmak üzere kararın kesinleşmesine kadar olan sürede doğan ücret ve hakları dışında işe başlatılmaması nedeniyle dört aylık ücretinin de tazminen ve iş mahkemesi kararı gereğince davacıya ödenmesi sırasında bu ödemelerden gelir vergisi kesintisi yapıldığında çekişme bulunmamaktadır.

Yapılan bu tevkifata karşı açılan davayı inceleyen Sakarya Vergi Mahkemesince verilen 20.7.2005 gün ve K:2005/180 sayılı kararla davacıya yapılan ödemelerin iş mahkemesi kararına dayandığı ve Gelir Vergisi Kanununun 61'inci maddesinde ücret olarak vergilendirilmesi gereken ödemelerden olmadığı gerekçesiyle tevkif edilen vergilerin davacıya ret ve iadesine karar verilmişse de bu kararı itiraz yoluyla inceleyen Sakarya Bölge İdare Mahkemesince verilen 3.3.2006 günlü ve E:2006/130, K:2006/184 sayılı kararla, kesilen vergilerin davacıya ret ve iadesine ilişkin hükmün bozulduğu ve 2577 sayılı Yasanın 45'inci maddesinin 4'üncü fıkrası uyarınca davanın reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Kanun yararına bozma istemi; iş mahkemesi kararı gereğince işveren tarafından davacının işe başlatılmaması nedeniyle ödenen tazminattan vergi kesintisi yapılmasında hukuka aykırılık görülmeyle verilen davanın reddi yolundaki hüküm fıkrasına ilişkindir.

Sözleşmenin feshinin geçersizliğine ve çalışanın işe iadesine karar verilmesi üzerine bu istemle başvurulmasına karşın işe başlatılmayan işveren aleyhine hükmolunan tazminatın ödenmesi, iş sözleşmesinin tarafları arasındaki çalışma ilişkisinin sona ermesi sonucunu yaratmaktadır.

Gelir Vergisi Kanununun 61'inci maddesinde ücret ve ücret sayılan ödemelerin ortak özelliği, bu ödemelerin çalışanın işverene bağlılığı ve hizmet karşılığı sağlanan ve para ile temsil edilen yahut edilebilen ödemeler olmasıdır.

Çalışanı işe iade etmeyerek çalışma ilişkisini sona erdiren işveren tarafından yargı kararında öngörüldüğü için ödenen tazminat, ücret sayılan ödemelerin ortak özelliklerini taşımadığından, bu ödemelerden Gelir Vergisi Kanununun 61'inci ve 94'üncü maddesinin birinci fıkrasına bağlı (1) işaretli bent uyarınca vergi kesintisi yapılmasına olanak bulunmamaktadır.

Yargı kararıyla işe iadesine karar verilen davacıya, başvurusuna rağmen işe başlatılmayarak işsiz bırakılması nedeniyle işverence yapılan bu ödeme; Gelir Vergisi Kanununun 25'inci maddesinin birinci fıkrasına bağlı (1) işaretli bentte vergiden müstesna tutulan işsizlik sebebiyle verilen tazminat niteliğinde olduğu halde, 25'inci maddede sadece çalışanlara ödenen kıdem tazminatının 24 aylığı aşmayan kısmının vergiden müstesna tutulduğuna dayanılarak verilen hükmün bozulması gerekmiştir.

Açıklanan nedenlerle, Danıştay Başsavcısının temyiz isteminin kabulü ile Sakarya Bölge İdare Mahkemesinin 3.3.2006 gün ve E:2006/130, K:2006/184 sayılı kararının, davacıya, işe başlatılmaması sebebiyle dört aylık ücreti tutarında ödenen tazminatın tevkifata tabi tutulmasında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesine dayanan davanın reddine ilişkin hüküm fıkrasının; 2577 sayılı İdare Yargılama Usulü Kanununun 51'inci maddesi uyarınca kanun yararına ve hükmün hukuki sonuçlarına etkili olmamak üzere bozulmasına, kararın bir örneğinin Maliye Bakanlığı ile Danıştay Başsavcılığına gönderilmesine ve Resmî Gazete'de yayımlanmasına, 15.2.2007 gününde oybirliğiyle karar verildi.

[R.G. 15 Haziran 2007 – 26555]

— • —

Yüksek Seçim Kurulu Kararları

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No : 331

İtiraz No :

- K A R A R -

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan ..06/2007 tarihli yazıda, aynen; "Yüksek Seçim Kurulu'nca verilen 04/05/2007 tarihli, 221 sayılı karar ile, 22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılacak olan XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde uygulanan seçim takvimi gereğince, gümrük kapılarında 25 Haziran 2007 tarihinde oy verme işlemine başlanacaktır.

Geçmiş dönemlerde yapılan uygulamalara göre;

1 - 20/10/1991 yılında gerçekleştirilen Milletvekili Genel Seçiminde, 4 gümrük kapısında, 46.408 seçmen oy kullanmış olup 748.000 adet oy pusulası,

2 - 24/12/1995 yılında gerçekleştirilen Milletvekili Genel Seçiminde 9 gümrük kapısında, 87.677 seçmen oy kullanmış olup yeteri kadar oy pusulası,

3 - 18/04/1999 yılında gerçekleştirilen Milletvekili Genel Seçiminde 9 gümrük kapısında, 66.097 seçmen oy kullanmış olup 500.000 adet oy pusulası,

4 - 03/11/2002 yılında gerçekleştirilen Milletvekili Genel Seçiminde 6 gümrük kapısında, 115.459 seçmen oy kullanmış olup 196.500 adet oy pusulası, bastırılmıştır.

Yüksek Seçim Kurulu'nca verilen 27/05/2007 tarihli, 282 sayılı karar ile, 22 Temmuz 2007 tarihinde yapılacak olan XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde 13 yerde Gümrük Kapıları İlçe Seçim Kurulları oluşturulmuştur.

Seçim tarihinin, yurt dışında oturan vatandaşlarımızın tatil dönemlerine rastlaması nedeniyle, gümrük kapılarında geçmişe oranla fazla oy kullanılacağı tahmin edilmektedir.

Bu açıklamalar doğrultusunda; Kurulumuzca belirlenen 13 gümrük kapısında kullanılmak üzere, ekli listede miktarları belirtilen 200'lük paketler halinde toplam 1.500.000 adet (7.500 paket) oy pusulasının bastırılarak ilgili İl-İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarına gönderilmesi hususunda gerekli kurul kararının alınmasını takdirlerinize arz ederim." denilmiş olmakla konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Yurt dışında oturan vatandaşların gümrük kapılarında oy kullanabileceklerine Yüksek Seçim Kurulunca karar verildiğinden 298 sayılı Kanunun 94 üncü maddesi hükmünün uygulanması için bir düzenleme yapılması gerekmiştir.

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 26 ncı maddesinin birinci fıkrasında, milletvekili seçimlerinde birleşik oy pusulası kullanılacağı aynı maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde bu oy pusulalarının "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı bulunan özel surette yaptırılmış kağıtlara bastırılacağı belirtilmiştir.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanunun 94 üncü maddesine göre gümrük kapılarında kullanılacak birleşik oy pusulasında siyasi parti adaylarının isimleri yer almayacaktır.

Seçime katılmaları Yüksek Seçim Kurulunca belirlenen siyasi partilerin oy pusulasındaki sıraları Yüksek Seçim Kurulunca ad çekmek suretiyle belirlendiği şekilde olacaktır.

Gümrük kapılarında kullanılacak birleşik oy pusulasının XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimi için özel hale getirilebilmesi amacıyla en üste yazılacak ibarenin 14 punto siyah harflerle "XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimi Siyasi Partiler Birleşik Oy Pusulası" şeklinde olmasının uygun olacağı düşünülmüştür.

XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde kullanılacak siyasi partilerin birleşik oy pusulaları kağıdında "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı bulunan kağıtlara

basılacak birleşik oy pusulalarının en üstüne "XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimi Siyasi Partiler Birleşik Oy Pusulası" ibaresi yazılacak, bu ibarenin altına seçime katılan siyasi parti temsilcileri huzurunda çekilen kura sırasına göre, en başta ve ortada partinin özel işareti, özel işaretin altına kısaltılmış adı, onun altına tam yazı halinde adı, onun altında koyu renkli harflerle parti genel başkanının adı ve soyadı, belli aralık ve çizgiden sonra çapı 2 cm. olan bir daire basılacak ve altı çizilecektir.

Birleşik oy pusulasında yer olacak siyasi partilerin özel işaretlerinin altına kısaltılmış adlarının yazılması 2839 sayılı Kanununun 26 ncı maddesi hükmü gereği olduğundan, seçime katılabilecek nitelikte olan ve 04 Haziran 2007 tarihi itibariyle aday listelerini Yüksek Seçim Kuruluna vermiş bulunan siyasi partilerin adlarının kendi parti tüzüklerinde gösterildiği şekilde yazılması gerekmektedir.

Gümrük kapılarında kullanılacak birleşik oy pusulalarının boyutları yukarıda açıklanan hususlar gözönünde tutularak, her parti için 3,5 cm. ve iki siyasi parti arasında 0,5 cm. aralık olmak üzere $15 \times 3.5 = 52,5 \text{ cm} + 7.5 = 60 \text{ cm.}$ olacaktır.

Herhangi bir siyasi parti, seçime katılmadığı takdirde birleşik oy pusulasından çıkarılacak ve yeri, sağdan sola doğru kaydırma yapılmak suretiyle doldurulacaktır.

Gümrük kapılarında kullanılacak birleşik oy pusulaları, yukarıda açıklandığı biçimde Yüksek Seçim Kurulunca bastırılıp (200) lük paketler halinde hazırlanarak yeteri kadar paketin gümrük kapılarındaki ilçe seçim kurullarına gönderilmesi uygun olacaktır.

S O N U Ç :

1 - XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde gümrük kapılarında kullanılacak birleşik oy pusulalarının, Yüksek Seçim Kurulunca özel surette imal ettirilmiş, üzerinde "Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu" filigranı bulunan 60 x 10,5 cm. boyutlarında beyaz kağıtlara bastırılmasına,

2 - Pusulaların en üst kısmına 14 punto siyah harflerle; "XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimi Siyasi Partiler Oy Pusulası", ibaresinin yazılmasına,

3 - Bu ibarelerin altında, seçime katılan siyasi parti temsilcileri huzurunda Kurulumuz tarafından çekilen kur'ada belirlenen sıraya göre partilerin özel işaretlerinin yer almasına,

4 - Partilerin özel işaretlerinin altına kısaltılmış adlarının yazılmasına, onun altında tam yazı halinde adı, onun altında koyu renkli harflerle parti genel başkanının adı ve soyadının yazılmasına, seçime katılan ve 04 Haziran 2007 tarihi itibariyle aday listelerini Yüksek Seçim Kuruluna vermiş bulunan siyasi partilerin adlarının kendi parti tüzüklerinde gösterildiği şekilde yazılması gerektiğine, altı çizilip çapı 2 cm. olan boş bir daire basılarak bunun da altına çizilmesine; siyasi parti adaylarının isimlerine birleşik oy pusulalarında yer verilmemesine,

5 - Herhangi bir siyasi parti oy pusulalarının basımı sırasında seçime katılmadığı takdirde bu partinin birleşik oy pusulasından çıkarılmasına ve yerinin, sağdan sola doğru kaydırma yapılmak suretiyle doldurulmasına,

6 - Gümrük kapılarında kullanılacak birleşik oy pusulalarının, yukarıda açıklandığı şekilde Kurulumuzca 1.500.000 adet bastırılıp (200) adetlik 7.500 paket yapılması ve ilgili il-ilçe seçim kurullarına gönderilmesine,

7 - Basım işinin Kurulumuzla sözleşme yapılacak yüklenici firmaya yaptırılmasına,

8 - Karar örneğinin Resmî Gazete'de yayınlanmasına, birer örneğinin seçime katılan siyasi partiler genel başkanlıklarına ve ilgili il ve ilçe seçim kurulu başkanlıkları ile gereği ve bilgi için Kurulumuz İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığına ve basım işini yüklenen firmaya gönderilmesine,

06/06/2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Muammer AYDIN

Başkanvekili
Ahmet BAŞPINAR

Üye
Hasan ERBİL Mehmet Rıza ÜNLÜÇAY

Üye
Necati SÖZ

Üye
Cenker KARAOĞLU

Üye
Hüseyin EKEN

Üye
Mehmet KILIÇ

Üye
Bahadır DOĞUSOY

Üye
Ali EM

Üye
Kırdar ÖZSOYLU

[R.G. 7 Haziran 2007 – 26545 Mükerrer]

 [İçindekilere dön](#)

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No : 373

İtiraz No :

- K A R A R -

Anavatan Partisi Genel Başkanlığı adına Genel Başkan Yardımcısı M. Salih UZUN tarafından imzalanarak Kurulumuz Başkanlığına verilen 08/06/2007 tarihli ve SEB.006-a/5615 sayılı yazıda; Partilerinin 22 Temmuz 2007 tarihinde yapılacak olan XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimine katılmamasına karar verildiği belirtilerek, teslim ettikleri aday listelerinin ve eklerinin partilerine iadesi istenilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Anavatan Partisi Genel Başkanlığından alınan yazıda, Merkez Karar ve Yönetim Kurulunun 07/06/2007 tarihinde yapmış olduğu toplantı sonucu almış olduğu karar ile 22 Temmuz 2007 tarihinde yapılacak olan XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimlerine, seçim çevrelerinin tamamında katılmamaya ve bu seçimler için Yüksek Seçim Kuruluna daha önce verilmiş olan parti aday listelerinin tamamının geri çekilmesine karar verildiği ve bu çekilme kararının ilgili partiye ait tüzüğün 78. maddesine uygun olduğu görülmüş olmakla, istemin kabul edilerek Anavatan Partisi Genel Başkanlığınca alınan karar doğrultusunda işlem yapılarak, 22 Temmuz 2007 tarihinde yapılacak olan XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminden Anavatan Partisinin çıkartılması ve bundan sonraki seçim iş ve işlemlerinde bu siyasi partiye yer verilmemesine ve durumun tüm il ve ilçe seçim kurulu başkanlıklarına en seri şekilde bildirilmesine karar verilmelidir.

S O N U Ç :

Açıklanan nedenlerle;

1- Anavatan Partisi 22 Temmuz 2007 tarihinde yapılacak olan XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminden çekilme kararı almış olduğundan, alınan parti kararı doğrultusunda işlem yapılmasına,

2- 22 Temmuz 2007 tarihinde yapılacak olan XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimine münhasır olarak siyasi partinin ilçe seçim ve sandık kurulu üyeliklerinin sona ermesine ve bu partilerden her iki kurula üye alınmamasına,

3- Karar örneğinin tüm İl ve İlçe Seçim Kurulu Başkanlıkları ile Anavatan Partisi Genel Başkanlığına gönderilmesine ve karar örneğinin Resmi Gazete'de yayımlanmasına, 08/06/2007 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Muammer AYDIN

Başkanvekili
Ahmet BAŞPINAR

Üye
Hasan ERBİL

Üye
Mehmet Rıza ÜNLÜÇAY

Üye
Necati SÖZ

Üye
Cenker KARAOĞLU

Üye
Mehmet KILIÇ

[R.G. 8 Haziran 2007 – 26546 Mükerrer]

 [İçindekilere dön](#)

Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığından:

Karar No : 490

İtiraz No :

- K A R A R -

Başkanlık Makamınca Kurulumuza sunulan 12/06/2007 tarihli yazıda, aynen; “22 Temmuz 2007 tarihinde yapılacak XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde kullanılacak siyasi partiler ve bağımsız adaylar birleşik oy pusulası basımına, seçim takvimi uyarınca 19 Haziran 2007 tarihinde başlanacaktır.

Buna göre; 27 Mayıs 2007 tarihinde kesinleşen sandık sayılarının %5 fazlası ve İl Seçim Kurullarına da gerektiğinde kullanılmak üzere gönderilecek on’ar (10) paket olmak suretiyle ve (85) seçim çevresi için hazırlanan oy pusulası paketleriyle, paketlere verilecek seri numaralarını gösteren çizelge ilişikte sunulmuştur.

Söz konusu oy pusulasının bastırılarak, üçyüzlü (350) adeti kapsayan paketler halinde İl ve İlçe Seçim Kurulu Başkanlıklarına gönderilmesini takdirlerinize arz ederim.” denilmiş olmakla, konu incelenerek;

GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanununun 14/1 ve 78/1 inci maddeleri, seçimlerde kullanılacak birleşik oy pusulalarını bastırma ve ilçe seçim kurullarına ulaştırma görev ve yetkisini Yüksek Seçim Kuruluna vermiştir.

Yüksek Seçim Kurulunun, bu görev ve yetkiyi kullanırken, yürürlükteki seçim yasaları ile birlikte, uygulamadan alınan olumlu sonuçları, pratikliğin sağlayacağı kolaylıkları da göz önünde tutacağı kuşkusuzdur.

2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun değişik 26 ncı maddesinin yürürlükte bulunan birinci fıkrasında, milletvekili seçimlerinde birleşik oy pusulası kullanılacağı, aynı maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde bu oy pusulalarının “Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu” filigranı bulunan özel surette imal edilmiş kağıtlara bastırılacağı öngörülmüştür.

Anılan 26 ncı maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde; “Birleşik oy pusulalarının en üstüne “Siyasi Partiler ve Bağımsız Adaylar” ibaresi yazılır. Bu ibarenin altına, seçime katılan siyasi parti temsilcileri huzurunda Yüksek Seçim Kurulu tarafından çekilen kur’a sırasına göre, en başta ve ortada partinin özel işareti, özel işaretinin altında kısaltılmış adı, onun altında da tam yazı halinde adı, onun altında koyu renkli harflerle parti genel başkanının adı ve soyadı, belirli bir aralık veya çizgiden sonra çapı 2 (iki) santimetre olan bir boş daire basılır ve bütün bunların altı çizilir. Bu çizginin altına o partinin kesinleşen aday listesinde yer alan adaylarının ad ve soyadları, aldıkları sıra numarasına göre yazılır.” hükmü yer almıştır.

Aynı maddenin (c) bendinde; siyasi parti sütunları arasında (0,5) santimetre ve iki çizgi ile belirlenmiş bir aralık bırakılacağı belirtilmiştir.

Aynı maddenin (d) bendinde de; “Bağımsız adaylar, son sıradaki siyasî partiden sonra yer alır. Bir seçim çevresinde birden fazla bağımsız aday varsa sıra, aralarında çekilecek kura ile belirlenir. Başta ve ortada bağımsız adayın adı ve soyadı yazılır. Belirli bir aralık veya çizgiden sonra çapı iki santimetre olan bir boş daire basılır ve bunların altı çizilir. Birden fazla bağımsız aday sütunları arasında, yarım santimetre ve iki çizgi ile belirlenmiş bir aralık bırakılır.” hükmüne yer verilmiştir.

Bu duruma göre, iki siyasi parti ve bağımsız aday arasındaki aralık dahil oy pusulasında her siyasi partinin ve bağımsız adayın işgal edeceği genişlik 3,5 santimetre olacaktır.

XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimine katılacak bağımsız adayların birleşik oy pusulasındaki sıralaması (yerlerinin), 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanununun 5550 sayılı Kanunla değişik 26. maddesinin (d) bendine ve Kurulumuzun 07/06/2007 tarihli, 353 sayılı kararına göre; birleşik oy pusulasındaki siyasi partilere ayrılan sütunlardan sonra gelecek şekilde yazılacaktır.

Buna göre; Siyasi Partiler ve Bağımsız Adaylar kura sırasına göre oy pusulasına fligranlı oy pusulası kağıdı ebadına uygun olarak yerleştirileceklerdir.

Yasa hükmü bu olmakla birlikte, yapılacak seçimin niteliği ve uygulamaya açıklık getirilmesi bakımından, bazı konuların açıklığa kavuşturulması zorunlu bulunmaktadır.

Örneğin, birleşik oy pusulasının 22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılacak XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimi için özel hale getirilebilmesi amacıyla, en üste yazılacak ibarenin “XXIII. DÖNEM MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ SİYASİ PARTİLER VE BAĞIMSIZ ADAYLAR BİRLEŞİK OY PUSULASI” şeklinde başlık olarak yazılması gerekecektir. Bu başlığın, 14 punto ve tamamı büyük harf olması uygun olacaktır.

Diğer yandan; her seçim çevresinin birleşik oy pusulalarının ayrı ayrı düzenlenmesi ve her çevrenin adına ve il birden fazla seçim çevresine bölünmüşse çevre numaralarına da yer verilmesi zorunlu görülmüştür.

Yukarıda şekli açıklanan başlığın hemen yanına yazılacak bu ibarelerin, 14 punto ve tamamı büyük harf olması uygun görülmüştür.

Böylece, birleşik oy pusulasının en üstünde, Örneğin; “XXIII. DÖNEM MİLLETVEKİLİ GENEL SEÇİMİ SİYASİ PARTİLER VE BAĞIMSIZ ADAYLAR BİRLEŞİK OY PUSULASI ANKARA İLİ (1) NUMARALI SEÇİM ÇEVRESİ” ibareleri, yukarıda belirtilen puntolarla yazılmış olacaktır.

Bu ibarelerin altına, seçime katılacak siyasi partilerin özel işaretleri, Yüksek Seçim Kurulunca parti temsilcileri huzurunda çekilen kur’a ile belirlenen sıraya göre yerleştirilecektir.

2839 sayılı Kanunun yukarıda sözü edilen 26 ncı maddesinin (b) bendi siyasi partilerin kısaltılmış adının da yazılacağını öngörmekte ise de, tüzüğünde kısaltılmış adı bulunmayan siyasi partilerin özel işareti altına sadece adının tamamının yazılması yeterlidir.

Seçim çevrelerinin çıkaracağı milletvekili ve seçime katılan parti sayısı ile bağımsız aday sayısı değişik olabileceğinden, buna bağlı olarak birleşik oy pusulasının boyutları da değişecektir. Gerçekten, 2839 sayılı Kanunun 12 nci maddesinde 4125 sayılı Kanunla yapılan değişiklik sonucu siyasi partilerin katıldıkları her seçim çevresinin çıkaracağı milletvekili sayısı kadar aday göstermeleri gerektiğinden, siyasi partiler ve bağımsız aday sayılarının seçim çevrelerine göre değişebileceği olayı ortaya çıkmaktadır.

22 Temmuz 2007 Pazar günü yapılacak XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimine katılabilecekleri tespit ve ilan olunan (21) yirmibir siyasi partiden (14) on dördü milletvekili aday listelerini 04/06/2007 tarihinde Kurulumuz Başkanlığına teslim etmiş, sonuç olarak bu seçimlere (14) on dört siyasi partinin katılacağı tespit edilmiştir.

Yukarıda açıklanan hususlar ve seçime katılacak siyasi parti sayısı (14) ve tüm yurt genelinde adaylılık başvurusunda bulunan bağımsız aday sayısı göz önüne alındığında, birleşik oy pusulasının boyutları şöyle olacaktır:

En çok (14) X (seçime katılacak siyasi parti + bağımsız aday) X 3,5 cm.

Bir veya birkaç siyasi parti herhangi bir seçim çevresinde seçime katılmadığı takdirde birleşik oy pusulasından çıkarılır ve yerleri, sağdan sola doğru kaydırma yapılmak suretiyle doldurulur. Aynı hüküm bağımsız adaylar için de uygulanır. Bunun sonucu olarak da birleşik oy pusulasının eni, çıkarılan parti sayısı – bağımsız aday (X) 3,5 cm. kadar daraltılır.

Birleşik oy pusulaları, yukarıda açıklanan biçimde her seçim çevresinde seçime katılan siyasi parti ve bağımsız adaylar dikkate alınarak Yüksek Seçim Kurulunca bastırılır, seçim çevrelerinin sandık sayısına göre (350)'lik paketler halinde bu yerlere gönderilir.

S O N U Ç:

Açıklanan nedenlerle;

1- XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçiminde kullanılacak birleşik oy pusulasının, Yüksek Seçim Kurulunca özel surette imal ettirilmiş olan ve üzerinde “Türkiye Cumhuriyeti Yüksek Seçim Kurulu” filigranı bulunan beyaz kağıtlara Yüksek Seçim Kurulunca, her seçim çevresinde seçime katılan siyasi parti ve bağımsız aday sayısı göz önünde tutularak bastırılmasına,

2- Birleşik oy pusulasının en üst kısmına “XXIII. Dönem Milletvekili Genel Seçimi Siyasi Partiler ve Bağımsız Adaylar Birleşik Oy Pusulası” ibaresinin, bunun yanına da hangi ilin kaç numaralı seçim çevresine ait olduğunun, kararda belirtilen şekilde ve puntolarla yazılmasına,

Bu yazı altına en başta ve ortada partinin özel işareti, özel işaretinin altında kısaltılmış adı, onun altında da tam yazı halinde adı, onun altında koyu renkli harflerle 8 punto olarak parti genel başkanının nüfus kayıt örneğindeki adı ve soyadı, belirli bir aralık veya çizgiden sonra çapı 2 (iki) santimetre olan bir boş daire basılarak bütün bunların altı çizildikten sonra bu çizginin altına o partinin kesinleşen aday listesinde yer alan adaylarının ad ve soyadları 7 punto halinde aldıkları sıra numarasına göre yazılmasına,

3- Birleşik oy pusulasındaki siyasi partiler sütunu ile bağımsız adaylar arasında, yine bağımsız adayların kendi sütunları arasında yarım (0,5) cm kadar aralık bırakılmasına,

Her siyasi parti ve bağımsız aday için ayrılan (3) üç cm olan bu sütuna, çapı 2 (iki) cm olan bir boş daire basılarak dairelerin altına ve üstüne ortalı şekilde 2 (iki) cm iki yatay çizgi çizilmesine ve bu çizginin başta ve ortada olmak üzere kesinleşen aday listesinde yer alan bağımsız adayın nüfus kayıt örneğindeki ad ve soyadlarının 7 punto olarak kura sonucu aldıkları sıra numarasına göre yazılmasına,

Birleşik oy pusulasında, seçime katılan siyasi partilerden sonra gelecek bölüme bağımsız adayların fazla olması ve bunların yerleştirilmesinin mümkün olmaması halinde siyasi parti sütununun altına bir çizgi çizildikten sonra filigranlı kağıt ebadına uygun olarak yerleştirilmesine,

4- Herhangi bir seçim çevresinde bir siyasi parti veya bağımsız aday seçime katılmadığı takdirde bu partinin birleşik oy pusulasından çıkarılmasına ve yerinin sağdan sola doğru kaydırma yapılmak suretiyle doldurulmasına,

5- Birleşik oy pusulasının yukarıda açıklandığı şekilde Kurulumuzca bastırılıp (350)'lik paketler halinde ilgili iller il ve ilçe seçim kurullarına gönderilmesine,

6- Karar örneğinin Resmi Gazete’de yayımlanmasına, birer örneğinin İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığına ve seçime katılan siyasi partiler genel başkanlıklarına ve il seçim kurulu başkanlıklarına gönderilmesine,

15/06/2007 gününde oybirliği ile karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye	Üye
Muammer AYDIN ÜN LÜ ÇAY	Ahmet BAŞPINAR	Hasan ERBİL	Mehmet Rıza

Üye
Necati SÖZ
KILIÇ

Üye
Cenker KARAOĞLU

Üye
Hüseyin EKEN

Üye
Mehmet

Üye
Bahadır DOĞUSOY

Üye
Ali EM

Üye
Kırdar ÖZSOYLU

[R.G. 15 Haziran 2007 – 26553 Mükerrer]

 [İçindekilere dön](#)

İnsan Hakları Mahkemesi Kararları

YÜKSEL ERDOĞAN VE DİĞERLERİ/Türkiye*

Başvuru No. 57049/00
Strazburg
15 Şubat 2007

USUL

Davanın nedeni, dokuz Türk vatandaşı; Yüksel Erdoğan, Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan, Bahar Sağlam, Şinasi Yalçın, Hüsnü Yalçın, Ali Yalçın, Ramazan Erdoğan ve Raşidiye Erdoğan'ın ("başvuranlar"), 25 Şubat 2000 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükleri Korumaya Dair Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yaptığı başvurudur (başvuru no. 57049/00).

OLAYLAR

I. DAVA OLAYLARI

Yüksel Erdoğan (1943) ve Meliha Erdoğan (1942), maktul İsmet Erdoğan'ın ebeveynleri, Sinan Erdoğan (1962) ve Bahar Sağlam (1970) ise kardeşleridir. Şinasi Yalçın (1970), Hüsnü Yalçın (1952) ve Ali Yalçın (1954), Elmas Yalçın'ın erkek kardeşleridir. Ramazan Erdoğan ve Raşidiye Erdoğan, maktul Fuat Erdoğan'ın ebeveynleridir.

A. İsmet Erdoğan, Elmas Yalçın ve Fuat Erdoğan'ın öldürülmesi ve ölümlerine ilişkin koşullara dair müteakip soruşturma

28 Eylül 1994 tarihinde Fuat Erdoğan, Elmas Yalçın ve İsmet Erdoğan, İstanbul'da merkezi bir semt olan Beşiktaş'taki Arzum kafede İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi polis memurlarınca öldürülmüştür. Aynı gün 15.45'te iki polis memuru tarafından hazırlanan ihbar tutanağına göre Emniyet Müdürlüğü, Müdürlüğün dahili numaralarından 139'dan kimliği belirsiz bir kişi tarafından aranmıştır. Arayan kişi polise,

Beşiktaş'ta iki adam ve bir kadın gördüğünü ve adamlardan birinin, kadına bir silah verdiğini bildirmiştir. Ayrıca, bu üç kişinin Arzum kafede olduklarını da belirtmiştir.

Aynı gün İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nden sekiz polis memuru tarafından bir olaylı yakalama ve zaptetme tutanağı hazırlanmıştır. Bu rapora göre, telefon görüşmesini yaptıktan sonra polisler Arzum kafeye gitmişlerdir. Kafenin ikinci katında bulunan şüphelilere polis memuru olduklarını söylemiş ve kimlik kartlarını göstermelerini istemişlerdir. Şüpheliler bağirmaya başlamış ve ateş açmışlardır. Polisler, şüphelilere teslim olmalarını söylemiş ve kendilerini korumak için karşı ateş açmışlardır. Şüphelilerden karşılık gelmediğini fark ettiklerinde ateşi kesmişlerdir. Üç şüphelinin de öldüğünü görmüş ve durumu, Cumhuriyet Savcısı'na haber vermişlerdir.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

Aynı gün 20.10'da İstanbul Cumhuriyet Savcısı, bir rapor hazırlamıştır. Raporda Adli Tıp Kurumu'ndan bir doktorun, cesetleri incelemek üzere çağırıldığı yazılıdır. Doktor, 19.10'da olay mahalline gelmiş ve Adli Tıp morguna gönderilen cesetleri incelemiştir.

Aynı gün iki polis memuru, Arzum kafeyi işleten N.A., C.A. ve S.A.'nın ifadelerini almıştır. 29 Eylül 1994 tarihinde maktuller üzerinde otopsi yapılmış ve 20 Ekim 1994 tarihinde otopsi raporları hazırlanmıştır. Otopsi raporlarına göre maktullere açılan ateş uzak mesafeden gerçekleşmiştir.

18 Ekim 1994 tarihinde Adli Tıp Kurumu'ndan üç bilirkişi maktullerin kıyafetlerini incelemiş ve açılan ateşin yakın mesafeden gerçekleşmediği sonucuna varmıştır. Ayrıca mesafeyi tam olarak belirlemenin mümkün olmadığı kanısına varmışlardır.

1 Kasım 1994 tarihinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü terörle mücadele şubesi müdürü, olaya ilişkin olarak muhabirlerin Arzum kafenin sahibi N.A. ve kimliği belirlenemeyen görgü tanıkları ile görüştüğü iki televizyon programının teyp kayıtlarını ve nüshalarını göndermiştir.

4 Kasım 1994 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Savcısı iki polis memuru R.A. ve H.K.'nin ifadelerini almıştır. Polis memurları, şüphelilerin kendilerine ateş açtuklarını ve kendilerinin şüphelileri durdurmak amacıyla ateşe karşılık verdiklerini ileri sürmüşlerdir.

B. Polis memurları hakkında başlatılan kovuşturma

22 Kasım 1994 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Savcısı, İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nden dört polis memuru Ş.K., M.K., R.A. ve H.K. aleyhinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne bir iddianame sunmuştur. Ölmüş olması nedeniyle diğer bir polis memuru olan B.A.'ya ilişkin takipsizlik kararı çıkarmıştır. Suçlamalar, Türk Ceza Kanunu'nun 450 § 5., 463., 281., 31., 33. ve 50. maddeleri uyarınca getirilmiştir. Sanıklar, ölen şüpheliler ve güvenlik güçleri arasındaki silahlı çatışma sırasında - asıl suçlu tespit edilmeksizin - adam öldürme ile suçlanmışlardır.

29 Kasım 1994 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi ilk duruşmayı gerçekleştirmiştir.

1. 9 Şubat 1995 tarihli duruşma

9 Şubat 1995 tarihinde başvuranlardan biri olan Yüksel Erdoğan ve Elmas Yalçın'ın babası Mustafa Yalçın, polis memurları aleyhinde açılan cezai takibata dahil olmuştur. Aynı gün birinci derece mahkemesi, boş kovanların incelenmesini istemiş ve sanıkların Terörü

Önleme Yasası'nın 15 § 1. maddesi bağlamında cezai takibat sırasında tutuklu olarak yargılanmamasına karar vermiştir. Mahkeme ayrıca A.B.'ye sağlanan silahların, İstanbul mahkemelerinin adliye emanet memurluğuna gönderilmesini öngörmüştür.

2. 5 Mayıs ve 6 Temmuz 1995 tarihli duruşmalar

5 Mayıs 1995 tarihinde suçlanan polis memurları, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi huzurunda ifade vermişlerdir. Tüm polis memurları, Arzum kafeye geldiklerinde kafeyi işleten iki kişiyi dışarı çıkardıklarını iddia etmiştir. Daha sonra kafeye girmişler ve şüphelilere polis memuru olduklarını söylemişlerdir. Ancak şüpheliler ateş açmıştır. Sanıklar ayrıca şüphelilerin ateş açtıklarını ve onları durdurmak için ateşe karşılık verdiklerini belirtmiştir. Sanıklardan biri olan Ş.K. ateş açmadığını ileri sürmüştür. Sanıkların tümü kafeye girdiklerinde kurşungeçirmez yelek giymediklerini ileri sürmüştür. Aynı tarihte İstanbul Emniyet Müdürlüğü terörle mücadele şubesi polis memurları olan iki görgü tanığı E.M. ve N.Ç. de mahkeme huzurunda ifade vermiştir. Kafenin dışında olduklarını ancak çatışmaya şahit olmadıklarını, sadece polislerin şüphelilere teslim olma çağrısında bulunduğunu duyduklarını belirtmişlerdir.

Aynı tarihte birinci derece mahkemesi, sanıkların silahlarının balistik inceleme için teslim edilmesini öngörmüştür. Ayrıca hangi mermi ve kovanların sanıkların silahlarından çıktığının belirlenmesi için olay mahallinde bulunan mermilerin incelenmesini istemiştir.

6 Temmuz 1995 tarihli duruşma sonunda birinci derece mahkemesi sanıkların silahlarının balistik incelenme için bir kez daha gönderilmesi talimatını vermiştir.

3. 30 Ekim ve 13 Aralık 1995 tarihli duruşmalar ve müteakip gelişmeler

30 Ekim 1995 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, terörle mücadele şubesi polis memuru A.B.'nin ve Arzum kafeyi işleten üç kişi olan N.A., C.A. ve S.A.'nin ifadelerini dinlemiştir. A.B., kafenin iç kısmını görmediğini ve olaya tanık olmadığını ancak polis memurlarının kafeye girdiğini duyduğunu ileri sürmüştür. Arzum kafenin sahibi N.A. olay günü kafede olmadığını ve olayı kardeşi S.A.'nın kendisine bildirdiğini belirtmiştir. Daha sonra ise mermilerin kafede bulunan pencerelere isabet etmediğini belirtmiştir. Birinci derece mahkemesi iki ifade arasında farklılık bulunduğunu yinelediğinde, ifade vermeden önce sakinleştirici aldığını ve ifadelerini, onları okumadan imzaladığını belirtmiştir. S.A. ve C.A. kendilerine polisler tarafından dışarı çıkmalarının söylendiğini ve olaya tanık olmadıklarını ileri sürmüştür. S.A. polis memurlarının şüphelilere teslim ol çağrısı yaptıklarına tanıklık etmiştir. Ayrıca S.A. polis memurlarının konuşmalarını duyduktan 2-3 saniye sonra, 2-3 dakika süren silah patlamalarını duyduğunu belirtmiştir. Giriş katında bulunan bir dolabın camının olay sırasında kırıldığını, duvardan sekmedikçe camın şüphelilerden gelen bir mermi ile kırılmış olamayacağını belirtmiştir. Son olarak S.A. polis memurlarının yukarıya çıkmasına izin vermemeleri nedeniyle, kafenin ikinci katındaki cesetlerin konumuna ilişkin bilgisi bulunmadığını ifade etmiştir.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün sanıkların silahları olmadan güvende olamayacakları nedeniyle bu silahları vermeyi reddeden yazısı üzerine, aynı tarihte birinci derece mahkemesi, bir kez daha sanıkların tabancalarının balistik inceleme için teslim edilmesi talimatını vermiştir.

Aynı duruşma sırasında müdahil taraflar sanıkların duruşmalara haklı bir gerekçe göstermeksizin katılmamaları nedeniyle tutuklu yargılanmalarını mahkemeden talep etmiştir. Cumhuriyet Savcısı sanıkların duruşmalara katılmama nedenlerini belirtmelerinin istenmesi

doğrultusunda görüş bildirmiştir. Sanıkların avukatı sanıkların duruşmalara katılmaktan muaf tutulmalarını talep etmiştir. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi sanıkların talebini, sanıkların ve şahitlerin dinlenmiş olduğu gerekçesiyle kabul etmiştir. Mahkeme ayrıca Adli Tıp Kurumu'ndan balistik inceleme raporunun alınmasının ardından olay yeri incelemesi yapılmasına karar vermiştir.

Belirtilmeyen bir tarihte İstanbul Emniyet Müdürlüğü, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne sanık polis memurları tarafından 28 Eylül 1994 tarihinde meydana gelen olayda kullanılan altı tabanca göndermiştir.

13 Aralık 1995 tarihinde birinci derece mahkemesi sanıklara ait silahlar ile olay yerinde bulunan mermi ve boş kovanlar ve İsmet Erdoğan'ın vücudundan çıkarılan bir mermi çekirdeğinin, bu mermi çekirdekleri ile kovanların hangilerinin sanıkların tabancalarından çıktığının belirlenmesi amacıyla balistik inceleme için Adli Tıp Enstitüsü'ne gönderilmesine karar vermiştir.

Adli Tıp Kurumu uzmanları 8 Ocak 1996 tarihinde sanıkların tabancalarını, olay yerinde bulunmuş 9 mm çapında iki adet mermi çekirdeğini ve İsmet Erdoğan'ın vücudundan çıkarılan 9 mm çapında bir adet mermi çekirdeğini incelemişlerdir. Uzmanlar 9 mm çapındaki mermi çekirdeklerinden hiçbirinin polis memurlarının tabancalarından çıkmadığı sonucuna varmışlardır.

4. 22 Nisan 1996 tarihli duruşma ve müteakip gelişmeler

Balistik raporu 22 Nisan 1996 tarihinde mahkemede okunmuştur. Müdahil taraflar tabancaların namluları ile ateşleme iğnelerinin değiştirilmiş olabileceğini belirtip, birinci derece mahkemesinin böyle bir değişiklik olup olmadığına ilişkin bilgi istemesini talep etmiştir. Müdahil taraflar ayrıca boş kovanların incelenmek üzere Adli Tıp kurumu'na da gönderilip, 9 mm çapındaki üç adet mermi çekirdeğinin boş kovanlarla uyuşup uyuşmadığının belirlenmesini talep etmiştir. Son olarak mahkemeden Arzum kafenin yakın zamanda yenileneceği duyumu nedeniyle burada olay yeri incelemesi yapılmasını talep etmişlerdir. Cumhuriyet Savcısı müdahil taraflarla mutabık olmuştur.

Aynı gün İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi sanıkların tabancaları ile maktullerin yanında bulunmuş tabanca, mermi ve kovanların ve cesetlerden birinin vücudundan çıkarılmış merminin yeni bir inceleme için gönderilmesine karar vermiştir. Adli tıp uzmanlarından, 9 mm çapındaki mermi çekirdeklerinin boş kovanlarla uyuşup uyuşmadığı ve boş kovanların polis memurları ya da maktullere ait silahlardan atılıp atılmadığıyla ilgili bilgi sunmaları talep edilmiştir. Mahkeme ayrıca İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden, tabancaların namluları ile ateşleme iğnelerinin 28 Eylül 1994 tarihinden sonra değiştirilip değiştirilmediği konusunda bilgi vermesini talep etmeye karar vermiştir. Son olarak mahkeme 18 Haziran 1996 tarihinde Arzum kafede olay yeri incelemesi yapılmasına karar vermiştir.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne 31 Mayıs ve 20 Haziran 1996 tarihlerinde İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nden iki yazı ulaştırılmıştır. 31 Mayıs 1996 tarihli yazı Emniyet Müdürlüğü'nün tabancaların parçalarının değiştirilip değiştirilmediği konusunda hiçbir bilgilerinin bulunmadığını ifade ederken, ikinci yazı tabancaların parçalarının değiştirilmediğini belirtmiştir.

18 Haziran 1996 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi hakimleri, bir uzman, sanık dört polis memuru, bu polis memurlarının avukatları ve müdahil tarafların avukatları olay yeri incelemesi için Arzum kafeye gitmişlerdir. Öte yandan, Arzum kafe geçen süre zarfında

yenilendiğinden ve dolayısıyla olayın meydana geldiği zaman kafeyi işleten şahitlerin orada bulunmaması nedeniyle mahkeme olay yeri incelemesi gerçekleştirememiştir. Bu nedenle birinci derece mahkemesi şahitlerin hazır bulunduğu bir olay yeri incelemesi yapılması kararı almıştır.

5. 11 Temmuz 1996 tarihli duruşma ve müteakip gelişmeler

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi 11 Temmuz 1996 tarihinde, 31 Mayıs ve 20 Haziran 1996 tarihli yazıların birbirleriyle çelişir olması nedeniyle Emniyet Müdürlüğü'nden daha fazla bilgi talep etmeye karar vermiştir. Ayrıca bir balistik inceleme yapılması talimatını da vermiştir. Son olarak mahkeme tüm sanıkların, şahitlerin ve müdahil tarafların katılımıyla 11 Ekim 1996 tarihinde bir olay yeri incelemesi yapılması kararı almıştır.

24 Temmuz 1996 tarihinde İstanbul Emniyet Müdür Yardımcısı İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ne bir yazı göndermiş, tabancalarda yapılan herhangi bir değişikliğin ancak bir kriminal laboratuvar incelemesiyle belirlenebileceğini ve böyle bir değişikliğin suç teşkil ettiğini belirtmiştir.

28 Ağustos 1996 tarihinde Adli Tıp Enstitüsü uzmanları yeni bir balistik inceleme gerçekleştirmiştir. Balistik rapor İstanbul Bölge Kriminal Polis Laboratuvarı'nın 5 Ekim 1994 tarihli raporundaki bulguları teyit etmiştir. Ayrıca incelemede uzmanlara sunulan 9 mm çapındaki yirmi iki kovandan yirmisinin MP5-3793, T-1192 ve 245 PV 30170 seri numaralı tabancalardan atıldığı tespit edilmiştir. İlk tabanca H.K.'ye ait olup, ikinci tabanca B.A.'ya, üçüncü tabanca ise Ş.K.'ye aittir. Rapora göre 9 mm çapındaki dört adet mermi çekirdeği B.A.'ya ait T-1192 seri numaralı tabancayla da uyuşmaktadır. İsmet Erdoğan'ın vücudundan çıkarılan 9 mm çapındaki mermi çekirdeği ile Fuat Erdoğan'ın cesedinin yakınında bulunan 9 mm çapındaki diğer iki mermi çekirdeğine ilişkin olarak, adli tıp uzmanları daha önceki bulgulardan farklı bulgulara ulaşmışlardır. İlk mermi çekirdeğinin T-1192 seri numaralı tabancadan, diğer iki mermi çekirdeğinin ise T-1192 ve 245 PV 30170 seri numaralı tabancalardan çıktığını belirtmişlerdir. Bu tabancalar sırasıyla B.A. ile Ş.K.'ye aittir.

3 Eylül 1996 tarihinde, sanık polis memurlarından üçü olan Ş.K., R.A. ve H.K.'den, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin emriyle 11 Ekim 1996 tarihinde yapılacak olay yeri incelemesine katılmaları istenmiştir. Dördünü sanık polis memuru M.K.'ye Erzurum'daki bir karakola atanması nedeniyle tebliğde bulunulamamıştır.

11 Ekim 1996 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi hakimleri, bir bilirkişi, müdahil taraflardan biri, Ali Yalçın, Ali Yalçın'ın avukatı, N.A. ve S.A. ile tanık olarak dinlenen iki polis memuru E.M. ve N.Ç. bir olay yeri incelemesi gerçekleştirmişlerdir. İnceleme sırasında N.A. ve S.A. kafenin ikinci katına çıkan merdivenin değiştirilmediğini belirtmişlerdir. Ayrıca S.A. hakimlere olay günü ölen kişinin oturduğu masa ile ikinci kattaki duvarda oluşan mermi çekirdeği izlerinin yerlerini göstermiştir. Polis memurları olay sırasında kafenin dışında bulduklarını ve ölen kişilerin ölümlerinin nasıl gerçekleştiğine dair bilgilerinin bulunmadığını ileri sürmüşlerdir. N.Ç. ayrıca ölen kişilerin megafonla uyarılmadığını ve ikinci kattaki cesetlerin konumlarını hatırlamadığını ifade etmiştir.

Olay yeri incelemesinin ardından, inceleme sırasında hazır bulunan bilirkişi 22 Ekim 1996 tarihinde bir rapor düzenlemiş, kafenin yerini, mermi çekirdeği izlerini ve olay meydana geldiği sırada cesetlerin konumunu gösteren bir kroki çizmiştir.

6. 23 Ekim ve 23 Aralık 1996, 20 Şubat ve 5 Mayıs 1997 tarihli duruşmalar

23 Ekim 1996 tarihinde başvurularından Ali Yalçın ile Hüsni Yalçın davaya dahil olmuşlardır.

23 Aralık 1996 tarihinde müdahil taraflar krokinin hatalı olduğunu ve ölen kişilerin vücudundaki mermi çekirdeklerinin yönüyle ilgili olarak teknik bir uzmanlığa ihtiyaç duyulduğunu iddia ederek, birinci derece mahkemesinden soruşturmanın kapsamını genişletmesini talep etmişlerdir.

20 Şubat 1997 tarihinde başvurularından Şinasi Yalçın davaya dahil olmuştur. Aynı gün birinci derece mahkemesi krokinin düzeltilmesine gerek olmadığına karar verip, müdahil tarafların bir sonraki duruşmada davanın esaslarına ilişkin görüşlerini sunmasını istemiştir.

5 Mayıs 1997 tarihinde müdahil taraflar birinci derece mahkemesinden bir kez daha soruşturmanın kapsamını genişletmesini talep etmişlerdir. Özellikle 28 Eylül 1994 tarihli polis telsizi konuşmalarının kopyasının çıkarılmasını ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nden, 29 Eylül 1994 tarihinde gerçekleştirilen operasyonun, dönemin İçişleri Bakanı olan Mehmet Ağar tarafından gerçekleştirildiği söylenen "gizli" operasyonlardan biri olup olmadığıyla ilgili bilgi istenmesini talep etmişlerdir. Ayrıca otopsi raporunu düzenleyen görevlilerin şahit olarak dinlenmelerini ve Türk Telekom'dan 29 Eylül 1994 tarihinde saat 15.45'te düzenlenen raporda belirtildiği gibi İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne telefon edilip edilmediği konusunda bilgi vermesinin istenmesini talep etmişlerdir. Müdahil taraflar ayrıca birinci derece mahkemesinden tam olarak ateş edilen mesafenin belirlenmesi için tanık olarak bir patologun dinlenmesini ve ilgili makamlara cesetlerin yanında bulunduğu iddia edilen tabancaların özel time ait tabancalar olup olmadıkları konusunda bilgi sunmaları talimatı vermesini talep etmiştir. Birinci derece mahkemesi Cumhuriyet Savcısı'ndan müdahil tarafların talepleri üzerine görüşlerini sunmasını istemiş ve duruşmayı sonraki bir tarihe ertelemeye karar vermiştir.

7. 10 Temmuz ve 20 Ekim 1997 tarihli duruşmalar

10 Temmuz 1997 tarihinde görülen duruşma sırasında Şinasi Yalçın soru sormak istediği için sanık polis memurlarının duruşmalara getirilmelerini talep etmiştir. Ayrıca ölenlerin vücutlarındaki mermi çekirdeklerinin yönü açıkça idam edildiklerini işaret ettiği için polis memurlarının tutuklu yargılanmalarını talep etmiştir. Müdahil taraflardan diğeri olan Yüksel Erdoğan, mermi çekirdeklerinin yönünün sanık polis memurlarının olaylarla ilgili ifadeleriyle uyuşup uyuşmadığının belirlenmesi için mahkemeden yeni bir olay yeri incelemesi yapılmasını talep etmiştir. Ş.K.'nin avukatı Ş.K.'nin ateş açmadığını iddia ederek, yeni bir balistik inceleme yapılmasını talep etmiştir. Son olarak İstanbul Cumhuriyet Savcısı birinci derece mahkemesinden 29 Eylül 1994 tarihinde saat 15.45'te rapor düzenleyen polis memurlarının şahit olarak dinlenmesini talep etmiştir. Müdahil taraflardan birinin avukatı sanık polis memurları aleyhindeki diğeri cinayet davalarıyla ilgili belgeler ile sanık polis memurlarıyla ilgili davaları içeren Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını sunmuştur. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi taraflarla Cumhuriyet Savcısı'nın taleplerini incelemek üzere duruşmayı ertelemiştir.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, dava dosyasındaki delillerin davanın olaylarını ispatlamak için yeterli olduğu sonucuna vararak 20 Ekim 1997 tarihinde müdahil tarafların, sanık polis memurlarının ve Cumhuriyet Savcısı'nın taleplerini reddetmiştir. Mahkeme

tarafarla Cumhuriyet Savcısı'nın davanın esaslarına ilişkin görüşlerini sunmalarını talep etmiş, duruşmayı ertelemiştir.

8. 21 Aralık 1998 tarihli duruşma ve 15 Ocak 1999 tarihli Adli Tıp Kurumu raporu

Müdahil taraflar ile Cumhuriyet Savcısı'nın talebi üzerine, 21 Aralık 1998 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, Adli Tıp Kurumu'ndan, önceki balistik raporları arasındaki çelişkileri ortadan kaldırmak ve cesetlerdeki mermi çekirdeği girişlerinin aşağıdan ikinci kata doğru ateş edilmesi sonucu oluşup oluşmayacağını, maktullerin sanıklar tarafından hedef alınıp alınmadığını belirlemek amacıyla tüm tabancaların, mermi çekirdeklerinin ve kovanların incelenmesini talep etme kararı almıştır.

Adli Tıp Kurumu uzmanları 15 Ocak 1999 tarihinde ölenlerle ilgili üç ayrı rapor düzenlemiştir. Üç raporda da ortak bulunan ilgili paragraflar aşağıdaki gibidir:

“...Kişiler mobil olup her an yer ve pozisyon değiştirebileceklerinden ateşli silah giriş ve çıkış deliklerini atışın yapıldığı yer ve seviyeyi tayine medar olamayacağı tıbben bilindiğine göre vücuda isabet eden mermi çekirdeklerinin dosyada belirtilen yerlerden zemin kattan, asma kat merdiveninden veya asma kattan atılmış olup olmadığı hakkında kesin kanaat beyan edilemeyeceği gibi atışların hedef gözeterek yapılıp yapılmadığının da tıbben tayin edilemeyeceği...”

...uzak atış mesafelerinden yapılmış oldukları, bu mesafe dışı hakiki atış mesafesinin tayin edilemeyeceği oy birliği ile mütalaa olunur.”

9. 24 Mart 1999 ve 5 Aralık 2001 tarihleri arasındaki duruşmalar ile 19 Eylül 2001 tarihli Adli Tıp Kurumu raporu

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, 8 Ocak ve 28 Ağustos 1996 tarihli raporlar arasındaki çelişkileri ortadan kaldırmak üzere, Ş.K.'nin tabancasından ateş edilip edilmediğini belirlemek için değişik tarihlerde Adli Tıp Enstitüsü'nden tüm tabancalar, mermi çekirdekleri ve kovanlar üzerinde yeni bir balistik inceleme yapılmasını talep etmiştir. Öte yandan ölen polis memuru B.A.'nın tabancası balistik inceleme için teslim edilmediğinden, birinci derece mahkemesi 24 Mart 1999 ve 27 Mart 2001 tarihleri arasındaki duruşmaları ertelemek zorunda kalmıştır.

Birinci derece mahkemesi 27 Mart 2001 tarihinde tabancalar, mermi çekirdekleri ve kovanları Adli Tıp Kurumu'na göndermiştir.

Adli Tıp Kurumu uzmanları 19 Eylül 2001 tarihinde bir balistik rapor düzenlemişlerdir. Uzmanların görüşleri aşağıdaki gibidir:

“28.08.1996 tarihli raporumuzda da belirtildiği üzere;

1- 7,65 mm çapında, beş (5) adet kovandan; üç (3) adedinin BROWNING marka 7,65 mm çapında 241716 seri numaralı tabancadan, iki (2) adedinin de UNIQUE marka, 7,65 mm çapında 855392 seri numaralı tabancadan atılmış bulunduğu,

2- 20 adet 9 mm çapında boş kovandan:

a) (9) adedinin MP5-3793 seri numaralı, (8) sekiz adedinin Ceska marka T 1192 seri numaralı, üç (3) adedinin de BROWNING marka, 9 mm çapında 245PY30170 seri numaralı tabancadan atılmış bulunduğunu,

b) Ayrıca iki ayrı naylon poşet içinden çıkan iki (2) adet 9 mm çapında boş kovanın; birlikte gönderilen silahlardan atılmadığını, 1-1 olmak üzere başka iki ayrı 9 mm çapında otomatik veya yarı otomatik tabancadan atılmış bulunduğunu,

3- Üç (3) adet 9 mm çapında mermi çekirdeğinden:

a) Üzerinde “İbrahim Korkmaz” yazılı zarftan çıkan 9 mm çapında bir adet mermi çekirdeğinin Ceska marka; 9mm çapında, T 1192 seri numaralı tabancadan atılmış bulunduğunu,

b) Üzerinde ... “Fuat Erdoğan” yazılı zarftan çıkan 2 adet mermi çekirdeğinden; bir (1) adedinin Ceska marka, 9 mm çapında; T 1192 seri numaralı tabancadan, bir (1) adedinin de BROWNING marka, 245PV30170 seri numaralı tabancadan, bir (1) adedinin de BROWNING marka, 245PY30170 seri numaralı tabancadan atılmış bulunduğunu,

4- 9 mm çapında üç adet mermi çekirdeğinin ... 9 mm çapındaki boş kovanlara ait olabileceğini, ancak bunlar üzerinde inceleme yapılarak mermi çekirdeklerinin hangi kovanlara ait olduğu tesbitinin mümkün olmadığını,

...”

10. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin 7 Şubat 2002 tarihli kararı

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi 7 Şubat 2002 tarihinde davaya ilişkin kararını vermiş, sanık polis memurlarını kendilerine yöneltilen suçlardan beraat ettirmiştir. Birinci derece mahkemesi maktul İsmet Erdoğan, Fuat Erdoğan ve Elmas Yalçın'ın yasadışı DHKP-C örgütü üyesi olduklarını, olay günü sahte kimlik kartları kullandıklarını, bu kişilerle ilgili arama ve tutuklama emirleri bulunduğunu kaydetmiştir. Ayrıca ölen kişilerle polis memurları arasında silahlı çatışma çıktığını ve olay sonrası cesetlerin yanında bulunan (241716 ve 855392 seri numaralı) iki tabancadan beş mermi atıldığını kaydetmiştir. Ölen üç kişinin de silahlı çatışma sırasında kullanılmış tabancaları bulunmaktaydı. Adli Tıp Enstitüsü'nün 19 Eylül 2001 tarihli raporundaki bulgular ışığında Ağır Ceza Mahkemesi, Ş.K. de dahil sanık polis memurlarının çatışma sırasında tabancalarını kullandıklarının tespit edildiğini gözlemlemiştir. Ağır ceza mahkemesi, Adli Tıp Kurumu'nun 15 Ocak 1999 tarihli raporunu göz önüne alarak, polis memurlarının uzak mesafeden ateş açtıklarına karar vermiştir. Mahkeme, polis memurları ile ölen kişilerin durumunun saptanamadığına dair bilirkişilerin varmış olduğu sonuca da değinmektedir. Mahkeme, polis memurlarının ikinci kata giden merdivenlere yaklaşıp, ikinci kattaki maktullerden gelen ateşe karşılık onların da ateş açtığının kabul edilebileceği görüşündedir. Mahkeme ayrıca, dava dosyasında, maktuller direnmemesine rağmen polis memurlarının maktulleri öldürdüğüne veya silahlarının parçalarının değiştirildiğine dair hiçbir kanıt bulunmadığını belirtmektedir. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi, tanıkların vermiş olduğu ifadelerin ışığında, sanık polis memurlarının gerekli uyarıları yaptıklarını ve kendilerine ateş açılması üzerine karşı ateş açtıklarını saptamıştır. Mahkeme, polis memurlarının kendi hayatlarını korumak için görevleri kapsamında hareket ettikleri sonucuna varmıştır. Mahkeme, sanıkların, 2559 sayılı polisin vazife ve salahiyetiyle ilgili Kanun'un 16. Maddesi'ne uygun olarak, meşru müdafaa sınırları içerisinde hareket ettiğini saptamıştır.

11. Yargıtay'ın 7 Temmuz 2003 tarihli kararı

Yargıtay, 7 Temmuz 2003 tarihinde, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararını onamıştır. Yargıtay, sanık polis memurlarının, 2559 sayılı Kanun'un 16. Maddesi'nin (a) ve (g) fıkralarına uygun olarak, meşru müdafaa sınırları içerisinde hareket ettiğini saptamıştır.

HUKUK

I. BAŞVURANLAR RAMAZAN DOĞAN VE RAŞİDİYE DOĞAN'A İLİŞKİN

AİHM, başvuruların temsilcilerinin, 25 Şubat 2000 tarihinde başvuruyu sunarken, Ramazan ve Raşidiye Erdoğan tarafından imzalanan bir vekaletname sunmadıklarını belirtmektedir. 16 Mayıs ve 7 Haziran 2005 tarihlerinde, Mahkeme Sekreteryası, başvuruların temsilcilerinden, bu iki başvuru tarafından yapılan başvurunun geçerliğini onaylamak için gerekli olan salahiyeti sunmalarını talep etmiştir. 7 Haziran 2005 ve 29 Eylül 2006 tarihlerinde, başvuruların temsilcileri, Ramazan ve Raşidiye Erdoğan'ın yapmış olduğu başvurunun listeden çıkarılabileceği konusunda da uyarılmışlardır. 7 Haziran 2005 ve 29 Eylül 2006 tarihli mektuplara bir karşılık gelmemiştir (bkz. yukarıdaki 5,6 ve 7. paragraflar).

Bu koşullarda, başvuruların temsilcilerinin gayretli bir çalışma göstermediğini ve başvuruların kendilerinin başvuruyu sunmak veya izlemek istediklerine dair ciddi bir gösterge bulunmadığını göz önünde bulunduran AİHM, AİHS'nin 37 § 1 (c) Maddesi kapsamında, Ramazan Erdoğan ile Raşidiye Erdoğan adına yapılan başvurunun incelenmesine devam edilmesi hususunda, artık haklı bir gerekçe bulunmadığı sonucuna varmıştır. AİHM, ayrıca, 37 § 1 Maddesi'ne göre, başvurunun bu kısmının incelenmesini gerektirecek bir gerekçe görememektedir.

Bu nedenle, AİHM, AİHS'nin 37 § 1 (a) Maddesi uyarınca, Fuat Erdoğan'ın öldürülmesiyle ilgili olarak Ramazan Erdoğan ile Raşidiye Erdoğan adına yapılan başvurunun kayıttan düşürülmesine karar vermiştir.

II. YÜKSEL ERDOĞAN, MELİHA ERDOĞAN, SİNAN ERDOĞAN, BAHAR SAĞLAM, ŞİNASİ YALÇIN, HÜSNÜ YALÇIN VE ALİ YALÇIN TARAFINDAN AİHS'NİN 2 VE 6. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

Başvuranlar, AİHS'nin 2. Maddesi uyarınca, güvenlik güçleri tarafından İsmet Erdoğan ile Elmas Yalçın'a karşı güç kullanımının uygunsuzluğundan ve yasadışı bir ölüme sebebiyet vermesinden şikayetçi olmuşlardır. Başvuranlar, ayrıca, aynı başlık altında, polis memurları aleyhinde yapılan soruşturmanın ve takip eden cezai takibatın hatalı ve sonuç olarak etkin olmamasından, ve bunun AİHS'nin 2. Maddesi'nde yer alan usul hukukunun zorunluluklarını ihlal etmesinden şikayetçi olmuşlardır. Başvuranlar, ayrıca, AİHS'nin 6. Maddesi uyarınca, söz konusu adli kovuşturmanın makul bir süre içinde sonuçlanmamasından şikayetçi olmuşlardır.

AİHM, bu şikayetlerin, AİHS'nin aşağıda verilen 2. Maddesi uyarınca incelenmesi gerektiği görüşündedir:

“1. Herkesin yaşam hakkı yasanın koruması altındadır. Yasanın ölüm cezası ile cezalandırdığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın yerine getirilmesi dışında hiç kimse kasten öldürülemez.

2. Öldürme, aşağıdaki durumlardan birinde kuvvete başvurunun kesin zorunluluk haline gelmesi sonucunda meydana gelmişse, bu maddenin ihlali suretiyle yapılmış sayılmaz:

a) Bir kimsenin yasadışı şiddete karşı korunması için;

b) Usulüne uygun olarak yakalamak için veya usulüne uygun olarak tutuklu bulunan bir kişinin kaçmasını önlemek için;

c) Ayaklanma veya isyanın, yasaya uygun olarak bastırılması için.”

A. Kabuledilebilirlik

1. Tarafların ifadeleri

Hükümet, Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan ve Bahar Sağlam'ın sanık polis memurları aleyhinde yapılan adli kovuşturmayla hukuki taraflar olarak katılmayarak, AİHS'nin 35 § 1 Maddesi kapsamında kendilerine sağlanan iç hukuk yollarını tüketmediklerini ileri sürmüştür. Hükümet, başvuranların yakınlarının 29 Eylül 1994'te öldürüldüğünü, ancak başvurunun 25 Şubat 2000 tarihinde, dolayısıyla gecikmiş bir tarihte yapıldığını iddia etmiştir. Hükümet, eğer başvuranlar iç hukuk yollarının etkin olmadığını düşünmüş ise, başvurularını iddia edilen ihlalin yapıldığı tarih olan 29 Eylül 1994'ten itibaren altı ay içerisinde AİHM'ye sunmuş olmaları gerektiğini ileri sürmüştür.

Başvuranlar, diğer başvuranların zaten İsmet Erdoğan ile Elmas Yalçın'ın öldürülmesiyle ilgili adli kovuşturmayla katılmış olmalarından dolayı, Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan ve Bahar Sağlam'ın cezai takibata katılmalarının gerekli olmadığını ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar, ayrıca, polis memurları aleyhinde yapılan cezai kovuşturmanın etkisiz olduğunu anladıklarında, başvuruyu AİHM'ye sunduklarını, bu nedenle de altı ay kuralına uyduklarını iddia etmişlerdir.

2. AİHS'nin değerlendirmesi

Hükümet'in, Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan ve Bahar Sağlam'ın iç hukuk yollarını tüketmediğine ilişkin iddiasıyla ilgili olarak AİHM, AİHS'nin 35 § 1 Maddesi'nde değinilen iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralının, başvuranları, öncelikle iddia edilen ihlallerin tazmin edilebilmesi için ulusal hukuk sisteminin kendilerine sağladığı ve yeterli düzeydeki iç hukuk yollarını kullanmaya zorladığını yinelemektedir (bkz. *Hugh Jordan / İngiltere* (karar), no. 24746/94, 4 Nisan 2000).

Bununla beraber, iç hukuk yollarının tüketilmesine ilişkin kuralın uygulanması, Sözleşmeye taraf olan Devletlerin üzerinde anlaşmaya vardığı insan haklarının korunması için gerekli olan mekanizma bağlamında uygulanması için gerekli izni sağlamalıdır. AİHM, 35 § 1 Maddesi'nin uygulanmasının bir dereceye kadar esnek ve aşırı şekilcilikten uzak olması gerektiğini kabul etmiştir. AİHM, ayrıca, iç hukuk yollarının tüketilmesi kuralının ne mutlak ne de otomatik olarak uygulanabilir olduğu görüşündedir; bunun gözlemlenip gözlemlenmediğini incelemek için, ele alınan davanın koşullarını göz önünde bulundurmak gerekir. Bu, AİHM'nin, yalnızca ilgili Sözleşmeye Taraf Devlet'in adli sisteminde yer alan resmi hukuk yollarının varlığını değil, aynı zamanda bunların işlediği genel bağlamla birlikte başvuranın kişisel şartlarını dikkate alması gerektiği anlamına gelmektedir. Bu nedenle, AİHM, dava koşullarının tamamında, başvuranın kendisinden beklendiği gibi iç hukuk yollarını tüketmek için gerekli olan her şeyi yapıp yapmadığını incelemelidir (bkz. *İlhan / Türkiye* [GC], no. 22277/93, § 59, ECHR 2000-VII).

Ayrıca, Devlet'in genel olarak sorumluluğunun "kendi yetki alanı içinde bulunan herkese bu Sözleşme'nin birinci bölümünde açıklanan hak ve özgürlükleri tanımak" olduğunu belirten AİHS'nin 1. Maddesi ile birlikte yorumlanan, 2. Madde'de yer alan yaşam hakkını koruma zorunluluğu, kişilerin güç kullanımı sonucu ölmesi durumunda, etkin bir soruşturma yapılmasını öngörmektedir. Böyle bir soruşturmanın asıl amacı, yaşam hakkını koruyan yerel kanunların etkin bir şekilde uygulanmasını ve Devlet makam veya organlarının içinde olduğu durumlarda, sorumlulukları altında gerçekleşen ölümler konusunda hesap verme sorumluluğunu temin etmektir. Bu amaçları ne tür bir soruşturmanın gerçekleştirebileceği, farklı koşullara göre değişiklik gösterebilir. Bununla beraber, nasıl bir tavır benimsenirse benimsensin, makamlar mesele kendilerine geldiğinde, kendi ellerindeki dilekçeye göre hareket etmelidirler. Makamlar, bunu, resmi bir şikayette bulunacak ya da herhangi bir

soruşturma işleminin yürütülmesi sorumluluğunu üstüne alacak en yakın akrabasının inisiyatifine bırakamaz (bkz. *McKerr / İngiltere*, no. 28883/95, § 111, ECHR 2001-III).

AİHM, ayrıca, bu davadakine benzer dava olayları ile Hükümet'in iddialarını içeren *Erdoğan ve Diğerleri – Türkiye* kararında, Komisyon'un, diğer başvuranlar takibatla ilgilendiği ve yakınlarının öldürülmeleriyle ilgili bütün sorunları gündeme getirebilecekleri için, başvuranların akrabalarını öldürmekten suçlanan polis memurları aleyhinde yapılan cezai takibata müdahale etmeyen iki başvuranın bu işlemlere katılmalarına gerek olmadığına karar verdiğini yinelemektedir.

AİHM, bu davada, merhum İsmet Erdoğan'ın ailesinden olan Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan ve Bahar Sağlam'ın sivil taraf olarak cezai takibata katılmadığını belirtmektedir. Bu kişiler, soruşturmayı yapan makamlara suç duyurusunda da bulunmamıştır. Ancak, yukarıda da bahsedildiği gibi, soruşturmayı yürüten makamların, bir kişinin güvenlik güçleri tarafından güç kullanılarak öldürülmesi durumunda, en yakın akrabasının şikayette bulunmasını beklemeden, elindeki dilekçeye göre hareket etmek zorunda olduğunu belirten kural ışığında ve İsmet Erdoğan'ın babası Yüksel Erdoğan'ın söz konusu takibata katılıp oğlunun ölümüyle ilgili bütün sorunlardan bahsetmesini göz önünde bulundurarak, AİHM, Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan ve Bahar Sağlam'ın söz konusu cezai takibatta müdahil taraf olmalarına gerek olmadığı görüşündedir.

Hükümet'in, başvuranların altı ay kuralına uymadıklarına dair diğer iddiasıyla ilgili olarak, AİHM, bir başvuranın mevcut hukuk yoluna güvenmesi ve hukuk yolunun etkisiz olduğunu gösteren koşulları ancak daha sonradan fark etmesi durumunda, altı aylık dönemin başvuranın bu koşulların farkına vardığı veya varması gerektiği ilk tarihten itibaren başlatılmasının uygun olduğunu yinelemektedir (bkz. *Acar ve Diğerleri ve Akay ve Diğerleri – Türkiye* no. 38417/97 ve 36088/97, 27 Kasım 2001; ve *Paul ve Audrey Edwards – İngiltere* no. 46477/99, 7 Haziran 2001).

AİHM, bu davada, başvuranların yakınlarının öldürülmesine ilişkin cezai takibatın, prensip itibarıyla, başvuranların tüketmesi gerektiği bir hukuk yolu sağladığını belirtmektedir (bkz. *Acar ve Diğerleri ve Akay ve Diğerleri*, yukarıda kaydedilen). AİHM, bu bağlamda, başvuranların yakınlarının öldürülmesiyle ilgili cezai takibatın olayın hemen ardından başlatıldığını ve 22 Kasım 1994 tarihinde dört polis memuru aleyhinde cezai takibatın açıldığını belirtmektedir. Ancak, bu takibatlar, 7 Temmuz 2003 tarihinde, başvuranların yakınlarının öldürüldüğü tarihten yaklaşık sekiz yıl dokuz ay sonra, bütün davalıların beraatıyla sonuçlanmıştır. AİHM, suçlamaların ciddiyetini gözönünde bulundurarak, söz konusu önemli gecikmelerin, hukuk yolunu etkin olmaktan yoksun bıraktığı kanısına varmıştır. AİHM, başvuranların AİHM'ye şikayette bulunmadan önce, cezai takibattaki gelişmeleri beklerken makul bir şekilde davrandıklarını ve başvurunun, başvuranların hukuk yolunun etkin olmayacağını farkına vardığı veya varması gerektiği tarihten itibaren altı ay içinde yapıldığını belirlemiştir (bkz. *Acar ve Diğerleri ve Akay ve Diğerleri*, yukarıda kaydedilen).

Sonuç olarak, iç hukuk yollarının tüketilmemesi veya altı ay kuralına uyulmadığı gerekçesiyle başvuru reddedilemez.

AİHM, AİHS'nin 35 § 3 Maddesi uyarınca, başvurunun asılsız olmadığını belirtmektedir. AİHM, ayrıca, başvurunun kabuledilmez olması için hiçbir gerekçe bulunmadığı görüşündedir. Bu nedenle, başvurunun kabuledilebilir olarak ilan edilmesi gerekir.

B. Esaslar

1. Tarafların ifadeleri

Başvuranlar, ilk olarak, yakınlarının canlı olarak yakalanması için gerçekten çaba gösterilmediğini ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar, bu bağlamda, polis memurlarının kafeye vardıklarında mağdurların kimliklerini zaten bildiklerini ve bunun kanuna uygun bir biçimde tutuklamaktan çok, mağdurları öldürmek için önceden tasarlanmış bir plan olduğunu iddia etmişlerdir. Başvuranlar, ayrıca, polis memurlarının kurşungeçirmez yelek giydiklerini ve mermilerin mağdurların vücudunda aşağıya doğru bir yol izlediğini, bu olayların da belirtilen amaca yönelik göstergeler olduğunu ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar, ayrıca, güvenlik güçlerinin silahlı bir çatışma olduğuna dair iddialarının, polis memurlarının hiçbirinin yaralanmadığı gerekçesiyle asılsız olduğunu iddia etmişlerdir. Başvuranlar, yakınlarının gerekli olmayan bir güç kullanımı sonucu öldürüldüğünü ileri sürmüşlerdir.

Bu davada yürütülen soruşturma ile ilgili olarak, başvuranlar, hem soruşturmanın ilk kısmında, hem de polis memurları aleyhine başlatılan takibatta ciddi hatalar olduğunu ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar, bu bakımdan, olaydan sonra polis operasyonuna katılan polis memurlarının kanıt topladığı sırada, Cumhuriyet Savcısı'nın orada olmadığını ve bu nedenle, hiçbir bağımsız kanıt bulunmadığını ileri sürmüşlerdir. Ayrıca, olay yerinin ve binanın hiçbir fotoğrafı çekilmemiştir. Başvuranlar, yakınlarının öldürülmesinden yirmi beş ay sonra olay yerinde inceleme yapılmasından şikayetçi olmuşlardır. Başvuranlar, ayrıca, soruşturmanın kapsamının genişletilmesine ve sanık polis memurlarına bazı soruların sorulmasına dair taleplerinin, birinci derece mahkemesi tarafından reddedildiğini ileri sürmüşlerdir. Başvuranlar, son olarak, polis memurları aleyhindeki takibatın çok uzun sürdüğünü ve sanıkların aleyhlerinde cezai takibat başlatılmasına rağmen görevlerinden uzaklaştırılmadıklarını ileri sürmüşlerdir.

Hükümet, cevaben, başvuranların yakınlarının zaruri bir güç kullanımı sonucu öldüğünü iddia etmiştir. Hükümet, polis memurlarının ancak maktuller ateş açtıktan sonra, kendilerini korumak amacıyla ateş etmeye başladıklarının yerel mahkemelerce tespit edildiğini ileri sürmüştür. Hükümet, İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin 7 Şubat 2002 tarihli kararında belirtildiği gibi, ölümlerin meşru müdafaa kaynaklandığını ve bunun 2559 sayılı polisin vazife ve salahiyetiyle ilgili Kanun'un 16. Maddesi'ne uygun olduğunu ileri sürmüştür.

Hükümet, ayrıca, başvuranların yakınlarının öldürülmesine ilişkin soruşturmanın ve sonrasında polis memurları aleyhinde başlatılan cezai takibatın etkili olduğunu ileri sürmüştür. Hükümet, bu konuda, makamların otopsi, balistik incelemeler ve yerinde inceleme yaptığını ve birinci derece mahkemesinin karar vermeden önce bütün kanıtları, özellikle de balistik raporları göz önünde bulundurduğunu ileri sürmüştür. Hükümet son olarak sanık polis memurları hakkında yürütülen yargılamanın süresine ilişkin görüşlerini ifade etmiş ve davanın karmaşık yapısı dikkate alındığında takibatın makul bir süre içerisinde tamamlanmış olduğunu savunmuştur.

2. Mahkemenin değerlendirmesi

a. İsmet Erdoğan ve Elmas Yalçın'ın yaşam hakkının ihlali iddiasına ilişkin

i. Genel ilkeler

Yaşam hakkını güvence altına alan ve bu haktan yoksun bırakmanın meşru olabileceği durumları belirten 2. madde AİHS'nin istisnaya izin verilmeyen en temel hükümlerinden biridir (bkz. *Velikova – Bulgaristan*, no. 41488/98). Söz konusu madde aynı zamanda 3.

madde ile birlikte Avrupa Konseyi'ni oluşturan demokratik toplumların temel değerlerinden birini güvence altına almaktadır. Bu nedenle yaşam hakkının kısıtlanması için oluşacak şartlar titizlikle yorumlanmalıdır (bkz. *Salman – Türkiye* [BD], no. 21986/93). Bireylerin korunması için bir araç olarak AİHS'nin amaç ve hedefi de 2. maddenin verdiği güvencelerin pratik ve etkili olacak şekilde yorumlanıp uygulanmasını gerektirmektedir (bkz *McCann vd – İngiltere*, A Serisi no. 324).

2 § 1. maddenin ilk cümlesi Devletin sadece kasıtlı ve kanunsuz olarak can almadan kaçınmasını değil, aynı zamanda yetkisi altındakilerin yaşamlarını korumak için iç hukuk düzeninde uygun adımları atmasını emreder (bkz. *Kılıç – Türkiye*, no. 22492/93). Bu, Devletin öncelikli olarak şahsa karşı suç işlenmesini önlemek amacıyla önleyici, bastırıcı ve bu hükümlerin ihlalini cezalandıran icra mekanizması ile desteklenen uygun bir kanuni ve idari çerçeve oluşturmayı görev edinmesini gerektirir.

2. madde metni, bir bütün olarak okunduğunda 2. paragrafın öncelikli olarak bir bireyin kasten öldürülmesine izin verilen durumları tanımlamadığını, ancak istenmeyen bir sonuç olan öldürmeyi ortaya çıkarabilecek, güç kullanmaya izin verilen durumları açıkladığını gösterir. Ne var ki güç kullanma (a), (b) ve (c) fıkralarında belirtilen amaçlara ulaşmak için “kesin zorunluluğu” aşmamalıdır. Bu bağlamda madde 2 § 2’de “kesin zorunluluk” ifadesinin kullanımı AİHS'nin 8-11. maddelerinin 2. paragrafında konulan, Devlet müdahalesinin “demokratik bir toplumda zorunlu bir tedbir” olup olmadığını belirlerken normalden daha titiz ve zorlayıcı bir zorunluluk testi uygulanması gerektiğini gösterir. Özellikle kullanılan güç, maddenin alt paragraflarında belirtilen amaçlara ulaşmakla titizlikle orantılı olmalıdır (bkz. *McCann vd*, yukarıda anılan).

Bu bağlamda Mahkeme, görevinin ikincil niteliklerine karşı duyarlıdır ve belli bir davanın koşullarında kaçınılmaz olmadığı durumlarda olayın birinci derece mercii rolünü üstlenmede dikkatli olması gerektiğini yineler (bkz. örneğin *McKerr – İngiltere*, 28883/95). Ulusal yargılamanın yapılmış olduğu durumlarda Mahkemenin görevi kendisinin olaylar hakkındaki değerlendirmesini ulusal mahkemelerinkinin yerine koymak değildir ve genel bir kural olarak sunulan delilleri değerlendirmek o mahkemelerin görevidir. Mahkeme ulusal mercilerin bulgularına tâbi olmakla birlikte normal koşullarda bu mercilerin buldukları gerçeklerden sapmak için ikna edici öğelere ihtiyaç duyar (bkz. *üzerinde gerekli değişiklikler yapıldıktan sonra, Klaas – Almanya*, A Serisi no. 269).

Ancak 2. madde ile sağlanan güvencenin temel önemi Mahkemenin bu hükmün ihlal edildiği iddialarını sadece gücü fiilen yöneten Devlet görevlilerinin eylemlerini değil, aynı zamanda ulusal yargılama ve soruşturmalar yapılmış olsa bile tetkik kapsamındaki eylemlerin planlaması ve kontrolü gibi çevreleyen hususları da dikkate alarak en dikkatli incelemeye tabi tutmaya zorunlu olmasıdır (bkz. *Erdoğan vd*, yukarıda anılan).

ii. Olayların tespiti

Somut davada Mahkeme ilk olarak başvuranların yakınlarının güvenlik güçleri tarafından vurularak öldürülmüş olduğuna dair taraflar arasında ihtilaf bulunmadığını kaydeder. Ancak Mahkeme İsmet Erdoğan ile Elmas Yalçın'ın nasıl öldürüldüklerine dair tamamen farklı ifadelerle karşı karşıya kalmıştır. Başvuranlar, polis memurlarının, yakınlarını öldürmek amacıyla kafeye geldiklerini ve kimlik kontrolünün bahane olduğunu iddia etmiştir. Öte yandan Hükümet, başvuranların yakınlarının kimlik göstermeyi reddettikleri ve polise ateş açtıklarını ileri sürmüştür. Söz konusu kişilerin polisin görev ve yasal yetkilerini düzenleyen 2559 no'lu Kanun kapsamında hareket eden polis memurları ile yaşanan silahlı bir çatışma sırasında öldüklerini öne sürmüşlerdir.

Mahkeme, dört polis memuru hakkında İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nde yürütülen adli kovuşturamada olayların adli tespitinin yapılmış olduğunu gözlemler. Bazı noktaların açıklığa kavuşturulmamış olmasına rağmen Mahkeme, kendisine sunulan tüm deliller ışığında, ulusal mahkemenin bulguları bir başlangıç noktası kabul edilerek davanın üzerinde değerlendirileceği yeterli somut ve kanıtsal temelin bulunduğu kanaatindedir (bkz. *Makaratzis – Yunanistan* [BD], no. 50385/99 ve *Perk vd – Türkiye*, no. 50739/99).

iii. Genel ilkelerin somut dava koşullarında uygulanışı

Mahkeme, elindeki deliller temelinde İsmet Erdoğan ile Elmas Yalçın'ın İstanbul Emniyet Müdürlüğü terörle mücadele şubesi polislerinin yaptığı bir operasyon sırasında öldürdüklerini gözlemler. Bu bağlamda Mahkeme başvuruların, yakınlarının öldürülmesi için önceden bir plan yapıldığı iddiaları ile ilgili olarak, sunulan deliller ışığında böyle bir plan bulunduğunu yeterli bir şekilde tespit edememektedir.

Kolluk kuvvetlerinin hangi koşullar altında güç ve ateşli silah kullanabileceklerini tanımlayan yasal çerçeve ile ilgili olarak ise Mahkeme, olayın meydana geldiği tarihte yürürlükte olan, 1934 yılında kabul edilmiş 2559 sayılı Kanunun günümüzde Avrupa'daki demokratik toplumlarda zorunlu olan, yaşam hakkının “yasa ile” koruma düzeyini sağlamakta yeterli olmadığına daha önce hükmetmiş olduğunu (*Erdoğan vd*, yukarıda anılan) ancak ilgili ulusal standart ile AIHS'nin 2 § 2. maddesi ile getirilen “kesin zorunluluk” ifadesiyle sağlanan standardın farkının sadece bu gerekçeyle 2 § 1. maddenin ihlal edildiği sonucuna varmaya yetecek kadar büyük olmadığını hatırlatır (bkz. *Perk vd*, yukarıda anılan).

Operasyonun planlama ve kontrol safhasını AIHS'nin 2. maddesi noktasından hareketle değerlendirirken Mahkeme, hem olayın meydana geldiği koşullar, hem de olayın gelişme şekline özel dikkat göstermelidir (bkz. *Andronicou ve Constantinou – Kıbrıs*, Karar Raporları 1997-VI).

Mahkeme bu bağlamda polis memurlarının 29 Eylül 1994 günü emniyetten alınan ve şüphelilerin İstanbul'un merkezi bölgesindeki kamuya açık bir alanda en az bir ateşli silah taşıdıklarını ihbar eden telefonu üzerine olay mahalline gelmiş olduklarını gözlemler. Bu nedenle olay, güvenlik güçlerinin ivedilikle hareket etmesini gerektiren acil bir durumdur.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi gibi Mahkeme de dava koşullarında güvenlik güçleri tarafından güç kullanımının maktul şüphelilerden kaynaklanan kanunsuz saldırının direkt sonucu olduğunu gözlemler. Bu bağlamda Mahkeme polis memurlarının kafeye girdiğini, sivillere alanı terk etmelerini söylediğini ve maktullerin bulunduğu üst kata çıkmadan önce gerekli uyarılarda bulunmuş olduklarını gözlemler. Dolayısıyla dava konusu operasyonun AIHS'nin 2 § 2. maddesi bağlamında “her insanın yasadışı şiddetten korunması” ve “yasal bir tutuklama gerçekleştirmek amacıyla” yapıldığı şeklinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Mahkeme somut olayda güç kullanımının “kesin zorunluluğu” aşırılığa ulaşmadığını ve yukarıda belirtilen amaçlara ulaşmakla titizlikle orantılı olup olmadığını belirlemelidir.

İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin ulaştığı deliller temelinde ilk ateşin maktullerden gelmiş olduğu tespiti Mahkeme gözünde öneme sahiptir. İstanbul Cumhuriyet Savcısı ve İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi huzurundaki tanık ifadelerinin gösterdiği gibi kafeye giren polis memurları maktullere teslim olmaları için çağrıda bulunmuş ve ancak kendilerine ateş edildiğinde ateşe başlamışlardır.

Mahkeme, somut dava koşullarında, polis memurları kafeye girdiğinde ve şüpheliler tarafından kendilerine ateş açıldığında şüpheliler ateşi kesene kadar ateş etmeye devam etmenin zorunluluğuna inanmış olduklarını kabul eder (bkz *Perk vd*, yukarıda anılan). Bu bağlamda Mahkeme, balistik inceleme raporlarına göre olay yerinde bulunan mermilerden beşinin şüphelilerin yakınında bulunan silahlardan çıkmış olduğunu ve polis memurlarının vuruşlarının tamamının uzak mesafeden gerçekleşmiş olduğunu kaydeder.

Mahkeme ayrıca maktullerin yakalanması amacıyla güvenlik güçleri tarafından öldürücü olmayan yöntemlerin kullanılması imkânına ilişkin yorum yapılmasının gereksiz olduğu kanaatindedir. Bu bağlamda Mahkeme, başvuruların yakınlarının güvenlik güçlerinin güç kullanımı sonucu öldürüldüğü *Andronicou ve Constantinou* ve *Perk vd*. davalarında, olay hakkındaki değerlendirmesini olayın sicağıyla karşılık vermeye zorunlu olan memurların yerine, olaydan kopuk bir bakış ile koyamadığına hükmettiğini anımsar. Mahkeme ayrıca başka türlü bir hükme varmanın Devletler ve görevini ifa etmekte olan kolluk kuvvetleri üzerinde gerçekçi olmayan bir yük getirmek, belki de kendilerinin ve diğerlerinin hayatını tehlikeye atmak anlamına geleceğini değerlendirmiştir (bkz. *Andronicou ve Constantinou*, yukarıda anılan; *Perk vd*, yukarıda anılan). Mahkeme, polis memurlarının kamuya açık bir alanda silahlı şüphelilerle karşı karşıya kalıp hızlı hareket etmeleri gerektiği somut davada farklı bir sonuca ulaşmak için sebep görmemektedir.

Bu nedenle Mahkeme bu koşullarda ölümcül güç kullanımının, her ne kadar üzücü olsa da nefsi müdafaa ve yasal yakalama uygulaması açısından “kesin zorunluluğu” aşmadığı ve AİHS’nin 2 § 2. maddesinde belirtilen yükümlülükler bağlamında imzacı devletin ihlale neden olmadığı görüşündedir.

İsmet Erdoğan ve Elmas Yalçın’ın ölümünde AİHS’nin 2. maddesinin ihlal edilmediği değerlendirilmektedir.

b. Soruşturmanın yetersiz oluşu iddiasına ilişkin

i. Genel ilkeler

Mahkeme halihazırda AİHS’nin 2. maddesinde belirtilen yaşam hakkını koruma yükümlülüğünün devletin 1. maddedeki “kendi yetki alanları içinde bulunan herkese Sözleşme’de tanımlanan hak ve özgürlükleri tanıması” genel görevi ile birlikte okunduğunda, bireylerin güç kullanımı sonucu ölmeleri halinde, yaşam hakkını koruyan ulusal yasaların etkili uygulanışını sağlamak amacıyla bir tür etkili resmi soruşturmanın yapılmasını ve bu vakalarda devlet görevlileri ve kurumlarının, sorumlulukları altında vuku bulan ölümler hakkında hesap vermelerinin sağlanmasını zımnen zorunlu kıldığı kanaatine varmıştır.

Devlet görevlileri tarafından yapılan ve kanunsuz olduğu iddia edilen öldürmeler hakkında yapılan bir soruşturmanın etkili olabilmesi için genel olarak soruşturmada sorumlu olan ve soruşturmayı yürüten kişilerin olaylara karışanlardan bağımsız olmasının zorunlu olduğu değerlendirilebilir (bkz *Güleç – Türkiye, Raporlar 1998-IV* ve *Oğur – Türkiye [BD]*, no. 21594/93). Bu, sadece hiyerarşiye dayalı veya kurumsal bir bağın bulunmaması değil, pratikte bağımsızlığın gerektiği anlamına gelir (örneğin bkz. *Ergi – Türkiye, Raporlar 1998-IV*).

Soruşturma aynı zamanda böyle durumlarda tatbik edilen gücün o şartlarda meşru olup olmadığının tespitini (bkz. *Kaya – Türkiye, Raporlar 1998-I*) ve sorumluların belirlenip cezalandırılmasını sağlamak anlamında etkili olmalıdır (*Oğur*, yukarıda anılan). Bu sonuca değil, yönetime dair bir yükümlülüktür. Yetkililerin diğerleri yanında görgü tanığı ifadeleri,

adli tıp kanıtları, uygunsa yaralanmaların tam ve doğru tespitini veren bir otopsi ve ölüm nedenini de içeren klinik bulguların objektif analizi de dahil olmak üzere olayla ilgili delillerin korunması için mümkün olan mantıklı adımları atmaları gerekmektedir (otopsilere ilişkin olarak bkz. *Salman*, yukarıda anılan; tanıklara ilişkin bkz. *Tanrıku* – *Türkiye* [BD], no. 23763/94; adli tıp delillerine ilişkin bkz. *Gül* – *Türkiye*, no. 22676/93). Soruşturmanın ölüm nedenini veya sorumlu olan kişi ya da kişileri tespiti tehlikeye düşürecek herhangi bir noksan bu standardın dışına düşme riskini doğuracaktır.

İvedilik ve makul süre şartı da bu bağlamda ima edilmektedir (bkz. *Yaşa* – *Türkiye*, *Raporlar* 1998-VI; *Çakıcı* – *Türkiye* [BD], no. 23657/94; *Tanrıku*, yukarıda anılan ve *Mahmut Kaya* – *Türkiye*, no. 22535/93). Belli durumlarda soruşturmanın ilerlemesini önleyen engeller ve güçlükler olabileceği kabul edilmelidir. Ancak ölümcül güç kullanımı olaylarını soruştururken yetkililerin ivedilikle harekete geçmesi, hukukun üstünlüğünü korumalarında ve kanunsuz fiillerde bir karartma veya müsamahayı önlemede halkın güveninin sağlanması için genellikle zaruri olarak değerlendirilmektedir (bkz. *Avşar* – *Türkiye*, no. 25657/94).

ii. Genel ilkelerin somut dava koşullarında uygulanışı

Somut davada gerçekten de İstanbul Cumhuriyet Savcılığı tarafından olay hakkında bir soruşturma yürütülmüş, ancak soruşturmanın yürütülmesinde önemli eksiklikler yaşanmıştır.

Bu eksiklikler arasında Mahkeme özellikle 29 Eylül 1994 tarihinde olay yeri incelemesi yapan Cumhuriyet Savcısının olay yerinde bulunan silahların maktuller tarafından kullanılıp kullanılmadığını tespit için büyük önem taşıyan delilleri koruyamaması karşısında şaşkınlığa düşmüştür. Polis memurları maktullerin parmak izlerini onun nezaretinde almış, bu da maktullerin ellerinin daha sonra adli tıp uzmanları tarafından incelenmesini engellemiştir. Ayrıca maktuller tarafından kullanıldığı iddia edilen silahlar bunların maktullerin elinde bulunup bulunmadığının tespiti için hiçbir zaman parmak izi analizine tabi tutulmamıştır.

Ek olarak soruşturmayı gerçekleştiren yetkililer olay yerinin fotoğraflarını çekmemiş, binanın iç ve dışının krokisini çizmemiş veya ateş edildiği sırada kafede bulunan her bir güvenlik güçleri mensubunun konumunu gösteren bir plan hazırlamamışlardır. Olay yerinin kroki ancak 22 Ekim 1996 tarihinde İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin kafede olay yeri incelemesi yapmasından sonra bir uzman tarafından çizilmiş, ancak kafe dava konusu olaydan sonra yenilenmiştir. Bununla birlikte operasyona katılan polis memurlarından biri olan A.B., Savcı ile birlikte ilk olay yeri incelemesinde yer almış, maktulleri öldüren polis memurları tarafından maktullerin yanında bulunan mermi, kovan ve iki silah kendisine verilmiştir.

Mahkeme yukarıdaki hususların, soruşturmanın bu kısmının güvenilirlik ve etraflılığı ile ilgili ciddi noksanlıklar oluşturduğu kanaatindedir. Bu nedenle Mahkeme bunun ağır ceza mahkemesi tarafından takibat sırasında yapılan soruşturma ile telafi edilip edilmediğini incelemiştir.

Mahkeme olayların normal akışında bağımsız ve tarafsız bir yargıç huzurunda iki taraflı olarak gerçekleşen bir ceza davasının gerçeğin ortaya çıkarılması ve cezai sorumluluğun isnadı için etkili bir usulün en güçlü güvencelerini sağladığı şeklinde değerlendirilmesi gerektiğini anımsar (bkz. *McKerr*, yukarıda anılan). Ne var ki soruşturmadaki eksikliklerin mahkemenin bir ölümle ilgili mesuliyeti belirleme olasılığını derinden zayıflatabileceği göz ardı edilemez (yetersiz otopsi uygulamalarına ilişkin bkz. *Salman*, yukarıda anılan ve şüphelinin ölümle ilgili bağlantısına ilişkin delillerin mahkemeye sunulmadığı *Kılıç* – *Türkiye*, no. 22492/93).

Somut davada Mahkeme, yukarıda açıklanan eksikliklerin ciddi olduğunu değerlendirir; yani bunlar İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin İsmet Erdoğan ve Elmas Yalçın'ın ölümüyle ilgili sorumluları tespit imkânını azaltmıştır.

Bununla birlikte Mahkeme İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki yargılamada başka eksiklikler de gözlemlemiştir. İlk olarak bu mahkemedeki yargılama sırasında sadece altı tanık ifade vermiştir. Bu altı kişiden üçü dava konusu polis operasyonuna katılan Terörle Mücadele Şubesi polisleridir. Birisi de olay sırasında orada bulunmayan kafe sahibidir. Savcı gibi mahkemenin de komşu dükkânların sahipleri gibi muhtemel tanıkları belirlemek adına başka bir girişimde bulunmadığı dava dosyasından anlaşılmaktadır.

İkinci olarak İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi 11 Ekim 1996 tarihinden daha erken bir olay yeri incelemesi gerçekleştirememiştir. Mahkemenin incelemeyi nihayet gerçekleştirdiği bu tarihte suçlanan polis memurları incelemeye katılmamış, bu da ölümün meydana geldiği sırada sadece bu polis memurları kafede bulunduğu için incelemeden doğacak sonuçların güvenilirliğine şüphe düşürmüştür. Ayrıca ağır ceza mahkemesi operasyon sırasında ölümcül olmayan yöntemlerin kullanılma imkânı gibi hayati bir hususu açıklığa kavuşturamamıştır.

Son olarak yargılamada önemli gecikmeler meydana gelmiştir. İstanbul Ağır Ceza Mahkemesi'nin sürekli talebine rağmen İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nün suçlanan polis memurlarının silahlarını mahkemeye göndermemesi nedeniyle duruşma neredeyse altı ay boyunca ertelenmiştir. Yargılama ayrıca maktul polis memurunun silahının mahkemeye teslim edilmemesi nedeniyle 24 Mart 1999 ile 27 Mart 2001 tarihleri arasında kesintiye uğramıştır. Mahkeme, yetkililerin polis memurlarının silahlarını birinci derece mahkemesine teslim etmeyişinin sorumlusunun başvuranlar olamayacağını dikkate alır. Mahkeme sekiz yıl dokuz ay süren yargılamanın somut dava koşullarında, gereksiz ve orantısız güç kullanımını soruşturan yetkililer açısından ivedi bir karşılık olarak tanımlanamayacağı kanaatindedir.

Bu nedenle davada cezai soruşturma ve takibatın süresi ve bunlardaki ciddi eksikleri dikkate alarak Mahkeme, devletin AİHS'nin 2. maddesinde yer alan usul yükümlülüğünün ihlal edildiği sonucuna varır.

Bu bağlamda 2. madde ihlal edilmiştir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

AİHS'nin 41. maddesine göre:

“Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollarının ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder.”

Başvuranlar Mahkeme İç Tüzüğü'nün 60. maddesi ile ele alındığında AİHS'nin 41. maddesi bağlamında adil tazmin için talepte bulunmamıştır. Bu şartlar altında Mahkeme AİHS'nin 41. maddesi kapsamında tazminat sağlanması için sebep görmemektedir (bkz. *Ciucci – İtalya*, no. 68345/01).

YUKARIDAKİ GEREKÇELERE DAYANARAK AİHM,

1. Fuat Erdoğan'ın öldürülmesine ilişkin olarak Ramazan Erdoğan ve Raşidiye Erdoğan adına yapılmış olduğu kadarıyla başvurunun kayıttan düşürülmesine oybirliğiyle;

2. Yüksel Erdoğan, Meliha Erdoğan, Sinan Erdoğan, Bahar Sağlam, Şinasi Yalçın, Hüsnü Yalçın ve Ali Yalçın tarafından yapılmış olduğu kadarıyla başvurunun kabuledilebilir olduğuna oybirliğiyle;
3. İsmet Erdoğan ve Elmas Yalçın'ın ölümü bağlamında AİHS'nin 2. maddesinin ihlal edilmediğine 6'ya karşı 1 oyla;
4. Ulusal yetkililer tarafından yürütülen soruşturmalar bağlamında AİHS'nin 2. maddesinin ihlal edildiğine oybirliğiyle;

KARAR VERMİŞTİR.

İngilizce hazırlanmış, AİHM İç Tüzüğü'nün 77 § 2. ve 3. maddeleri uyarınca 15 Şubat 2007 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Santiago QUESADA
Zabıt Kâtibi

Boštjan M. ZUPANČIČ
Başkan

AİHS'nin 45 § 2. ve AİHM İç Tüzüğü'nün 74 § 2. Maddeleri uyarınca Yargıç I. Berro-Lefèvre'in muhalefet şerhi karara eklenmiştir.

B.M.Z.
S.Q.

YARGIÇ BERRO-LEFÈVRE'İN MUHALEFET ŞERHİ

Yakalama operasyonunun denetim ve organizasyonunda gerekli özenin gösterilmediği kanısında olduğum için AİHS'nin 2. maddesinin müstakil olarak ihlal edilmemiş olduğuna dair çoğunluğun fikrine katılmıyorum.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

SULTAN ÖNER VE DİĞERLERİ/Türkiye Davası*

Başvuru No:73792/01
Strazburg
17 Ekim 2006

OLAYLAR

I. DAVA KOŞULLARI

1968 doğumlu olan Sultan Öner, Fırat, Bahar ve başvuru yapan 1989 doğumlu Ciğerhun ve 1992 doğumlu Nurşin adındaki çocukları ile birlikte İzmir'de ikamet etmektedir.

A. Olaylar dizisinin ilk kısmı

On beş PKK militanına destek verdiği şüphelenen başvuran, 5 Kasım 1997 tarihinde yakalanmış ve Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü polisleri tarafından gözaltına alınmıştır. Bu tarihte, ön inceleme yapılmaksızın sağlık ocağından sağlık raporu alınmıştır.

Başvuran tarafından aktarıldığı şekilde olaylar aşağıdaki şekilde özetlenebilir.

Başvuran, 7 Kasım 1997 tarihinde yürütülen soruşturma çerçevesinde İzmir Emniyet Müdürlüğü'ne sevk edilmiştir.

Gözaltında bulunduğu sırada başvurana, sorgulama yapan kişiler tarafından beş kez tecavüz edilmiş ve kötü muamele yapılmıştır.

Bu zaman zarfında, başvuran iki defa Adli Tıp Kurumu'nun Konak Şubesi'ne götürülmüştür. Şiddet izine rastlanılmadığının belirtildiği raporlar, hiçbir muayene yapılmadan polis eşliğinde düzenlenmiştir.

İzmir Devlet Güvenlik Mahkemesi (DGM) yedek hakimi, 11 Kasım 1997 tarihinde diğer on iki sanıkla birlikte başvuranın tutuklu yargılanmasına karar vermiştir.

Başvuran, 25 Kasım 1997 tarihinde Türk Ceza Kanunu'nun 169. maddesi uyarınca PKK'ya yardım ve yataklık etmekle itham edilmiştir.

Başvuran, 8 Mart 1999 tarihinde Yargıtay tarafından onanan 25 Haziran 1998 tarihli bir kararla, üç yıl altı ay hapis cezasına mahkum edilmiş ve PKK üyesi olduğu gerekçesiyle mahkum edilmiş olan eşi Sabri Öner'in bulunduğu Burdur Cezaevi'ne götürülmüştür.

Cezaevi Müdürlüğü 30 Haziran 1999 tarihinde, muayene edilmek üzere başvurunu Burdur Devlet Hastanesi'ne göndermiştir. Başvuran, jinekolojik muayene olmayı reddetmiştir. Yapılan diğer muayeneler en azından sağ ön kolda ve sol bilekte kapanmış yaraların olduğunun tespit edilmesini sağlamıştır.

* Dışişleri Bakanlığı Çok Taraflı Siyasî İşler Genel Müdürlüğü tarafından Türkçe'ye çevrilmiş olup, gayriresmî tercümedir.

19 Ekim 2000 tarihinde cezası sona eren ve serbest bırakılan başvuran, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na gözaltından sorumlu olan kişiler hakkında şikayetçi olmuştur.

23 Kasım 2000 tarihinde Cumhuriyet Savcısı tarafından 1999/1987-2000/5495 numaralı dosya ile aralarında Hasan Şener'in de bulunduğu sekiz polis memuru aleyhinde Türk Ceza Kanunu'nun 243 § 1. maddesi uyarınca kamu davası açılmıştır.

Başvuran, 8 Kasım 2001 tarihinde İzmir Tabip Odası'na başvurmuş ve burada çeşitli muayenelere tabi tutulmuştur. Yapılan muayene sonrasında İzmir Tabip Odası doktorları, ayrıntılı bir şekilde hazırlanmış olan yedi sayfalık bir rapor sunmuştur.

Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi 26 Mart 2002 tarihinde, sekiz sanığı kanıt yetersizliğinden suçsuz bulmuştur. Esas hakimleri kararı verirken, gözaltı süresinin bitiminde düzenlenen sağlık raporuna ve sanık ifadelerine dayanmışlardır. Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi, Burdur Devlet Hastanesi ile resmi bir niteliği bulunmayan İzmir Tabip Odası tarafından verilen raporların, bahsedilen olaylardan sonraki tarihlere dayandığından bu raporların, tespit edilen izlerle polisler tarafından yapıldığı iddia edilen eylemler arasında bir nedensellik bağı bulunduğunun tespit edilmesi için yeterli olmadığına kanaat getirmiştir. Hakimlere göre, 30 Haziran 1999 tarihli raporda ifade edilen yaralar, sanıkların yaptıkları iddia edilen şiddet dışında başka bir şiddet uygulaması neticesinde de meydana gelmiş olabilirdi, aynı durum İzmir Tabip Odası için de geçerlidir. Esasında mevcut davada ifade edilen psikolojik sorunlar hapisane hayatının zorlukları ile açıklanabilirdi.

Başvuran, müdahil taraf sıfatıyla temyiz başvurusunda bulunmuştur.

8 Nisan 2004 tarihli bir kararla Yargıtay, bir önceki mahkemenin gerekçelerine dayanarak temyiz edilen kararı onamıştır.

B. Olaylar dizisinin ikinci kısmı

16 Ekim 2000 tarihinde, saat 9 sularında başvuran, on bir yaşındaki Ciğerhun ve sekiz yaşındaki Nurşin adındaki çocukları ile birlikte, Burdur Cezaevi'nde bulunan eşini ziyarete gitmiştir.

Ziyaret sonrasında, saat 14:30 sularında, İzmir polisi tarafından arandığı gerekçesiyle Cezaevi'nin bahçesinde başvuranın etrafı üç gardiyan ve beş jandarma tarafından sarılmıştır.

Başvuran, çocuklarının gözü önünde tekme tokat itelenmiş, hakarete maruz kalmış ve tehdit edilmiştir.

Yirmi dakika sonra, beş polis başvuranı ve çocuklarını Cezaevi'nin çıkışında yakalamış ve Kemal Sunal Karakolu'na götürmüştür. Karakol'da başvuran ve çocukları Cemil komiser tarafından iyi karşılanmıştır.

Daha sonra ise, başvuran Burdur Devlet Hastanesi'nde muayene edilmiş, muayene sonucunda başvuranın vücudunda darp izine rastlanılmadığına karar verilmiştir.

Saat 19 sularında, Nurşin'in ateşlenmesine rağmen başvuran ve çocukları hücreye konulmuştur.

Bu arada, başvuran hakkında herhangi bir arama emri bulunmadığı bildirilmiştir, İzmir Emniyet Müdürlüğü yalnızca merkezi sistem verilerini güncellemeyi ve ilk yakalamasında başvuran hakkında çıkarılan arama emrinin kaldırıldığını polis merkezlerine bildirmeyi ihmal etmiştir.

Başvuran 17 Ekim 2000 tarihinde, saat 8 sularında, Burdur Dispanseri'nde tekrar muayene edilmiş ve başvuranın vücudunda herhangi bir darp ya da yara izine rastlanılmamıştır.

Saat 9:20 sularında Komiser Cemil başvuranı ve çocuklarını serbest bırakmıştır. Bir polis memuru Burdur Otobüs Terminali'ne kadar kendilerine eşlik etmiş, başvuran ve çocukları İzmir'e gitmek üzere otobüse binmişlerdir.

Halen şokta olan başvuranın, 18 Ekim 2000 günü herhangi bir şey yapması mümkün olmamıştır. Fakat ertesi gün Çetinkaya, görevi kötüye kullandıkları, kötü muamelede buldukları, hakaret ve tehdit ettikleri gerekçesiyle; Burdur Devlet Hastanesi doktoru, başvuranın yakalanmasından sorumlu jandarmalar ve gardiyanlar ve gözaltından sorumlu polisler hakkında şikayetçi olmuştur.

Cumhuriyet Savcısı'nın isteği üzerine başvuran, İzmir Adli Tıp doktoru tarafından tekrar muayene edilmiştir. Yapılan muayene sonrasında düzenlenen raporda, başvuranın sol kol ve sol uyluk dış yüzeyde 2 cm. çapında fıstıki yeşil renkte ekimoza rastlanıldığı belirtilmiş ve bir gün iş göremez raporu verilmiştir.

Burdur Cumhuriyet Başsavcılığı, 4 Aralık 2000 tarihinde 2000/2535-2000/1457 numaralı dosya ile kaydı yapılan şikayet konusunda takipsizlik kararı vermiştir. Cumhuriyet Savcısı, yakalama olayının yerel polise silindiği bildirilmeyen arama kaydından

kaynaklandığını ve bu nedenle Burdur Emniyet Müdürlüğü görevlilerinin kötü bir niyetle hareket etmediklerini tespit etmiştir. Cumhuriyet Savcısı ayrıca, 16 ve 17 Ekim 2000 tarihlerinde düzenlenen sağlık raporlarına dayanarak, olayların meydana geldiği tarihten dört gün sonra düzenlenen 17 Ekim 2000 tarihli raporda belirtilen ekimozların, birkaç günlük olabileceğine kanaat getirmiştir.

Cumhuriyet Savcısı, tanık ifadelerinden hareketle başvuranın tutumunun ve ruhsal durumunun böyle bir olayın mağduru olabileceğini gösterecek türden olmadığına kanaat getirmiştir.

Bununla birlikte Cumhuriyet Savcısı, polis tarafından aranan kişiler hakkında verileri güncelleme işlemini yerine getirmeyi ihmal eden iki memur hakkında soruşturma başlatılmasına karar vermiştir.

25 Ocak 2001 tarihinde, dosyanın gönderildiği İzmir İl İdare Kurulu, olayın dikkatsizlik neticesinde meydana gelen küçük bir hata olduğu gerekçesiyle iki memur hakkında soruşturma başlatılmasına izin verilmemesi kararı almıştır.

Bunun üzerine 22 Şubat 2001 tarihinde İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı dosyayı rafa kaldırmıştır.

16 Şubat 2001 tarihinde, başvuranın avukatı Isparta Ağır Ceza Mahkemesi'ne başvurarak 4 Aralık 2000 tarihli karara itiraz etmiştir.

15 Mart 2001 tarihinde 2001/12 sayılı kararla bu itiraz reddedilmiştir.

Bu olaylardan sonra Nurşin babasını ziyaret etmeyi reddetmiştir.

C. Olaylar dizisinin üçüncü kısmı

Olaylar dizisinin birinci kısmında açılan davadan tedirgin olan İzmir Emniyet Müdürlüğü'nde görevli polisler, başvurunu ve yakınlarını tedirgin etmeye başlamışlardır. Polisler başvuranın evini gözetim altına almışlar, takip etmişler, işkence ve tecavüze uğradığına ilişkin şikayetini geri çekmesi için ikna etmeye çalışmışlardır. Bunlara boyun eğmeyen başvuran, ölümle tehdit edilmiştir.

Başvuran, bunun için de İzmir Cumhuriyet Başsavcılığına şikayette bulunmuştur.

24 Eylül 2001 tarihinde kayda geçen bu şikayet, devlet memurları aleyhinde delil bulunmadığı gerekçesiyle 14 Aralık 2001 tarihinde takipsizlik kararı verilmesi ile sonuçlanmıştır.

Başvuran, bu karara itiraz etmiştir.

Başvuran, 2002 yılının Mart ayı başlarında, bir gece boyunca sorguya çekilmiş ve bir yabancı tarafından zorla bir ormana götürülmüştür. Yabancı tarafından, işkence ve tecavüze uğradığına ilişkin şikayetini geri çekmemesi halinde kötü muamele görmeye tehdit edilmiştir. Başvuran hiçbir hakime başvuramamış, intihar girişiminde bulunmuş fakat bu girişimi başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

İzmir Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı, 22 Nisan 2002 tarihli bir kararla, 14 Aralık 2001 tarihli kararı onamıştır.

23 Mayıs 2002 tarihinde saat 00.40 sularında, yedi polis aracı başvuranın evinin önüne gelmiştir. Oğlu Fırat hakkında kendisine sorular sorulan başvuran, oğlunun iki aydan beri amcasında kaldığını söylemiştir. Fırat'ı bulamayan polislerden biri "seni tanıyoruz, seni ve aileni" şeklinde bir ifadede bulunmuştur.

Bu durum, AİHM İç Tüzüğü'nün 40. ve 41. maddeleri uyarınca öncelikli incelenecek başvuru niteliği kazanmasına neden olmuştur. Sonrasında ise, başvurana yönelik olarak yapılan baskılar son bulmuştur.

D. Olaylar dizisinin dördüncü kısmı

1 Ekim 2001 tarihinde, saat 11.45 sularında, iki hırsızlık suçundan dolayı arandığı gerekçesiyle on iki yaşındaki başvuran Ciğerhun, Şehit Ayhan Tanrıverdi Karakolu polisleri tarafından yakalanmıştır. Saat 14.00'de Ciğerhun Adli Tıp doktoru tarafından muayene edilmiş ve vücudunda herhangi bir darp izine rastlanmamıştır.

Ciğerhun, saat 21 sularında annesine teslim edilmiştir.

5 Ekim 2001 tarihinde, saat 10.30 sularında, Ciğerhun bu kez de Narlıdere Karakolu polisleri tarafından okul çıkışında yakalanmıştır. Karakola götürülen Ciğerhun, annesine teslim edilmeden önce şiddete maruz kalmıştır.

İki gün sonra, pazaryerinde oyun oynadığı sırada Ciğerhun tekrar yakalanmış, aynı Karakol'a götürülmüş ve burada dövülmüştür.

Başvuran 10 Ekim 2001 tarihinde, 5 ve 7 Ekim tarihlerinde işlenen keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakmak ve kötü muamele yapmak suçundan Narlıdere Karakolu polisleri hakkında şikayetçi olmuştur. Yıllardır çocuklarının ve kendisinin hırpalandığını belirten başvuran, şikayetini oğlu adına düzenlenen 10 Ekim 2001 tarihli adli tıp raporuna dayandırmıştır.

Yine 10 Ekim 2001 tarihinde başvuran, oğlu Ciğerhun'u İzmir Tabip Odası'na götürmüştür.

İzmir Cumhuriyet Savcısı 12 Ekim 2001 tarihinde, Şehit Ayhan Tanrıverdi Karakolu'nda görevli polis memurları Mehmet Balkan ile Erdal Çörtük'ün ifadelerini almıştır. Mehmet Balkan, hırsızlık yaptığından şüphe edilen çocuğun 1 Ekim 2001 tarihinde saat 11.45'te yakalandığını ve Adli tıp doktoru tarafından muayene edildikten sonra saat 14'te serbest bırakıldığını ifade etmiştir. Oysa ki diğer polis memuru ifadesinde Ciğerhun'un saat 19'da halen Karakol'da bulunduğunu, ağladığını ve serbest bırakmalarını istediğini belirtmiştir.

İzmir Cumhuriyet Başsavcısı, 19 Ekim 2001 tarihinde Mehmet Balkan adındaki polis memurunu 2001/1346-2001/19884 numaralı dosya kaydı ile İzmir Asliye Ceza Mahkemesi'ne sevk etmiştir.

Başvuran, müdahil taraf olarak bu davaya katılmıştır.

Ciğerhun, 19 Mart 2002 tarihli duruşmada, kendisini döven polis memurunun Mehmet Balkan değil de, Narlıdere Polis Karakolu'nda görev yapan, fotoğraflardan teşhis ettiği ve aralarından birinin de Mehmet adında Yozgatlı başka iki polis memurunun olduğunu belirtmiştir.

28 Mayıs 2002'de Tabip Odası, dahiliyeci, ortopedi uzmanı, göz doktoru ve psikiyatri uzmanı tarafından verilen görüşleri içeren sağlık belgesi düzenlemiştir.

İzmir Asliye Hukuk Mahkemesi, 19 Mart 2002 tarihli bir kararla Mehmet Balkan adındaki polis memurunun beraatına ve Ciğerhun tarafından teşhis edilen Mehmet Zebun ve Kenan Yeniçeri adındaki iki polis memuru hakkında soruşturma başlatılmasına karar vermiştir.

Savcılık, 19 Ağustos 2002 tarihine yapılan araştırmalar sonrasında Mehmet Zebun ve Güngör Övünç adındaki polis memurlarını, İzmir Ağır Ceza Mahkemesi'ne sevk etmiştir. Buna karşın Savcılık, aleyhinde delil yetersizliği bulunan Kenan Yeniçeri hakkında soruşturma yapılmaması kararı almıştır.

22 Ekim 2003 tarihinde, İzmir Ağır Ceza Mahkemesi kanıt yetersizliğinden Güngör Övünç'ün serbest bırakılmasına ve Ceza Kanunu'nun 245 § 1. maddesi uyarınca kötü muamele yapmak suçundan Mehmet Zebun'un mahkum edilmesine karar vermiştir.

Dava halen Yargıtay'da görülmektedir.

E. Olaylar dizisinin beşinci kısmı

Olayların meydana geldiği sırada, 1985 doğumlu olan Bahar, İnönü ilkokulunda akşam derslerine katılmaktaydı. Her akşam, saat 20.30 civarında eve dönmekteydi. Oysa 22 Ekim 2001 tarihinde saat 2.20'de saçları dağılmış ve gözleri yaşlı bir şekilde eve gelmiştir.

Bahar annesine, yolda giderken beyaz renkte Renault marka bir arabanın içinde üç kişinin kendisine yaklaştığını, kendisini zorla arabaya bindirdiklerini ve Narbel tepesine götürdüklerini, kendisini ölümle tehdit ederek dövdüklerini belirtmiştir. Bahar, bu kişilerden birinin genç, uzun boylu ve sakallı olduğunu ifade etmiştir.

Bunun üzerine başvuran, Narlıdere Merkez Karakolu'na giderek şikayetçi olmuş ve kızının jinekolojik muayenesinin yapılmasını talep etmiştir.

Polisler saat 22 sularında, başvurulanla birlikte Bahar'ı olay yerini incelemek üzere Narbel'e götürmüşlerdir. Burada hiçbir suç unsuru bulunamamıştır. Ne arabanın ne de Bahar'ın tarif ettiği kişinin kimliği teşhis edilebilmiştir.

Ertesi gün, olaylara tanıklık etmiş olabilecekleri düşünülen beş kişinin ifadeleri alınmıştır. Bu tanıklar arasında, Bahar'ın okul müdürü ve öğretmeni, 22 Ekim akşamında Ciğerhun'un her zamanki gibi kardeşini almak üzere geldiğini, aynı saatlerde çıkan ve çoğunluğunun aynı yolu kullandığı otuz kadar öğrencinin arasında bir kızı alıkoymanın mümkün olmadığını belirtmişlerdir.

Yine 23 Ekim 2001 tarihinde, Bahar Adli Tıp doktoru tarafından muayene edilmiş, doktor Bahar'ın hiçbir cinsel şiddete maruz kalmadığını ve kalçasının sağ tarafındaki hassaslık dışında vücudunda hiçbir darp izine rastlanılmadığını belirtmiştir.

20 Kasım 2001 tarihli polis raporuna göre, başvuranın kızı hakkında ileri sürdüğü iddialar polisler tarafından, polisin itibarını zedelemeye yönelik tekrar eden davranışlardan ibaretmiş gibi algılandığını göstermektedir.

Cumhuriyet Savcısı, 27 Haziran 2002 tarihinde başvuranın iddialarını destekleyecek unsurlar bulunmadığından dolayı takipsizlik kararı vermiştir.

Başvuran bu karara karşı itirazda bulunmamıştır.

F. Olaylar dizisinin altıncı kısmı

Belirtilmeyen bir tarihte, İzmir Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Birimi, başvuranın kardeşi Menevşe Erkuş'un oğlu olan Özgür Erkuş hakkında yakalama emri çıkarmıştır. Özgür, PKK'nın terörist eylemlerine katılmakla suçlanmıştır.

Beş ya da altı polis 13 Kasım 2001 tarihinde, Özgür'ün ve kardeşi Ersin Erkuş'un çalıştığı şantiyeye baskın düzenlemiş ve onları dövmüşlerdir.

Şantiye yakınlarında oturan başvuran, Engin Cengiz adındaki başka bir işçiyle beraber olay yerine gelmiştir. Olaya müdahale etmek isterlerken onlar da tekmelere maruz kalmışlardır. Olaya karışan kişiler, Narlıdere Polis Karakolu'na götürülmüşlerdir.

Olay yerinde düzenlenen tutanaklarda, bu kişilerin polis arabalarını taşıdığı ve Özgür'ün tutuklanmasını engellemek için taşlarla ve sopalarla A.Kurt ve M. Çınar adındaki polis memurlarını yaraladıkları ifade edilmektedir.

Bu iki polis memuru hakkında düzenlenen sağlık raporları bu olayı doğrulamaktadır.

Narlıdere Polis Karakolu'nda görevli polis memurları, 14 Kasım 2001 tarihinde bir tutanak hazırlayarak, başvuranı, Ersin Erkuş'u ve babası Sabri Erkuş'u hakaret etmek, polise karşı gelmek ve Karakol'un perdelerine zarar vermekle suçlamışlardır. Durumdan haberdar olan Çetinkaya, bizzat kendisinin onları Karakol'a getireceğini belirterek ilgililerin tutuklanmasını engellemiştir.

Saat 14 sularında, Çetinkaya, başvuran, Sabri Erkuş, eşi Menevşe ve kardeşleri Resul ve Engin Erkuş ile birlikte oğlu Ersin ve komşuları Mithat Cengiz'i Karakol'a getirmişlerdir.

Bu kişilerin sorgulaması sırasında, Sabri ve Erkuş ağır hakaretlerde bulunmuşlardır. Karşı gelen başvuran, Merdan adındaki bir polis memuru tarafından coplanmıştır. Bu olaylar karşısında, Ergin Erkuş jiletle kendisini yaralamaya başlamış ve polisleri kendini öldürmekle tehdit etmiştir. Ergin Erkuş, Çetinkaya tarafından sakinleştirilmiştir.

İfadelerini veren ilgili kişiler, Balçova Sağlık Ocağı'nda muayene edilmişlerdir. Başvuran ve Ergin Erkuş muayene sonrasında Yeşilyurt Devlet Hastanesi'ne gönderilmişlerdir.

Muayene sonrasında düzenlenen sağlık raporunun başvuranla ilgili olan kısmında şu izlere rastlanıldığı belirtilmiştir:

- 19 Kasım 2001 tarihli adli tıp raporunda: sol kol hizasında ve sol uyluk kemiğinde ekimoz tespit edilmiş, bir günlük iş göremez raporu verilmiştir;
- Atatürk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nden alınan 19 Kasım 2001 tarihli adli rapor formu: sağ omuz arkasında kızarıklık, ödem, omuz hareketlerinde kısıtlılık, omuz eklemlerinde ağrı, saçlı deride ve ensede ağrı olduğu belirtilmiş;
- Balçova Sağlık Ocağı'ndan alınan 20 Kasım tarihli adli rapor formu: sağ omuz hizasında hassasiyet ve dört adet ekimoz ve sol kol hizasında bir adet ekimoz tespit edilmiştir;

- 20 Kasım 2001 tarihli nihai adli tıp raporunda: sağ omuz hizasında ekimoz ve hassasiyet, sol kas hizasında ekimoz, kafanın ön saçlı derisinde saçlarda seyreklik tespit edilmiş, iki günlük iş göremez raporu verilmiştir;

Raporun Engin Erkuş ile ilgili olan kısmında, kendi eylemi ile meydana gelen kesikler dışında, ilgili kişinin vücudunda herhangi bir darp izine rastlanılmadığı belirtilmiştir.

Karakola döndüklerinde, başvuran, Sabri Erkuş ve Ergin Erkuş gözaltına alınmıştır. Ertesi gün, yani 20 Kasım 2001 tarihinde, Cumhuriyet Savcısı olaylarla ilgili olarak başvuranın, Ergin'in ve Sabri'nin ifadelerini almıştır.

Başvuran 27 Kasım 2001 tarihinde, 13 Kasım 2001 tarihinde meydana gelen olaylardan sorumlu tuttuğu üç polis memuru hakkında şikayette bulunmuştur.

İzmir Cumhuriyet Savcısı, 29 Kasım 2001 tarihinde, ilgililerin vücudunda tespit edilen yaralanmaların, sorumluluğu yalnızca kendilerine ait olan kavga sonucunda meydana geldiği ve polislerin Özgür Erkuş'u tutuklamak amacıyla hareket ettikleri gerekçesiyle takipsizlik kararı vermiştir.

18 Ocak 2002 tarihinde, Çetinkaya karara itiraz etmiştir.

Bu itiraz 22 Nisan 2002 tarihinde görülmüş ve yedi polis memuru hakkında 2003/57 numaralı dosya kaydı ile İzmir Asliye Ceza Mahkemesi'nde kamu davası açılmıştır.

Esasa bakan hakimler, 7 Temmuz 2005 tarihinde iddiaların dayanaktan yoksun olması sebebiyle dokuz sanığın beraat etmesine karar vermiştir.

Başvuran tarafından temyiz yoluna başvurulması üzerine, dava Yargıtay'a intikal etmiştir. Davaya halen Yargıtay'da görülmektedir.

G. Olaylar dizisinin yedinci kısmı

İzmir Cumhuriyet Savcısı 28 Kasım 2001 tarihinde, 13 ve 19 Kasım tarihlerinde meydana gelen olaylardan yola çıkarak İzmir Asliye Ceza Mahkemesi'nde, polise karşı gelmek ve kamu mallarına zarar vermek suçlarından başvuranla birlikte, Sabri, Ersin, Ergin ve Özgür Erkuş'un mahkum edilmesini talep etmiştir.

19 Kasım 2001 tarihli iddianamede, Karakola getirilen polisler "faşist köpekler" diye hakaretlerde bulunan başvuranın, "saçlarını yolduğu ve kendisini yere attığı" belirtilmiştir. Olaylara tanıklık eden Çetinkaya, hiçbir zaman Cumhuriyet Savcısı tarafından dinlenmemiştir.

Başvuran 25 Mart 2002 tarihinde, sanıklara karşı belirgin bir biçimde öfkeli tutum sergilediği ve savunma hakkının uygulamasını engellediği gerekçesiyle mahkemenin tek hakimini reddetmiştir. Başvuran, duruşmaya katılan dört tanığın isimlerini vermiştir.

İzmir Asliye Ceza Mahkemesi 2 Nisan 2002 tarihli bir kararla, sözü edilen hakim tarafından sunulan savunmaya dayanarak, başvuranın talebini reddetmiş ve başvurunu hafif para cezasına çarptırmıştır.

18 Aralık 2003 tarihli bir kararla, sözkonusu hakim güvenlik güçlerine karşı koymak suçlarından başvurunu, Özgür'ü ve Ergin'i hafif hapis cezalarına mahkum etmiş, verilen cezalar para cezasına çevrilmiştir.

Çetinkaya, 9 Şubat 2004 tarihinde, Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunmuştur. Dava halen Yargıtay'da görülmektedir.

HUKUK AÇISINDAN

I. DAVANIN KONUSU

A. Başvuranın şikayetlerinin nedeni

İlk başvurusunda başvuran, 16 Ekim 2000 ve 15 Mart 2001 tarihinde meydana gelen olaylar dizisinin özellikle ikinci kısmına atıfta bulunmaktadır. Başvuran, kendisi ve çocukları Ciğerhun ve Nurşin adına, gözaltına alınmalarının ve Burdur Polis Karakolu'nda kendilerine uygulanan muamelenin yalnızca AİHS'nin 3. ve 13. maddelerinin değil, Sabri Öner'in ailesi ile görüşmesinin engellenmesi ile 8. maddenin ihlaline de yol açtığını belirtmektedir.

Başvuran ikinci başvurusunda, üçüncüden altıncı kısma kadar olan olaylar dizisinin ceza davası konusunu teşkil ettiğini dile getirmekte, bu dönemde özellikle tartaklanıp, tecavüze uğradığının ve aşağılandığının altını çizmektedir. Başvuran, bu olaylarla ilgili şikayette bulunmak için ceza başvuru yollarının etkisiz olduğundan şikayetçi olmakta, AİHS'nin 3. ve 13. maddelerine atıfta bulunmaktadır.

Başvuranın avukatı 3 Haziran 2004 tarihli bir yazı ile 3. madde bakımından ceza sürecinin Yargıtay'ın kararı ile kapandığı gerekçesiyle AİHM'den olaylar dizisinin ilk kısmını oluşturan ihlali olayları da gözetmesi isteminde bulunmuştur.

B. AİHM'nin incelemesinin sınırı

AİHM, başvuranın işkenceye ve tecavüze uğradığını ileri sürdüğü olaylar dizisinin ilk kısmının her iki başvurusunda olduğu kadar daha sonra sunmuş olduğu yazılı görüşlerinde de nakledildiğini gözlemlemektedir. Bununla birlikte ilgili dönemde, müvekkiline işkence yapmakla suçlanan sanıklar hakkında başlatılan ceza sürecinin kapanması ile Çetinkaya AİHM'ye bu konuda ayrı bir başvuruda bulunma isteğini iletmiştir.

Sonuç olarak, bu şikayete değin olgusal olaylar 73792/01 no'lu ekli başvuruda Hükümet'in bilgisine sunulmuş ise de, İçtüzüğü'nün 54 § 2 b) ve/veya c) maddesi uyarınca Hükümete yönelik hiçbir çağrıda bulunulmamıştır.

Zira, bu arada ceza süreci gözden geçirilerek tamamlanmış ve 3 Haziran 2004 tarihli bir yazı ile Bayan Çetinkaya AİHM'den sözkonusu şikayetin esastan incelenmesi kapsamının genişletilmesi talebinde bulunmuştur. Zaten, bu yazı Hükümete görüş için değil bilgi amaçlı olarak 13 Temmuz 2004 tarihinde iletilmiştir.

Bu sırada, 6 Ağustos 2004 tarihinde başvuran bu defa Karakaş ve Keskin'in beraberinde özellikle sözkonusu şikayetlerin ve aynı olaylar dizisinin yer aldığı yeni bir başvuruda bulunmuştur. Bu başvuru, 43504/04 dosya numarası ile tescil edilmiştir.

AİHM, Çetinkaya tarafından 3 Haziran 2004 tarihinde yapılan talebin konusunun, daha sonraki 43504/04 no'lu başvuru ile karıştığını not etmektedir.

AİHM, mevcut başvurunun esastan incelenmesi amacıyla dile getirilen olayların değerlendirilmesinden ayrı olarak 43504/04 no'lu yeni başvuruda yer alan sözkonusu şikayetin incelenmesinin yerinde olacağına itibar ederek önceki talebi reddetmektedir.

AİHM ayrıca, dile getirilen olaylar dizisinin yedinci kısmının herhangi bir şikayet konusunu teşkil etmediği tespitini yapmaktadır. Bu bölüm incelemeye alınmayacaktır.

C. AİHM'nin incelemesinin genişletilmesi

Dava konusu olayların hukuki nitelendirme yetkisini elinde bulunduran AİHM, başvuruların veya Hükümet'in olayları aktardıkları şekliyle bağlayıcı olmadığını kaydetmektedir: bir şikayet basit yollar veya hukuki argümanlar aracılığıyla değil olayların aktarılması ile şekillenir (Bkz. *Powell ve Rayner-İngiltere* kararı, 21 Şubat 1990, seri: A no: 172, s. 13, § 29).

Jura novit curia (yargıç hukuku bilen sayılır) ilkesi gereğince (Bkz. *Guerra ve diğerleri-İtalya*, 19 Şubat 1998) AİHM mevcut halde, başvuranın da ayrıca ortaya koyduğu üzere, olaylar dizisinin ikinci kısmını resen incelemek durumundadır. Bu bağlamda, şikayet konusu olaylar hakkında yanıt verme olanağı bulunan Hükümet, savunmasını hazırlarken adaletin iyi işleyişinin savunmasını etkilediğini veya menfaatlerine zarar verdiğini öne süremez.

AİHM, AİHS'nin 5 § 1. maddesini hatırlatır.

II. AİHS'NİN 3, 5, 8, VE 13. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

A. Tarafların görüşleri

1. Ön itirazlar hakkında

Hükümet, genel olarak yargı süreçlerinin halen devam ettiği ve bu süreçlere konu teşkil eden şikayetlere dair iç hukuk yollarının tüketilmediği itirazında bulunmaktadır. Hükümet özellikle başvuran tarafın bazı iddialarının, ulusal mahkemeler önünde gerektiği gibi dile getirilmediği tespitinde bulunmaktadır.

Özellikle 16 Ekim 2000 tarihinden itibaren Burdur'da meydana gelen olaylar dizisinin ikinci kısmı ile ilgili, Hükümet başvuranı yakalanma nedenindeki yanlış bilginin sorumluluğunu yetkililere yüklemek için idari yargıya başvurmamakla suçlamaktadır.

Başvuranın Mart 2002'de zorla alıkondığı iddiası hakkında Hükümet, yetkili mahkemeler önünde bu yönde hiçbir şikayette bulunulmadığını ifade etmektedir.

Başvuran, özellikle iç hukuk yollarının tüketilmesi hakkında görüş bildirmemiştir.

2. Şikayetlerin esası hakkında

a. Olaylar dizisinin ikinci kısmı bakımından

Hükümet ikinci olarak, yürütülen soruşturma neticelerine göndermede bulunmakta ve 19 Ekim 2000 tarihli sağlık raporunda yer alan ekimozların başvuranın serbest bırakılması sonrasında meydana gelen bir olayın sonucu olarak değerlendirilmesi gerektiğini,

17 Ekim 2000 tarihinde hazırlanan ilk raporda hiçbir yaralanma izine rastlanılmadığını savunmaktadır.

Hükümet, ayrıca 3. madde bakımından Türkiye'nin sorumluluğu üstlenemeyeceğini, dahası, arama amacına dayalı hürriyetten yoksun bırakmanın 8. maddede yer alan hükmün ihlalini oluşturmayacağını kaydetmektedir.

Hükümet bir ihlal olduğu varsayılsa bile, polis tarafından aranan kişileri temel alan verilere başvurmanın meşru olduğunu ve yasal bir amaca yanıt verdiğini dile getirmektedir.

Yasa ile tanımlanan çerçeve dahilinde, polis yetkilileri kendilerine intikal eden bilgiye uygun olarak hareket etmek durumundadır: bu amaçladır ki Burdur polisi altı saat içinde doğrulanmasını istediği bilgilere dayalı olarak başvuruları gözaltına almıştır. Fakat arama emrinin dayanaksız olduğu anlaşılınca adı geçen serbest bırakılmıştır.

Hükümet, Burdur polisinin yakalama kararından evvel sözkonusu arama işlemini teyit edebileceğini kabul etmekte, buna karşın, yalnızca sistem bilgisayarına verilerin aktarılması sırasındaki dikkatsizlik sonucu meydana gelen bu ihmalin daha sonra sürdürülen idari soruşturma ile giderilmiş sayılması gerektiğini kaydetmektedir.

Başvuran, Hükümet'in iddialarına karşı çıkmakta, merkezi sistem verilerinin işleyişinin devletin görevlilerinin davranışlarını haklı çıkarmayacağını ileri sürmektedir. Tam tersine, bu durum hiçbir neden olmaksızın hürriyetten yoksun bırakma sonucu başvuran ve reşit olmayan iki çocuğu açısından AİHS'nin 5. maddesinin ihlalinin tanındığının belirtisidir. Hükümet'in aksine başvuran, bilgilerin teyit edilmesinden ve aynı zamanda hakarete uğramasından sonra salıverildiğini dile getirmektedir.

b. Olaylar dizisinin üçüncü kısmı bakımından

Hükümet başvuranın açıklamalarının hiçbir ağırlığının bulunmadığını altını çizerek, işkence ve ırza geçme konusunda açılan bir kamu davasında, davacı taraf başvurusunu geri çekse dahi resmi olarak davanın sürdürülme zorunluluğunun bulunduğunu kaydetmektedir. Sonuç itibarıyla, hiçbir polis memuru başvuranın şikayetini geri çekmesinin davanın kapanmasına yeteceği beklentisi içine giremez.

Başvuran bu konuda olayların meydana geldiği dönemdeki işkence ve tecavüz zanlılarından biri olan polis memuru Hasan Şener'in ikamet ettiği İzmir Balçova'ya nakledildiği tespitini yapmakla yetinmiştir.

c. Olaylar dizisinin dördüncü kısmı bakımından

Hükümet, Ciğerhun Öner adına öne sürülen iddiaların esası ile ilgili olarak, adı geçen hırsızlık suçundan arandığını, kötü muameleye uğramış sayılmayacağını, kaldı ki annesine o gün teslim edildiğini hatırlatmaktadır.

Hükümet'e göre, başvurunun bu kısmı tamamıyla dayanaktan yoksundur.

Başvuran daha on bir yaşında olan Ciğerhun'a yönelik hırsızlık suçlamalarının yanıltıcı olduğunu öne sürmektedir. Ciğerhun aleyhinde hırsızlık suçu ile ilgili açılan bir davanın, başlatılan bir soruşturmanın bulunduğunu teyit edecek hiçbir resmi belge yer almamaktadır.

Başvuran, İzmir Tabipler Odası'nın görüşüne atıfta bulunarak bir buçuk yıl içinde ona yakın defa sorgulanan Ciğerhun'da saptanan psikolojik bulgulardan yetkilileri sorumlu tutmaktadır.

d. Olaylar dizisinin beşinci kısmı bakımından

Hükümet, Bahar Öner'e ilişkin iddiaların incelemeye alınmadığını belirtmektedir. Bu konuda yürütülen soruşturma sonuçlarına dayanan Hükümet'e göre, başvuranın olay günü Bahar'ın erkek kardeşi Ciğerhun ile birlikte olduğu bilgisini polisler bildirmemesi, ilgilinin samimiyetinden şüphe duyulduğunu ortaya koymaktadır.

Başvuran bu konuda Cumhuriyet Savcısı'nın, Devlet görevlilerine karşı tanıklık etmeye elverişli kişileri dinlediği, buna karşın, okul bahçesinde kız kardeşini bekleyen Ciğerhun'un bile dinlenilmediği karşılığını vermektedir.

e. Olaylar dizisinin altıncı kısmı bakımından

13 Kasım 2001 tarihinde şantiyede meydana gelen olayların reddedilmesi hakkında Hükümet, başvuran tarafından dile getirilen birtakım yaralanma şikayetinin kendi meselesi olduğunu savunarak, olay günü başvuranın ve bazı kişilerin Özgür Erkuş'un tutuklanmasına engel olmak için polise taş ve sopalarla saldırdığını hatırlatmaktadır. Uyarılara rağmen bu çatışmadan kaçınılamamış, polis grubu dağıtmak için güç kullanmak durumunda kalmıştır.

Hükümete göre 19 Kasım 2001 tarihinde polis karakolunda meydana gelen olaylardan, kendini yere atarak polise karşı çıkan ve omuzlarını radyatör bölmelerine vuran başvuran sorumludur.

Başvuran bu savlara karşı çıkmaktadır: başvuran özellikle 13 Nisan 2001 tarihli olayda yaralanan polis memuru Çınar adına düzenlenen sağlık raporunu ileri sürmektedir. Sağ elinde görülen ödem ve ekimoz olay yerindeki kişileri geri püskürtmek için yumruklarını kullandığının göstergesidir.

f. AİHS'nin 13. maddesi bakımından

Başvuran ilk başvurusunda, olaylar dizisinin ilk kısmına göndermede bulunarak, soruşturmanın yaralanmalarına ilişkin tıbbi saptamalar ve küçük yaştaki iki çocuğunun gözaltına alınması dikkate alınmaksızın tamamlandığını öne sürmektedir. Başvuran Cumhuriyet Savcısı'nın kişisel durumunun gözetilmesini incelemek yerine kendisini güçlülere dayanıklı bir kişi olarak görmesinden yakınmaktadır. Ayrıca, hakim iki çocuğunun dinlenmesini veya psikolojik durumlarının kontrolden geçmesini bile gerekli görmemiştir.

İkinci başvurusunda başvuran kendisini çevreleyen diğer olaylara değinerek bu yönde iktibas edilen başvuru yollarının etkisiz olduğunu ifade etmektedir. Başvuran, özellikle Ciğerhun adına yapmış olduğu şikayeti müteakip sürdürülen soruşturmada, Savcılığın şikayet konusu 5 ve 7 Ekim 2001 tarihli olaylar kapsamında soruşturma yapmak yerine 1 Ekim 2001 tarihli soruşturmaya yersiz bir biçimde yönelip ertelemesiyle yol açtığı ihmalkarlığın gerçek sorumlu kişilerin incelemeye alınmasının sekiz ayı bulduğunu dile getirmektedir.

Hükümet, mevcut başvuruda sürdürülen hiçbir soruşturmanın 13. madde açısından eleştirilecek bir yanı olmadığını savunmaktadır.

B. AİHM'nin değerlendirmesi

1. Kabuledilebilirlik hakkında

Tarafların sunmuş oldukları görüşleri takiben ve inceleme konusu olaylar dizisi arasında bir ayrıma giderek iç hukuk yollarının tüketilip tüketilmediği sorusunun incelenmesi gerekmektedir.

a. Olaylar dizisinin ikinci kısmı hakkında

Başvuranın ve iki çocuğunun Burdur Cezaevi önünde alıkonulması ile başlayan olaylara dair AİHM, AİHS'nin 3. maddesine aykırı bir uygulamadan şikayetçi olmak için – bu duruma uygulanabilirlik yadsınmamakta – Türk hukukunda öngörülen ceza başvuru yollarınının 35 § 1. madde doğrultusunda uygun ve yeterli olduğunu bir kez daha yinelemektedir (Bkz. *Mehmet Sıdk Çelepkulu-Türkiye* kararı, no: 41975/98, 7 Haziran 2005).

Böylece, başvuran yetkili Savcılık önünde 19 Ekim 2000'de şikayetçi olmuş, Hükümet'e göre polis verilerinin güncellenmesindeki yanlışın sorumlularınının tespitine olanak tanıyan idari davadan başka, Türk hukukundaki diğer başvuru yollarına gitmemiştir (Bkz. *Nimet Acar-Türkiye* kararı, no: 24940/94, 3 Mayıs 2001). Bu bağlamda, bu konudaki idari soruşturmanın 22 Şubat 2001'de, sözü edilen iki görevliye yüklenebilecek hiçbir hatanın olmadığı şeklinde tamamlandığını not etmek gerekir.

Benzer bu durum, başvuranın idari mahkemeler önünde açılacak bir davadan makul şekliyle yararlanabileceğini ummasına pek de imkân tanımamaktadır (Bkz. *mutatis mutandis*, *Raninen-Finlandiya* kararı, 16 Aralık 1997).

Bu sonuç aynı zamanda AİHS'nin 5 § 1. maddesi için de geçerlidir, Hükümet resmi bilgilere dayandığından başvuranın yakalanmasının meşru sayıldığı itirazını yapmaktadır (Bkz. *Mustafa Recep Erdoğan-Türkiye* kararı, no: 25160/94).

AİHM bununla birlikte, Hükümet'in başvurunun bu bölümüne dair itirazını reddetmektedir.

b. Olaylar dizisinin üçüncü kısmı hakkında

AİHM, başvuranın 19 Ekim 2000 tarihli şikayetini geri çekmesi için Mart 2002'de alıkonulduğunu ve yapılan yıldırma baskılarına ilişkin iddialarınının kaygı verici olduğunu yadsımamaktadır.

Bunun yanı sıra, olaylara dair dava dosyasında yer alan kimi unsurlar AİHM'yi bunların daha önce tetkik edilmediğini düşünmeye sevk etmektedir.

Öncelikli olarak öne sürülen Mart 2002'deki gözaltı olayı ile ilgili AİHM, dava dosyasından başvuranın, Çetinkaya beraberinde bu olayın öncesinde olduğu gibi sonrasında da hukuki bir girişimde bulunduğunu gösterir herhangi bir ibarenin yer almadığı saptamasını yapmaktadır.

İçtüzüğün 40. ve 41. maddeleri uyarınca Hükümet'in bu şikayetten haberdar olması gerektiği koşuluyla birlikte AİHM, benzer durumun başvuranın bu şikayeti öncelikli olarak ulusal mahkemeler nezdinde dile getirmesi yükümlülüğünü ortadan kaldırmaya yettiğine ikna olmamıştır (Bkz. *Cardot-Fransa* kararı, 19 Mart 1991).

AİHM, bu olayın 15 Mart 2002 tarihinde AİHM'nin dikkatine getirilmesi kararından evvel ve başvurunun 21 Mart 2002 tarihinde ivedilikle Hükümet'in bilgisine sunulmasından

da öte, başvuranı bu konuda hareket etmeyi engelleyecek özel bir tutuklama kararı veya hiçlik duygusu hissetmesine dair doğrulanabilir hiçbir unsuru görememektedir.

Bu şikayet AİHS'nin 35 § 1. maddesi uyarınca iç hukuk yollarının tüketilmediği gerekçesi ile karşı karşıya gelmektedir.

Başvuranın tartaklanmaktan sözümlü ona gözaltına alınması öncesine kadar giden iddialar için başka bir yaklaşım ağır basmaktadır. Bu iddiaların savunulabilir olduğu farz edilse bile, bu noktada az gerekçelendirilmiş, teyit edilmesi olanaksız olaylar sözkonusudur.

Ulusal yetkililerin başvuranın Devletin görevlilerine yüklenebilir kötü davranışlarının mağduru olmadığı tespiti AİHM'nin tartışma konusu olmamaktadır (Bkz. *Klaas-Almanya* kararı, 22 Eylül 1993). Ayrıca bu yönde, Hükümet'in ilgili döneme dair, başvuran şikayetini geri çekse dahi Diyarbakır Ağır Ceza Mahkemesi'nin işkence ve tecavüz hususunda başlattığı süreci resmi olarak sürdürdüğü şeklindeki savını kabul etmek gerekir.

Bu bağlamda, davanın devam ettiği sırada, başvuran tarafça teşhis edildiği halde, başvuranın oturduğu şehre tayin edilen işkence sanıklarından polis memuru Hasan Şener de dahil, başvuranın devletin görevlilerinin karıştığı baskı ve yıldırma iddiaları karşısında herhangi bir hukuki başvuruda bulunmaması gibi bir karine dayanak oluşturmamaktadır.

Söz edilen iddialara ilişkin dava dosyasında eksikliğin bulunması ve bu noksanlıkların başvurana yüklenebilir olması nedeniyle AİHM, Çetinkaya tarafından 24 Ocak 2003 tarihinde Mahkemeye iletilen beyanın dikkate alınması gerektiğine itibar etmektedir. Mevcut başvurunun Hükümet'e bildirilmesini takiben, şu ana dek süren baskı unsurlarının son bulunduğu, ulusal yetkililerin yapılan hatayı kabul ederek polis karakolunun askıya alınmasının sağlandığı alenen dile getirilmiştir.

Bu noktada, bu yeni duruma başvuran ve temsilcisi tarafından dile getirilen teselli eklenmektedir.

AİHM bu beyanda başvuran lehine alınan tedbirlerin teyit edildiğini, davasından özü itibariyle haberdar olması ve tazmin edilmesi isteğiyle adı geçenin manevi zarara uğramadığını, davanın bu bölümündeki «mağdur» sıfatının geri çekilebilir olduğunu kaydetmektedir. (Bkz. *mutatis mutandis*, *Rotaru-Romanya* kararı, no: 28341/95).

Bu mülahazalar ışığında AİHM, olayların güncel halinin başvurunun bu bölümüne ilişkin özel hiçbir sorunu ortaya koymadığı, başvurunun AİHS'nin 35 § 3. maddesi uyarınca temelden yoksun olduğu sonucuna varmıştır.

c. Olaylar dizisinin dördüncü kısmı hakkında

Ciğerhun Öner'in yakalanma kararları hakkında AİHM, başvuranın 10 Ekim 2001 tarihinde şikayetçi olduğunu, fakat Ciğerhun tarafından teşhis edilen sorumluların tam anlamıyla incelenmesinin 19 Mart 2002 tarihinde gerçekleştirildiğini gözlemlemektedir.

Eleştiriye açık bir gecikme sözkonusu olmakla birlikte, Ciğerhun açısından dile getirilen iddiaların ağırlık düzeyi ve tespit olunan gecikmenin hassasiyeti dikkate alındığında bu gerekçeyle TCK'nın 245 § 1. maddesinin uygulanmasına istinaden adı geçene kötü muamelede bulunan polislerden birinin cezaya çarptırılması kadar, bu konuda sürdürülen ceza süreci de etkisiz olarak nitelendirilemez (*Selmouni-Fransa* kararı ile karşılaştırınız no: 25803/94).

Bu süreç AİHS'nin 35. maddesinde yer aldığı şekilde olmalıdır. Zira, Yargıtay'a gönderilen dava halen devam etmektedir.

Devletler kendi iç hukuk düzenlerindeki durumu düzeltme olanağını bulmadan evvel AİHM önündeki fiillerine karşılık veremediğinden AİHM, Türk yüksek yargısının nasıl karar vereceği ve ilk derece mahkemesinin ikinci kararının sonucunun ne olacağı hakkında bir tasavvur yapılamayacağına itibar etmektedir. Başvuran şu an AİHM önünde temel haklarının ihlaline yol açtığını ileri sürdüğü olaylar hakkında dilerse yeniden başvurma yetisine halen sahiptir.

Bu nedenle, AİHM başvurunun bu kısmının olgunlaşmamış olduğu yargısında bulunmakta ve bu çerçevede iç hukuk yollarının tüketilmemesini ayrı tutmaktadır.

d. Olaylar dizisinin beşinci kısmı hakkında

Bahar Öner'in kaçırılıp saldırıya uğraması ile ilgili AİHM, başvuranın bu doğrultudaki şikayeti ile başlatılan sürecin 27 Haziran 2002 tarihli men-i muhakeme kararı ile sona erdiğini, ilgili tarafından itiraz edilmediğinden kararın nihai hale geldiğini gözlemlemektedir.

AİHM'nin sözkonusu temyiz konusunda daha önce dile getirdiği üzere, Türk Hukuk sisteminin tanıdığı temyiz başvurusu şans tanımaktan uzak olmayıp, tüketilebilir sayılmaktadır (Bkz. *Hüseyin Kanlıbaş-Türkiye* no: 32444/96, 28 Nisan 2005, *Epözdemir-Türkiye* no: 57039/00, 31 Ocak 2002 ve *Şen-Türkiye* kararı, no: 41478/98, 30 Nisan 2002 tarihli kararlar).

AİHM'ye göre başvuranın bu noktada yaptığı ceza hukuku başvurusu Devletin görevlileri aleyhinde ceza soruşturması başlatmaya ve sonuç olarak şikayetlerini sunmaya olanak tanır şekildedir. Adı geçen, 29 Kasım 2001 tarihli men-i muhakeme kararına karşı başarıyla sürdürdüğü ve diğer başvuruların da daha evvel istifade etikleri gibi, bu hukuki başvuru yolunu kullanmıştır (Bkz. örneğin *Fidan-Türkiye* kararı, no: 24209/94, 29 Şubat 2000, *Toktaş-Türkiye* kararı, no: 38382/97, 5 Mart 2002).

Bu nedenle, AİHM, Hükümetin iç hukuktaki başvuru yollarının tüketilmemesi gerekçesine takılan bu bölüme ilişkin itirazını kabul etmektedir.

e. Olaylar dizisinin altıncı kısmı hakkında

Özgür Erkuş adlı kişinin yakalanması sırasına meydana gelen olaylara ilişkin olarak, AİHM, 7 Temmuz 2005 tarihinde sanıkları beraat ettiren İzmir Ceza Mahkemesi'nin Yedinci Dairesi önünde dokuz polis memuru aleyhinde, 22 Nisan 2002 tarihinde bir kamu davası açıldığını tespit etmektedir. Bununla birlikte, başvuran Yargıtay önünde bu karara itiraz etmiştir, dosya hâlâ Yargıtay'ın incelemesindedir.

Bu şikayete ilişkin koşullar göz önüne alınınca, AİHM, Ciğerhun Öner adlı kişinin adına oluşturulan şikayetler hakkında daha önce benimsediği çözümden vazgeçmek için hiçbir neden görmemektedir.

Yine, aynı gerekçelere dayanarak, AİHM, sorumlu olduğu sanılan kişiler aleyhine davada girilen hukuki yol henüz sonuçlandırılmadığından başvurunun bu kısmının tam oluşmamış olduğunu beyan etmektedir.

f. AİHS'nin 13. maddesi hakkında

AİHM, olaylar dizisinin üçüncü kısmından altıncı kısmına kadar olan bölümle bağlantılı olarak oluşturulan şikayetlerin kabuledilebilirliğine ilişkin vardığı sonuçları ve AİHS'nin 13. ve 35 § 1 maddeleri arasındaki sıkı benzerlikler göz önüne alınca, bu olaylara ilişkin olarak AİHS'nin 13. maddesine dayanılarak yapılan şikayetlerin AİHS'nin 35 § 3 maddesi uyarınca mesnetsiz oldukları sonucuna varmaktadır (*Slimani-Fransa*, 57671/00 no'lu karar).

Buna karşılık, olaylar dizisinin ikinci kısmına ilişkin olarak, AİHM, Hükümetin bu bağlamda iç hukuktaki başvuru yollarının tüketilmemesine dayandığı tek vasıtayı bertaraf ettiğini hatırlatmaktadır. Başvurunun bu kısmıyla ilgili olarak başka hiçbir soru tespit edilmemiştir ve AİHM, başvurunun bu kısmının kabuledilebilirliğine ilişkin hiçbir engel tespit etmemektedir.

g. Sonuç

Böylece, olaylar dizisinin davada belirtilen ikinci kısmını göz önüne alınca, AİHM, ayrı ayrı ele alınan veya AİHS'nin 13. maddesiyle bağlantılı olarak ele alınan 3 ve 8 maddelerine ilişkin şikayetlerin ve özü itibarıyla, AİHS'nin 5 § 1 maddesine ilişkin şikayetin kabuledilebilir olduğunu beyan etmektedir.

AİHM, AİHS'nin 35 §§ 1, 3 ve 4 maddesinin uygulanması uyarınca, daha önce belirtilen gerekçelerden dolayı, şikayetlerin geri kalanını bertaraf etmektedir.

2. Esas hakkında

a. AİHS'nin 5 § 1 maddesinin incelenmesi hakkında

AİHM, özgürlükten alıkoymanın ancak AİHS'nin 5 § 1 maddesinde belirtilen durumlarda uygulanabileceğini hatırlatmaktadır. Örneğin, AİHS'nin 5 § 1 c) maddesi bakımından, bir kişi, bir suç işlemekten suçlandığı için yetkili hukuk makamının önüne çıkarılmak üzere, ancak bir ceza davası kapsamında alıkonulabilir (*R.L. ve M.-J.D.-Fransa*, 44568/98 no'lu, 19 Mayıs 2004 tarihli karar).

Bu bağlamda, AİHM, AİHS'nin sisteminde 5. maddenin önemini tekrar belirtmenin gerekli olduğu kanaatindedir: Kısa süreli bir kontrolün gerçekten de mümkün olduğu kadar keyfiyet riskini azaltabileceği ve hukukun üstünlüğünü sağlayabileceği ve de başvuranın iddiaları gibi olan kötü muamelelerin ortaya çıkarılmasına ve önlenmesine götürebileceği sonucuna bağlanmış olarak, AİHS'nin 5. maddesi, Devletin, bireyin özgürlüğüne ilişkin keyfi müdahalelerine karşı, sözkonusu bireyin korunmasını öngören, bireye ait temel bir hakka ilişkindir (bkz, *Dikme-Türkiye*, 20869/92 no'lu karar).

Mevcut davada, başvuranın 16 Ekim 2000 tarihinde, yanında iki çocuğu varken yakalanmasının mesnetsiz olduğu – ki zaten Hükümet de buna itiraz etmemektedir- ortaya çıkmıştır çünkü sözkonusu yakalama, yanlış olduğu belirlenen bir polis haberinin üzerine gerçekleştirilmiştir.

Çağdaş toplumlarda polisin görevlerini yerine getirirken karşılaştığı zorlukları ve de öncelikler ve kaynaklar olarak yapılacak işlevsel tercihleri gözden kaçırmadan, AİHM, bu şekil yanlışların çok özel bazı durumlarda anlaşabileceğini kabul etmektedir. Tersine, AİHS bakımından, makamlara dayanılmaz veya aşırı bir yük dayatmak olurdu (*mutatis mutandis*, *Osman-İngiltere*, 28 Ekim 1998 tarihli karar).

Bununla birlikte, bu kabul, makamlar, bu şekil yanlışların ortaya çıkışını önceden haber vermek için genel nitelikli belirgin önlemler aldıklarına ve bu şekil durumlara

uyarlanmış usuller ve kontrol şekilleri geliştirdiklerine ve bunların her zaman AİHS'ye uygun olarak gerçekleştirildiklerine AİHM'yi ikna ettikleri takdirde değer kazanır.

Polisin, suç araştırması işlemlerinin ve suçluların adalete teslim edilmesinin kapsamını meşru olarak sınırlandıran kanuni yollara ve diğer garantilere - özellikle AİHS'nin 5 ve 8 maddelerinde öngörülen garantiler de dahil olmak üzere - tam olarak uyararak suçluluğu önlemek ve önceden haber vermek görevini yerine getirdiğinden emin olmak gerekmektedir (*Osman, ibidem*).

Bununla birlikte, davada hiçbir şey, AİHM'yi bu yönde ikna etmeye, başvuranın yakalanmasını onaylamaya ve daha da az ihtimalle, başvuranın yaklaşık 18 saat boyunca polis merkezlerinde alıkonmasını onaylamaya olanak tanımamaktadır. Bu şekil bir sürenin, mevcut şekliyle, AİHS'nin 5. maddesinin öngördüğü ivedilik gerekliliklerine aykırı hareket etmediğinin kabul edildiği halde bile, sadece iki çocuğu bu durumun tehlikelerinden uzak tutmanın, davada zorunlu kılınan önlemin meşruluğundan emin olmakla yükümlü olan makamlar tarafından daha hızlı bir tepki gösterilmesine hükmettiği göz ardı edilemeyecek bir husustur.

Bu bağlamda, ister uyuşmazlık konusu yakalamanın temelindeki polis bilgisinin kontrol edilmesinin bu şekil bir süre gerektirmiş olması isterse polis memurlarının tamamen iyi niyetle hareket etmiş olması, aynı şekilde, hükümetin, polisin suçluluğu engellemeye yönelik veri tabanının meşruluğunu ve önemini ileri sürdüğü zaman AİHM önünde yararlandığı kamu yararı önemsiz olamamaktadır.

Aslında, AİHM'nin, bu şekil bir akıl yürütmeyi takip etmesi için, en azından makamların, ilkönce, usulüne uygun şekilde, sözkonusu olan özgürlükten alıkoyma önlemine göre daha az katı olan diğer önlemlerin kamu yararının korunması için yeterli olamayacağını ispatlaması gerekirdi (bkz, *mutatis mutandis, Witold Litwa-Polonya, 26629/95 no'lu karar*).

Özet olarak, AİHM, başvurana ve çocuklarına uygulanan önlemlerin AİHS'nin 5 § 1 maddesiyle bağdaşmadığı kanaatindedir (bkz, *mutatis mutandis, Raninen*).

Dolayısıyla, bu düzenleme onlara karşı ihlal edilmiştir.

b. AİHS'nin 3. maddesinin incelenmesi hakkında

AİHS'nin 3. maddesi demokratik toplumların temel değerlerinden birine ilişkindir ve hiçbir şekilde itiraz konusu olamaz.

AİHS'nin 3. maddesi kapsamına girmek için, kötü muamelenin, değerlendirilmesi davanın verilerinin bütününe, özellikle muamelenin süresine ve fiziksel ve zihinsel etkilerine veya bazen cinsiyet, yaş ve mağdurun sağlık durumuna göre değişen, asgari bir ciddiyet seviyesine ulaşması gerekir.

Bir muamele, özellikle, uzun süre boyunca taammüd ile uygulandıysa ve güçlü fiziksel ve ruhsal acılara sebep olduysa AİHS'nin 3. maddesi uyarınca "insanlık dışı"dır. Bunun dışında, bir ceza ya da muamelenin AİHS'nin 3. maddesi uyarınca "alçaltıcı" olup olmadığını araştırırken, AİHM, amacın ilgiliyi küçük düşürmek veya alçaltmak olup olmadığını ve etkilerine göre, önlemin ilgilinin kişiliğini AİHS'nin 3. maddesiyle bağdaşmayan şekilde ihlal edip etmediğini inceleyecektir.

Bir kişinin yakalanmasının veya alıkonulmasının AİHS'nin 3. maddesi uyarınca "alçaltıcı" olması için, bunlara eşlik eden küçük düşürmenin veya alçaltmanın özel bir seviyede bulunmaları ve her halde, her yakalama veya alıkoyma işleminin özünde olan alışılmış küçük düşme unsurundan farklı olmaları gerekmektedir (*Ülke-Türkiye*, 39437/98 no'lu, 24 Ocak 2006 tarihli karar).

Bu bağlamda, muamelenin kamusal niteliği belirgin bir unsur teşkil edebilir, ama mağdurun vicdanında kendisini küçük düşmüş hissetmesinin, başkalarının gözünde durum öyle olmasa bile yeterli olabileceğini hatırlatmak gerekmektedir (bkz. *Raninen*).

Bir özgürlükten alıkoyma eylemini değerlendirirken, birbirine eklenen etkilerini ve ilgilinin özgül iddialarını da göz önüne almak gerekmektedir (*Dougoz-Yunanistan*, 40907/98 no'lu karar).

Burada sözkonusu olan muamelenin tipi konusunda, AİHM, bir miktar güç kullanımına başvurmanın ve halk patlamasının, kanuni bir yakalama ya da alıkoymaya ilişkin oldukları ve belli bir olayın koşulları içinde makul olarak gerekli görülenin ötesine gitmedikleri zaman normalde AİHS'nin 3. maddesi bakımından sorun teşkil etmediklerini hatırlatmaktadır (bkz, *mutatis mutandis*, *Raninen*, ve *Ribitsch-Avusturya*, 4 Aralık 1995 tarihli karar). Bu ortamda, bir kişi özgürlüğünden yoksun kaldığı zaman veya daha genel olarak, güvenlik güçleriyle karşı karşıya kaldığı zaman, davranışının gerekli kılmadığı halde kendisine fiziksel güç kullanılması kişinin saygınlığını ihlal etmektedir, ilke olarak, AİHS'nin 3. maddesinin garanti altına aldığı hakkı ihlal etmektedir (*R.L. ve M.-J.D.-Fransa*, 44568/98 no'lu, 19 Mayıs 2004 tarihli karar).

Bununla beraber, eğer özgürlüğünden yoksun bırakılan kişi tamamen Devletin görevlilerinin kontrolü altında bulunduğu sırada yaralıysa, bu durumun güçlü maddi karinelere yer verdiğini de hatırlatmak gerekir ve bu durumda, bu yaraların menşei hakkında makul bir açıklama yapmak ve mağdurun iddiaları hakkında ki özellikle bu iddialar tıbbi belgelerle desteklenmişse, şüphe uyandıracak koşulları ortaya koyan kanıtları bulmak Hükümete düşmektedir (bkz, diğerleri arasından, *Bakbak-Türkiye*, 39812/98 no'lu, 1 Temmuz 2004 tarihli karar).

Davada, AİHM, hemen, başvuranın, ergin olmayan çocukları Ciğerhun ve Nurşin yanındayken, 16 Ekim 2000 tarihinde saat 14.30'a doğru güvenlik güçlerinin sekiz üyesi tarafından yakalandığını hatırlatmaktadır. Olay, Burdur Cezaevinin bahçesinde meydana gelmiştir.

Başvuran, Polis Karakolu'na götürülmeden önce, hakaretlere ve tehditlere maruz kaldığını ve kendisine tokat ve tekme atıldığını beyan etmektedir. Başvurayı aynı gün ve ertesi gün muayene eden doktorlar kendisinin vücudunda hiçbir darp izi tespit etmemelerine rağmen, takip eden 19 Ekim tarihinde başvurayı yeniden muayene eden doktor, kendisinin sol kolu ve oyluğu hizasında yeşilimsi ekimozlar bulunduğunu tespit etmiştir.

Bu izler, başvuranın yakalanması sırasında maruz kaldığını beyan ettiği hoyratlığı *prima facie* olarak doğrulamaktadır. Oysa ki, Hükümete göre, bu izler, daha sonra, 17 ve 19 Ekim 2000 tarihleri arasında, sağlık muayenesinin öncesindeki üç gün içinde meydana gelen bir olayın sonucunda meydana gelmiş olmalıdır.

Bu beyan, tek başına, az çok sabit bir kronolojiye göre değişen bir yara şekli sözkonusu olduğu ve yaranmayı takip eden ilk üç gün içinde bu yaranın, olağan şekilde, siyahımsıdan morumsuya bazen mavimsiye döndüğü ama yeşilimsiye dönmediği bir bölge

şeklinde kendini gösterdiği göz önünde bulundurulduğunda, davada tespit edilen yeşilimsi ekimozların başvuranın yakalanmasından sonraki döneme ait olabileceklerini söylemeye izin vermemektedir.

İlk iki sağlık raporu ve son sağlık raporu arasında var olan uyumsuzluk hakkında daha fazla ikna edici açıklamanın olmadığı durumda, ilk sağlık raporlarının usulüne uygun şekilde hazırlanmış olmadığını veya başvuranın yakalanması sırasında oluşmasına sebep olunan lezyonların daha sonra ama kuşkusuz üç günden daha fazla süre sonra belirdiklerini varsaymak gerekmektedir.

Böylece, AİHM, mevcut davada ileri sürülen hoyratlıkların başvuranın sorgulanması sırasında oluştuklarının kesin olarak kabul edebileceği kanaatindedir.

Oysa ki, davada, dosyadaki hiçbir şey bu hoyratlıkların ilgilinin davranışıyla gerekli kılındıklarını düşündürmemektedir. Haklılıklarının gösterilememiş olması hususunun dışında, üstelik bu hoyratlıklar birçok kişi tarafından gerçekleştirilmiştir ve bu durum olağan dışı bir yakalama ortamında sözkonusu olmuştur ki bu başvuruda bir ümitsizlik ve aşağılanma duygusu uyandırmak için yeterli bir keyfiyet unsuru teşkil etmektedir.

Bununla birlikte, epey bir süre boyunca, sadece çocukları tarafından değil aynı zamanda hapisçinin bahçesinde bulunan insanlarca da görülmüş olduğuna göre başvuranın kendisini küçük düşmüş ve aşağılanmış hissetmesi gerekirdi.

Bu kabuller, dava konusu muamelelerin AİHS'nin 3. maddesi uyarınca, insanlık dışı ve/veya aşağılayıcı olup olmadığını belirlemek için kesinlikle uygundur.

Buna, başvuranın ve çocuklarının yakalanması eklenmektedir ki bu da sıra dışıdır. Gerçekten, bu durumların varlığı, başvuranın daha önce koşullarının AİHM önünde dava açılmasına sebep olduğu bir gözaltı yaşadığı ve terörist eylemlerden mahkum edildiği hatırlandığında, ancak, başvuranın Devlet görevlilerine karşı endişelerini arttıracak bir güvensizlik durumu yaratabilirdi. İlgili dönemde, başvuranın işkence ve tecavüzle suçladığı dokuz polis memuru aleyhine açılan dava hâlâ askıdadır.

Bu ortamda, AİHM, başkalarının söylemlerine dayanarak, sadece Burdur Cumhuriyet Savcısı'nın başvuranın ruh haliyle ilgili yapabildiği yorumu dikkate alabilir.

Polis yetkilileri ergin olmayan iki başvuranın durumlarına aldırmadığından, bu iki başvuran bir ihmalle karşı karşıya kaldılar ve kuşkusuz başvuranlar, annelerine dayatılan şartlara doğrudan bağlanabilir psikolojik zararlara uğramışlardır.

Davada, sistemin, Yüksek Sözleşmeciler tarafından bireylerin insanlık dışı veya alçaltıcı muamelelere maruz kalmalarını engellemeye ve 3. maddeyle bağlantılı olarak özellikle çocukların ve güçsüz kişilerin etkili korunmalarına olanak tanımaya yönelik önlemler almalarını emreden AİHS'nin 1. maddesini göz ardı ederek, bu çocukları korumakta başarısız olduğu konusunda hiçbir şüphe yoktur (*Z. ve diğerleri-İngiltere*, 29392/95 no'lu karar).

Tek tek ele alınan, bugüne kadar sergilenen koşullar, belki de yüksek ciddilik aşamasına ulaşan bir muamele oluşturmamaktadırlar. Bununla birlikte, bunların birbirine eklenen etkisi küçük düşürmeye yönelik orantısız korku, sıkıntı ve zayıflık duyguları uyandırmaktadır ve de Devletin sorumluluğuna yol açmaktadır.

Kısacası, AİHM, davada ulusal makamların başvurulara AİHS'nin 3. maddesinin düzenlemelerine uygun muamele edilmesini sağlamadıkları sonucuna varmaktadır.

Bu yüzden, başvuruların her biri için bu düzenleme ihlal edilmiştir.

c. AİHS'nin 8. maddesinin incelenmesi hakkında

AİHM'nin içtihadına göre, "özel hayat" kavramı geniştir ve eksiksiz bir tanımlamaya uygun değildir; bu kavram, koşullara göre, kişinin manevi ve fiziksel bütünlüğünü kapsayabilir. Bununla birlikte, AİHM, kavramın bu yönlerinin özgürlükten alıkoyma durumlarını kapsadığını kabul etmektedir (*Raninen*).

Bununla birlikte, davada, başvuran, AİHS'nin 8. maddesine ilişkin yaptığı şikayeti, AİHS'nin 3. maddesine atıfta bulunmasına yol açan AİHM'nin incelediği ve sağlam olarak değerlendirdiği olayların aynıları üzerine dayandırmaktadır.

Bu şartlarda, AİHM, davayı, bir de AİHS'nin 8. maddesi açısından tekrar incelemeye gerek olmadığı kanaatinde.

d. AİHS'nin 13. maddesinin incelenmesi hakkında

AİHM, AİHS'nin 3. maddesinin tek başına veya 13. maddeyle bağlantılı şekilde (bu soru hakkındaki tartışma için, bkz. *İlhan-Türkiye*, 22277/33 no'lu karar), Devlet görevlilerine isnat edilebilir eylemler veya eksiklikler karşılığında olayların ve sorumlulukların ortaya konmasına ilişkin olarak ulusal makamlara dayattığı usul niteliğindeki zorunlulukların konusu ve alanını hatırlatmaktadır (bkz, örneğin, *Ay-Türkiye*, 30951/96 no'lu, 22 Mart 2005 tarihli karar, *Assenov-Bulgaristan*, 28 Ekim 1998 tarihli karar ve *Z. ve diğerleri-İngiltere*, 29392/95 no'lu karar).

Dolayısıyla, AİHM, bir kişi "savunulabilir" şekilde AİHS'nin 3. maddesine karşıt ve şüpheli koşullarda gerçekleştirilen muamelelerle mağdur olduğunu iddia ettiği zaman, AİHS'nin 3. maddesinde belirtilen mutlak yasak, makamlar için, sorumluların kimliklerinin teşhis edilmesi ve cezalandırılmalarına yönelik ve davacının soruşturma usulüne etkin şekilde erişimini kapsayan derinleştirilmiş ve etkin araştırmalar yürütme görevini içermektedir (bkz, diğerleri arasında, *Z.ve diğerleri*).

Davada, başvuran tarafından 19 Ekim 2000 tarihinde yapılan şikayet hakkında, Burdur Cumhuriyet Savcısı, biri Burdur Cezaevi ve semt karakolunda meydana gelen olaylar, diğeri, uyuşmazlık konusu olan yakalamanın temelindeki bilgi-işlem hatasından sorumlu oldukları sanılan iki memur aleyhinde iki soruşturma başlatmıştır.

4 Aralık 2000 tarihinde, birinci soruşturma daha sonra onaylanan bir men-i muhakeme kararıyla sonuçlanmıştır.

Elde bulunan tek hukuki belge olan buna ilişkin karara göre, Savcı, davacının beyanına, iki doktor raporuna (16 ve 17 Ekim 2000 tarihlerindeki), Adli Tıp Kurumu Raporuna, "GBT" kaydına, şahitlerin beyanlarına, görev mektuplarına ve davada yürütülen idari soruşturmaya ilişkin olan cezaevi yönetiminin mektubuna dayanmıştır.

AİHM, biraz karmaşık olarak kaleme alınan bu kararda, dinlenmiş olacak şahitlerin belirtilmediği, bu durumun sözkonusu kişilerinin güvenlik güçlerinin üyeleri olduklarını düşündürdüğünü gözlemlemektedir. Ne olursa olsun, bu durumdan hiç kimsenin, olayın

doğrudan tanıkları olan ve kendilerini ifade edecek yaşlarda olan Ciğerhun ve Nurşin adlı kişilerin ifadelerini almaya çalışmadığı açıkça görülmektedir. Bunun dışında, elde bulunan tıbbi belgelerin arasından, Savcı, 19 Ekim 2000 tarihli Adli Tıp Kurumu Raporunun sonuçlarını bertaraf etmek için ilk iki belgenin sonuçlarıyla yetinebileceği kanaatine varmıştır ama şüphesiz dikkatsizlikle, 19 Ekim 2000 tarihli Adli Tıp Kurumu Raporuna, kararda, sanki bu rapor 17.10.2000 tarihinde “olaylardan dört gün sonra” düzenlenmiş gibi atıfta bulunulmuştur.

Oysa ki, bu rapor, pekala birkaç gün önce gerçekleştirilen bir hoyratlığın sonucunda meydana gelmiş olabilecek ekimozları tespit etmekteydi. Öte yandan, Savcının bilmediğini iddia edemeyeceği, başvuranın önceki durumu, ilk önce, suç sayılan muamelelerle, Devlet görevlilerinin doğrudan ya da dolaylı bir ilişkisi olduğu hipotezini desteklemeye uygundu.

Oysa ki, Savcı, görünüşe göre bu noktaları incelemeye gerek olmadığına kanaat getirmiştir çünkü lehte tanıklar Savcıyı, sonunda, başvuranın “tutumu ve ruh haliyle” zayıf olmaktan ziyade zorluklara alışık bir kişi gibi görüldüğü konusunda ikna etmişlerdir.

AİHM’ye göre, bu şekil bir değerlendirme ciddiyet ve saygı eksikliği nedeniyle yanılığa sebebiyet vermektedir ve hiçbir şekilde başvuranın iddialarının, olayların gerçekleştiği zamanda elde bulunan uygun verilerin ışığında incelenmesi isteğini belirtmemektedir.

Dolayısıyla, birinci ceza soruşturmasının, bütünüyle ele alındığında tatmin edici olduğu kabul edilemez.

Başvuranın yakalanmasının temelindeki bilgi-işlem hatasından sorumlu olan iki memura karşı açılan ikinci idari soruşturma için de durum aynıdır.

Gerçekten, 25 Ocak 2001 tarihinde, memurların kovuşturulmasına ilişkin yasa uyarınca kendisine davayla ilgili başvuru yapılan İzmir İl İdare Kurulu, eylemleri basit bir maddi hatadan ibaret olduğu için, olayın aktörlerine karşı kovuşturma başlatılmasına izin vermemeye karar vermiştir.

Kuşkusuz, başvuranın katılımı olmadan gerçekleştirilen davanın seyrine ilişkin olarak davanın eksikliği karşısında, AİHM, sadece, daha önce birçok davada, bu organlar tarafından yürütülen soruşturmaların yürütmeye karşı bağımsız olmadıkları için ciddi şüpheler uyandırdıklarına karar verdiğini hatırlatmakla yetinebilmektedir (örneğin, *Güleç-Türkiye*, 27 Temmuz 1998 kararı ve *Oğur-Türkiye*, 21954/93 no’lu karar).

Davada, AİHM, bu davada bir İl İdare Kurulunun müdahalesinin, yürürlükteki hukuk mekanizmasının kesinliğini büyük ölçüde zayıflattığının kabul edilmesi gereken bir unsurdan ibaret olduğu kanaatindedir, öyle ki, bunun uygulanması, sonuç olarak, dayanaktan yoksun bir özgürlükten alıkoyma eylemine yol açtığı belirlenen ihmellere karşı herhangi bir sorumluluğu ortaya koymaya olanak vermemiştir.

Bu tespitler AİHM’yi, birlikte ele alındıkları zaman bile (*Silver ve diğerleri-İngiltere*, 25 Mart 1983 kararı) mevcut davada yürütülen araştırmaların etkin olmadıklarını tespit etmeye götürmektedirler.

Bu nedenle, AİHS’nin 13. maddesi ihlal edilmiştir.

III. AİHS’NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

A. Zarar

Başvuranlar, maddi zarar için telafi talep etmemektedirler. Buna karşılık, başvuranlar, gerek yakalanmaları nedeniyle meydana gelen olaylar sırasında, gerekse daha sonra alıkonmaları sırasında ciddi bir manevi zarara uğradıklarını beyan etmektedirler. Böylece, başvuran, manevi zarar adı altında 60 000 Euro, Ciğerhun ve Nurşin adlı çocuklarının her biri için 50 000 Euro talep etmektedir.

Hükümet bu miktarları aşırı bulmaktadır ve mevcut davanın koşullarında, sadece sembolik miktarların öngörülebileceği kanaatinde-dir.

AİHM, başvuranın yakalanmasının ve ardından da alıkonmasının koşullarından dolayı fiziksel ve manevi zarara kesin olarak uğradığı kanaatinde-dir. Kuşkusuz, iki çocuk başvuran da, annelerinkinden daha az olmasına rağmen, bir maddi zarara uğramak durumunda kaldılar.

Davanın koşullarını göz önünde bulundurunca ve AİHS'nin 41. maddesinin öngördüğü gibi hakkaniyetle karar vererek, AİHM, başvurana 10 000 Euro ve Ciğerhun ve Nurşin adlı başvuranlardan her birine 7 500 Euro ödenmesine karar vermektedir.

B. Masraf ve harcamalar

Başvuranlar ulusal mahkemeler önündeki masraflarının 15 000 Euro olduğunu belirtmekte ama bu taleplerini belgelerle destekleme imkânlarının olmadığını söylemektedirler.

Hükümet, destekleyici herhangi bir belge bulunmadığından bu talebin kabul edilmesinin mümkün olmadığını ileri sürmektedir.

AİHM, AİHS'nin 41. maddesi adı altında masraf ve harcamaların ödenmesinin sözkonusu masraf ve harcamaların gerçekliğinin, gerekliliğinin ve de miktarlarının makul niteliğinin kesinleşmiş olmasını varsaydığını hatırlatmaktadır (*Iatridis-Yunanistan* (hakkaniyetli tatmin), 31107/96 no'lu karar ve *Pezone*).

Başvuran tarafın iddialarının ne belgelenmiş ne de hesap dökümünün yapılmış olmasına rağmen, AİHM, davada masraf yapılmasının gerekmiş olduğundan şüphe etmemektedir. Bununla birlikte, AİHM, ileri sürülen miktarı aşırı bulmaktadır.

Davanın koşulları göz önüne alınınca, AİHM, masraf ve harcamaları için, daha önce adli yardım adı altında Avrupa Konseyinden alınan 685 Euro'luk miktar hükmedilen miktardan düşülmek üzere, 3 000 Euro'luk bir miktarın ödenmesinin makul olduğuna karar vermiştir.

C. Gecikme Faizi

AİHM, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi kolaylıklarına uyguladığı faiz oranına üç puanlık bir artışın ekleneceğini belirtmektedir.

BU NEDENLERLE, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Hükümetin, davada incelenen olaylar dizisinin ikinci kısmına ilişkin ön itirazını reddetmektedir;

2. Olaylar dizisinin aynı kısmı göz önüne alınınca, AİHS'nin 3, 8, 13 maddelerine ilişkin olan şikayetlerin ve özü itibariyle AİHS'nin 5 § 1 maddesine ilişkin şikayetin kabuledilebilir olduğuna;
3. Başvurunun geri kalan kısmının kabuledilemez olduğuna;
4. Üç başvuran hakkında, AİHS'nin 5 § 1 maddesinin ihlal edildiğine;
5. Üç başvuran hakkında, AİHS'nin 3. maddesinin ihlal edildiğine;
6. Davanın, ek olarak AİHS'nin 8. maddesi açısından incelenmesine gerek olmadığına;
7. AİHS'nin 3. maddesiyle bağlantılı olarak 13. maddesinin ihlal edildiğine;
8. a) AİHS'nin 44 § 2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Y.T.L.'ye çevrilmek üzere Savunmacı Hükümet tarafından başvuranlara:
 - i. Sultan Öner adlı başvuranın maruz kaldığı manevi zarar için 10 000 Euro (on bin Euro) ödenmesine;
 - ii. Cığırhun ve Nurşin Öner adlı başvuruların her birinin uğradıkları manevi zarar için 7 500 Euro (yedi bin beş yüz Euro), toplam 15 000 Euro'nun Başvuran tarafından muhafaza edilmek üzere (on beş bin Euro)- Başvurana ödenmesine;
 - iii. Avrupa Konseyinden daha önce temin edilen 685 Euro'luk (altı yüz seksen beş Euro) miktar düşülmek üzere masraf ve harcamalar için 3 000 Euro (üç bin Euro) ödenmesine;
 - iv. Söz konusu miktarların, miktara yansıtılabilecek her türlü vergiden muaf tutulmasına;
- b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapılmasına kadar Hükümet tarafından, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda faiz uygulanmasına;
9. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin *reddine*;
karar vermiştir.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM'nin iç tüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3 maddesine uygun olarak 17 Ekim 2006 tarihinde yazıyla bildirilmiştir.

— • —

 [İçindekilere dön](#)

İlânlar

Adalet Bakanlığından :

MÜNHAL NOTERLİK

2006 yılı gayrisafı geliri 699.013,95,-YTL. olan birinci sınıf Ankara Altıncı Noterliği 16 Ağustos 2007 tarihinde yaş tahdidi nedeniyle boşalacaktır.

1512 sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF NOTERLERDEN bu noterliğe atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

Keyfiyet Noterlik Kanununun 22 nci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca ilan olunur.

—————
MÜNHAL NOTERLİK

2006 yılı gayrisafi geliri 279.623,02,-YTL. olan ikinci sınıf Silifke Birinci Noterliği 5 Ağustos 2007 tarihinde yaş tahdidi nedeniyle boşalacaktır.

153 sayılı Noterlik Kanununun 22 ve müteakip maddeleri gereğince BİRİNCİ SINIF VE İKİNCİ SINIF NOTERLERDEN bu noterliğe atanmaya istekli olanların ilan tarihinden itibaren bir ay içinde Bakanlığımıza veya buldukları yer Cumhuriyet Başsavcılıklarına başvurmaları gerekmektedir.

Posta ile doğrudan doğruya Bakanlığa gönderilmiş olan dilekçeler başvurma süresi içinde Bakanlığa gelmediği takdirde atama işleminde nazara alınmaz.

Keyfiyet Noterlik Kanununun 22 nci maddesinin 2 nci fıkrası uyarınca ilan olunur.

[R.G. 17 Haziran 2007 – 26555]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından :

Şişli 3. Sulh Hukuk Mahkemesine ait 2000/1559 Esas, 2006/1327 Karar sayılı dâva dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylâp veya Heyelân Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilân olunur.

[R.G. 6 Haziran 2007 – 26544]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından :

**KAMU KURUM VE KURULUŞLARI İHALELERİNE KATILMAKTAN
YASAKLAMA KARARI**

Ticaret sicil numarası 121637 olan ve Ankara Caddesi Mansuroğlu Mah. No: 75 Daire No: 36 Bornova/İZMİR adresinde faaliyetini sürdüren Punto Petrol ve Petrol Ürünleri Gıda Turizm San. Tic. Ltd. Şirketi ile Ticaret sicil numarası 32273 kayıtlı olan Palmiye Mah. Adnan Menderes Bulvarı Koluman Plaza Konutları C-2 B.No:7/14 MERSİN adresinde faaliyet gösteren Hakimoğulları Petrol ve Petrol Ürünleri Otomotiv İnşaat Nakliyat Emlak San. Tic. Ltd. Şirketi firmalarına, 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 58 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca fiil ve davranışının özelliğine göre her birine 1 (Bir) yıl süreyle 4734 sayılı Kanun kapsamındaki Kamu Kurum ve Kuruluşları İhalelerine katılmaktan yasaklanmalarına karar verilmiştir.

[R.G. 15 Haziran 2007 – 26553]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Türkiye Barolar Birliği Başkanlığından :

DUYURU

İstanbul Barosu Başkanlığı'ndan alınan 24/5/2007 gün ve 21602 sayılı yazıda; Mehmet ve Asiye oğlu, 1954 doğumlu, Giresun İli, Eynesil İlçesi; İshaklı Köyü; Cilt No:09, Hane No:38, Sahife No:52'de kayıtlı Nizam İpekçi'nin, Baro Yönetim Kurulu'nun 15/3/2007 gün ve 11/54 sayılı kararıyla, Avukatlık Yasası'nın 74. maddesi gereğince, adının bir daha yazılmamak üzere

Baro Levhasından silinerek Ruhsatnamesinin İptaline karar verildiği ve bu kararın kesinleştiği bildirilmiştir.

Adı geçenlerin avukatlık yapma hakkının söz konusu kararla kaldırıldığı ve bundan sonra avukatlara ait hak ve yetkileri kullanamayacağı hususu, Avukatlık Kanunu Yönetmeliği'nin 27. maddesinin son fıkrası uyarınca duyurulur.

[R.G. 15 Haziran 2007 – 26553]

— • —

 [İçindekilere dön](#)

Adalet Bakanlığından :

Şile Sulh Hukuk Mahkemesine ait 2004/433 Esas, 2005/208 Karar sayılı dava dosyasının kaybolduğu anlaşıldığından, 4473 sayılı Yangın, Yersarsıntısı, Seylap veya Heyelan Sebebiyle Mahkeme ve Adliye Dairelerinde Ziyaa Uğrayan Dosyalar Hakkında Yapılacak Muamelelere Dair Kanun hükümlerinin söz konusu dosya için uygulanmasına ve adı geçen Kanun hükümleri gereğince işlem yapılmasına karar verildiği ilan olunur.

[R.G. 17 Haziran 2007 – 26555]

— • —

DUYURU

10 Haziran 2007 tarih ve 26548 Mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,

- Yüksek seçim Kurulunun “Geçici Aday Listeleri” konulu kararı,

13 Haziran 2007 tarih ve 26551 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,

- Maliye Bakanlığında Gider vergileri Genel Tebliği Seri No: 85,

14 Haziran 2007 tarih ve 26552 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,

- 3/6/2007 tarih ve 5684 Sayılı Sigortacılık Kanunu,

15 Haziran 2007 tarih ve 26553 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliği (Tebliğ No: 2007/26)

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Türk Gıda Kodeksi Üzüm Pekmezi Tebliği (Tebliğ No: 2007/27)

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Türk Gıda Kodeksi Gıda Maddeleri ile Temasta bulunan Rejenere Sesuloz Filmlerden yapılmış Madde ve Malzemeler

Tebliğinde Değişiklik Yapılması Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2007/28)

18 Haziran 2007 tarih ve 26556 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan,

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığında Gıda ve Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili ve Üretim İzni İşlemleri ile Sorumlu Yönetici İstihdamı Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, yer darlığı nedeniyle bülten’e alınamamıştır.

